TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ENGELLİ BİREYLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMLARININ GÜÇLENDİRİLMESİ, KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN TESPİT EDİLMESİ VE BU SORUNLARA KALICI ÇÖZÜMLER ÜRETİLMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONUNUN (10/434, 2104, 2716, 2717, 2718, 2719) TRABZON İSTİŞARE TOPLANTISI TUTANAKLARI

----0----

31 Ekim 2025 Cuma

-----0-----

- Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Trabzon Büyükşehir Belediyesi Hamamizade İhsan Bey Kültür ve Sanat Merkezinde Yaptığı İstişare Toplantısı

31 Ekim 2025 Cuma
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.26
BAŞKAN: Mehmet Muharrem KASAPOĞLU (İzmir)
BAŞKAN VEKİLİ: Jülide SARIEROĞLU (Ankara)
SÖZCÜ: Fatma ÖNCÜ (Erzurum)
KÂTİP: Fevzi ZIRHLIOĞLU (Bursa)
----- 0 -----
(Trabzon Büyükşehir Belediyesi Hamamizade İhsan Bey Kültür ve Sanat Merkezi-İstişare Toplantısı)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Çok değerli Valim, Komisyon üyesi çok kıymetli milletvekillerimiz, çok değerli Büyükşehir Belediye Başkanım, kamu kurumlarımızın çok değerli temsilcileri, illerimizin değerli vali yardımcıları, belediyelerimizin değerli temsilcileri, sivil toplumun ve Karadeniz'in çok kıymetli temsilcileri, değerli hemşehrilerimiz; öncelikle her birinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Bugün bir aradayız, Trabzon'da, Karadeniz'in incisi Trabzon'umuzda sizlerle birlikteyiz. Karadeniz Bölgesi İstişare Toplantısı vesilesiyle bir aradayız. Ben bu vesileyle, ev sahibimiz Trabzon'a, Saygıdeğer Valimize, Değerli Büyükşehir Belediyemize, Başkanımıza ve tüm Trabzonlu hemşehrilerimize teşekkür ediyorum.

Tabii, bugün ortak akıl prensibimiz gereği hep birlikte engelli bireylerimizin daha iyi bir geleceği için oturacağız, konuşacağız, dertleşeceğiz; iyi olanları büyütmek, sorun olanları çözmek için istişarelerde bulunacağız.

Biliyorsunuz, Komisyonumuz 3 Temmuz itibarıyla yoğun bir mesai içerisine girdi ve üyelerimiz hem seçim bölgelerinde, illerinde hem ülke genelinde özel çalışmalar yaptılar, yapıyorlar ve hem de özellikle Parlamentomuzda tüm tarafları dinleme noktasında yoğun bir şekilde Komisyon toplantılarını gerçekleştiriyoruz. Bununla birlikte, en önemli paydaşımız olarak gördüğümüz yerel yönetimleri -valilikleriyle, belediyeleriyle, büyükşehir belediyeleriyle, ilçeleriyle, kaymakamlıklarıyla- bu süreçleri tanıma, bu süreçlerin fotoğrafını çekme ve bu süreçleri birlikte yürütme adına en etkin aktör olarak değerlendiriyoruz. Tabii, aynı zamanda, Komisyonumuz Parlamentomuzun 22 kıymetli üyesine sahip ama bununla birlikte biz tüm Parlamentomuzu bu sürece katma noktasında da bir adım attık. Tüm milletvekillerimize bir çağrı yaptık, dedik ki: "Engelli konusunda katkısı olan, katkı vermek isteyen, projesi olan, düşüncesi olan herkesin katkısına açığız." ve bu noktada da tüm Parlamentomuzu katkı sürecinde bu sürece dâhil ettik. Biz biliyoruz ki bu alanda doğru politikayı yazmanın yolu masada değil sahada, kürsüde değil bizzat toplumun kendisinde, veri tablolarında değil hayatın içinde; konuşarak, irdeleyerek, tartışarak geçiyor. Yerelden genele uzanan bir yol haritası bizim amacımız ve bu yüzden, bugün sizleri dinleyeceğiz, notlarımızı alacağız ve her bir fikri en güçlü şekilde değerlendirmenin çaresine bakacağız. O yüzden burada söyleyeceğiniz her bir kelime, kurduğunuz her bir cümle bizim için çok ama çok kıymetli. Gerek Karadeniz'i bölgesel anlamda gerekse illerinizi yerel anlamda ilgilendiren her tespitin, her önerinin, her sorunun dile getirilmesi çok ehemmiyet arz ediyor. Ben bu vesileyle toplantımızın hem engelli bireylerimiz için hem illerimiz ve bölgemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii, değerli arkadaşlar, bizler bu anlamda çalışma metodumuz gereği, biliyorsunuz, farklı kurumlarla yazışmalar gerçekleştiriyoruz. Bunlardan ilkini valiliklerle gerçekleştirdik. Burada vali yardımcılarımız var, illerindeki süreçleri biliyorlar. Çok kapsamlı bir analiz istedik valilerden, o analiz raporları da şu an yanımda ve özellikle Trabzon Valimiz Aziz Bey hakikaten örnek olması açısından çok değerli bir rapor göndermiş bize, ben de bu vesileyle kendisine teşekkür ediyorum. Sizlerden gelen geri bildirimleri çok ama çok önemsiyoruz. O yüzden, son süreçte göndermiş olduğunuz otizm il izleme değerlendirme kuruluna dair çalışmanız da bizim için önem arz ediyor, onunla ilgili katkılarınız çok ama çok kıymetli zira bu kurul büyük umutlarla teşkil edilmiş bir kurul ve bizlerin bu kurulu geliştirme yolunda adımlar atmamız gerektiğini görüyoruz. Bununla birlikte, belediyeler, yerel yönetimler bizim çok ama çok kıymetli paydaşımız.

Aramızda belediye temsilcilerimiz var, sizleri Komisyonda dinleme adına önümüzdeki hafta bir süreç başlatıyoruz, hepsini dinleyemeyeceğiz belki ama kısım kısım sizleri hem Komisyonda hem böyle bölge toplantılarında bu süreçlere en etkin şekilde dâhil edeceğiz. Tabii, bizim bu anlamda, az önce bahsetmiş olduğumuz, veri temelli, hayatın dilini net bir şekilde tercüme eden veri temelli bir çalışma anlayışımız var. O anlamda da özellikle erişilebilirlik noktasında attığımız adımlar, bunların işlevselliği ve bununla birlikte yeni atılabilecek adımlar ve sizlerin önerileri çok ama çok kıymetli.

Tabii ki özet olarak, ben konuşmayı çok uzatmayacağım zira burada asıl olan sizsiniz ve buradaki hazırunun katkıları. Burada bizim sizden iki somut talebimiz var. Birincisi, iyi örnekler; bölgenizde, ilinizde, ilçenizde; bunları bizimle paylaşın ve bununla birlikte çözüm önerilerinizi, yerelde fark meydana getirmiş konuları, bunları paylaşmanızı istiyoruz. Bununla birlikte, var olan sorunlar, bu sorunlarla ilgili süreçler ve bunların özellikle spesifik bir şekilde izahı bizim için çok kıymetli. Zira genel tabloya ait artık fotoğraf hemen hemen şekillendi ama yereldeki o spesifik bilgiyi çok ama çok önemsiyoruz ve inşallah bugünkü toplantımızla hem bugüne dair hem yarınlara dair bir adım atıyoruz. Zira bölgesel toplantılarımıza biliyorsunuz, bugün Trabzon'dan başladık, inşallah imkânlar elverdiği ölçüde bu konuyu tüm ülke sathında en etkin şekilde değerlendirme amacıyla bu birlikteliklerimiz sürecek. Sivil toplumla, kurumlarla, kuruluşlarla, özel sektörle, akademiyle -burada rektörlerimiz var- temasımız artarak, güçlenerek devam edecek. İnşallah bugünkü toplantımız ümit ediyorum ki bu standartları birlikte yükseltme adına bir eşik olsun, bir başlangıç olsun. Ben, bir kez daha sizlere bugünkü birlikteliğiniz için teşekkür ediyorum.

Şimdi, burada mümkün olduğunca herkesi dinleme gayreti göstereceğiz. Öncelikle ev sahiplerimiz, Trabzon Valimiz ve Büyükşehir Belediye Başkanımızla başlayacağız; çok kısa, çok özet bir şekilde notlarımızı alacağız. Bununla birlikte, uzman arkadaşlarımız da bizimle birlikte bu süreç çerçevesinde çok ama çok özel gayret gösteriyorlar, ben onlara da özellikle teşekkür

ediyorum. Onlar da hem bugün hem bundan sonraki süreçte bizim gibi iletişime açık bir şekilde yanınızda olacaklar, yanınızda olacağız; o yüzden, onu da özellikle belirtmek istedim.

Sayın Valim, buyurun.

TRABZON VALİSİ AZİZ YILDIRIM - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, çok kıymetli Komisyon üyeleri, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanımız, değerli mesai arkadaşlarım, sivil toplumun çok kıymetli üyeleri, basınımızın güzide mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin en anlamlı Komisyonlarından biri olan Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi Komisyonu üyelerini bugün burada, Trabzon'da ağırlamaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum.

İlimizi ziyaretleriniz vesilesiyle her birinize şahsım ve Trabzon halkı adına hoş geldiniz diyor, selamlarımı arz ediyorum. (Alkışlar)

Engelli bireylerin hayatın her alanında var olabilmeleri yalnızca bir sosyal mesele değil, aynı zamanda bir insanlık onuru, bir adalet ve vicdan meselesidir diye değerlendiriyoruz. Bizler biliyoruz ki bir toplum en zayıf halkasına nasıl davrandığıyla, en kırılgan bireylerine nasıl dokunduğuyla medeniyet seviyesini gösterir.

Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına adım attığımız bu dönemde artık "Engelli bireyler için ne yapabiliriz?" sorusundan çok "Engelli bireylerle birlikte nasıl daha kapsayıcı bir hayat inşa edebiliriz?" sorusuna odaklanmak mecburiyetindeyiz çünkü asıl hedef, koruyucu değil, katılımcı ve üretken bir toplumsal düzeni birlikte güçlendirmektir. Trabzon olarak biz de bu anlayışla hareket ediyor; yerel yönetimlerimiz, kamu kurumlarımız ve sivil toplum kuruluşlarımızla birlikte engelsiz bir şehir olma hedefine adım adım ilerliyoruz.

Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğümüzün yürüttüğü koruyucu aile hizmetleri kapsamında 103 çocuğumuzun bakımı sağlanıyor. 4 çocuk kuruluşu bünyesinde 222 çocuğumuza, 3 huzurevimizde 328 yaşlımıza, engelli bakım kuruluşlarımızca 402 engelli vatandaşımıza, aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında 3 kadın kuruluşumuzda 6 kadınımıza ve 5 sosyal hizmet merkezinde de vatandaşlarımıza evde bakım yardımı, sosyal, ekonomik destek ve koruyucu ve önleyici hizmetler çerçevesinde hizmet sunumu gerçekleştiriliyor.

Engelli evde bakım yardımı uygulaması kapsamında 2025 yılının ilk dokuz ayında 6.414 engelli vatandaşımıza toplam 602 milyon 214 bin 414 lira ödeme yapılmıştır. 2025 yılında 1.071 engelli kimlik kartına işlem yaptık. İlimizdeki engelli bireylerin istihdam durumuna ilişkin SGK istatistik verilerine göre 2025'in 7'nci ayı dâhilinde 403 iş yerinde toplam 667 kişinin engelli çalışan olarak bildirildiği tespit edildi. Tüm bunların yanında Büyükşehir Belediyemizin Engelsiz Yaşam Akademisi, Ortahisar Belediyemizin En Mutlu Köy Projesi ve özel sektörün destekleriyle yürütülen bakım, eğitim ve istihdam faaliyetleri bu anlayışın somut bir göstergesi ancak biliyoruz ki yapılacak daha pek çok şey var. Engelli bireylerin toplumsal hayata tam katılımı için fiziksel, zihinsel, sosyal ve ekonomik engellerin de ortadan kaldırılması gerekiyor; bunun yolu da devletin, yerel yönetimlerin ve toplumun bütün unsurlarının aynı hedefte buluşmasından geçer. Bu noktada, Türkiye Büyük Millet Meclisimizin kurduğu bu Komisyonun çalışmaları büyük bir önem taşıyor. Saha ziyaretlerinizin, yerinde tespitlerinizin ve bugün burada yapacağınız istişarelerin engelli bireylerin ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılmasına, politika ve mevzuatın daha kapsayıcı hâle gelmesine de vesile olacağı inancındayız.

Sayın Bakanım, Saygıdeğer Komisyon üyelerimiz; biz inanıyoruz ki hiçbir insan eksik değildir. Eksik olan, bazen çevresinin sunduğu imkân vardır. Dolayısıyla engelleri kaldırmak yalnızca bir kamu görevi değil, bir insanlık görevidir aynı zamanda.

Bu düşüncelerle Komisyonumuzun kıymetli üyelerine çalışmalarında başarılar diliyor, bu anlamlı buluşmanın ülkemiz, milletimiz ve özellikle de engelli kardeşlerimiz için hayırlı sonuçlar doğurmasını temenni ediyorum.

Hepinize saygılarımı arz ediyorum efendim, tekrar hoş geldiniz. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKANI AHMET METİN GENÇ - Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok saygıdeğer üyeleri, kıymetli milletvekillerimiz, hem şehrimizden hem bölge şehirlerimizden gelen çok kıymetli katılımcılar, sivil toplum kuruluşlarımız, derneklerimiz; ben de bu anlamlı program vesilesiyle, başta şehrimizin ev sahipliğinde yapılması hasebiyle çok değerli Komisyon Başkanımıza, Bakanımıza ve Komisyon üyelerimiz saygıdeğer milletvekillerimize hoş geldiniz diyorum, şehrimize şeref verdiler.

Çok anlamlı, çok kıymetli bir konu için bir araya geldik. Türkiye Büyük Millet Meclisimizin engelli bireylerimizin sorunları için kurulan bu Komisyonumuzla bir bölge toplantısında... Ben de Trabzon Büyükşehir Belediyesi olarak özel gereksinimli kardeşlerimiz için yürüttüğümüz çalışmaları kısa başlıklar hâlinde paylaşacağım. Sayın Bakanım söyledi, asıl sözü buradaki kıymetli hazıruna vermek lazım. Çok güzel bir tespitim var, paylaşmak istiyorum. Bir şehir en zayıfını kucakladığı kadar güçlüdür çünkü hep beraber bir arada yaşıyorsak... Özellikle 21'inci yüzyıl şehirlerimizde -dirençli şehirler oluşturmayı sadece- depreme, olağanüstü afetlere karşı tabii ki mukavemet teşkil edecek şekilde icraatlar yapacağız, bununla görevliyiz ama önce insanımızı kucaklayacağız, insanımızın toplumsal yaşamını ne kadar güçlendirirsek o kadar bu dirençli şehir kavramına da katkı sağlamış olacağız.

Bu minvalde, yine, ifade etmek istiyorum ki engelli kardeşlerimiz bu şehrin veya herhangi bir şehrimizin yükü değil bereketidir, eksiği değil özelidir. Sayın Bakanım, bir defa bu işte en önemli şey bakış açısıdır, nasıl baktığımıza bağlıdır. Bu tespiti yapmak istiyorum, bütün siyasi mülahazaların üstünde yapmak istiyorum, her fırsatta da yapıyorum. Maalesef yirmi sene öncesinde ülkemizde Cenab-ı Allah'ın yaradılıştan veya sonradan engelli olan yurttaşlarımızı, kardeşlerimizi, yavrularımızı biz "özürlü" şeklinde tariflendiriyorduk. Bu yavruları aileleri -özellikle annelerdir, burada babalar değildir, yirmi dört saat kavramıyla beraber annelerdir, o anneler- topluma çıkarmaktan hicap duyuyordu. Evvela zihniyet dönüşümüne ihtiyaç vardı ve bu dönüşümü Cumhurbaşkanımız "Siz Cenab-ı Allah'ın engelli olarak yarattığı kula özür atfedemezsiniz, bu yaradılış iradesine aykırıdır." deyimiyle, söylemiyle bir zihniyet dönüşümüyle beraber özürlü kavramını literatürden kaldırdık ve ondan sonra Cumhurbaşkanımızın riyasetinde de gerek Hükûmetimiz, bakanlıklarımız gerek Türkiye Büyük Millet Meclisimiz, bugün buraya teşrif eden Komisyonumuz gerek biz, illerde valilerimiz, belediye başkanlıkları olarak bu konuda adım atmaya, gayret etmeye çalışıyoruz, bununla da mükellefiz.

Tabii, Trabzon'u herkesin huzurla, özgürce yaşayabileceği engelsiz şehir hâline getirmek için bizler de var gücümüzle çalışıyoruz. Her zaman şunu savunduk, bugün de bu aynı hassasiyeti taşıyoruz: Türkiye Cumhuriyeti'nin sahibi, devletimizin sahibi millettir ve 85 milyonun tamamıdır. İnancı, mezhebi, meşrebi, fiziksel durum ayırmaksızın milletimizin tüm fertleri devletimizin nazarında aynı derecede hem hizmete hem hürmete layıktır. Türkiye Cumhuriyeti'nde hangi sebeple olursa olsun kimsenin dışlanamaz olduğunu, ikinci sınıf vatandaş olarak görülemez olduğunu, sosyal, siyasal ve iktisadi noktada kesinlikle geri bakılamaz olduğu tespitlerini yapmamız lazım. Bu manada da en öne çıkan başlığımız engelli vatandaşlarımız oluyor. Biz engelli vatandaşlarımızla güçlüyüz ve 21'inci yüzyılı Türkiye Yüzyılı yapmak hedefine giden yolda da engellilerimizle kol kolayız, omuz omuzayız. Engelli vatandaşlarımıza yönelik adaletsizliklerin ortadan kaldırılması da zaten devletimizin asli görevidir. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde engelli kardeşlerimizin hiçbir zorlukla karşılaşmadığı, hayatın her alanında güçlü bir şekilde var olabileceği bir Türkiye'ye ulaşmak en büyük hedefimiz ve arzumuzdur; yine, biraz önce ifade ettim, Türkiye Yüzyılı'nın barışın, huzurun, kardeşliğin yüzyılı olmasıdır. Bu sebeple, ülke genelinde özellikle dezavantajlı bireylerimize yönelik çalışmalarda da çok önemli mesafeler katedilmiştir.

Trabzon'umuzda da tabii, ülke genelinde olduğu gibi önemli çalışmaları bugüne kadar ortaya koymaya çalıştık, yine de gayret ediyoruz. Bir taraftan özel bireylerimiz, kardeşlerimiz üretiyorlar, bir taraftan eğitimleri alıyorlar, sporda, sanatta, siyasette kendilerini gösterebiliyorlar. Tabii ki, bunlar her şeyden önce aile desteğiyle başlıyor çünkü her konuşmamızda ifade ediyoruz. Bir evde engelli bir bireyimiz varsa tüm aile tabiri caizse ona tabi oluyor.

Sayın Bakanım, değerli Meclis üyelerimiz, milletvekillerimiz; bu minvalde geçtiğimiz yaz mevsiminde özel bireylerimizin özellikle engelsiz plaj uygulamasını şehrimizde uygulamaya aldık. Yine, Engelsiz Yaşam Akademimiz ve Gazipaşa özel bireyler okulumuzdan da aynı şekilde -Büyükşehir Belediyesi olarak- 79 çocuğumuz istifade ediyorlar. Bunları görünce belediyemizin veya belediyeciliğin sadece rutin altyapı, yaşam standardını kolaylaştıracak işlerden öte sosyal hayata da bu tarz özel hizmetlerle dokunmasının ne kadar daha önemli olduğunun tespitini de yapıyoruz. Bu minvalde, yine bugün Komisyonumuzla şu anda Ortahisar Belediyemiz uhdesinde yürütülmekte olan En Mutlu Köy Proje'mizi şehrimize kazandırdık, ondan dolayı da çok mutluyuz. Tabii ki eksikliklerimiz var. Yaşam akademimiz var, özel bireylerimize sağladığımız destekler var, özel taksilerimiz var. Otobüslerimizde, engelli erişimine uygun otobüs sayımızı 143'ten 158'e çıkardık. Birçok adımları attık ama önemli bir iki eksiğimiz var, onları da paylaşıp, adımlarımızla bilgi arz edip konuşmamı tamamlamak istiyorum. Sayın Bakanım, o da şu: Özel bireylerimizin hem sosyal hayata intibakları hem eğitimleri hem istihdamları hem de çalışmaları, bunlar tamam ama bir de kalıcı konaklama ihtiyaçları var. Burada da çok önemli bir adımı attık çok şükür ve sözümüz de vardı. Özellikle iki dönem boyunca beraber olduğumuz derneklerimizle de istişaremizde Engelsiz Yaşam ve Otizm Merkezimizin artık şehrimize kazandırılmasının çok çok önemli bir konu olduğu tespitinden hareketle biraz önce Bakanımızla, heyetimizle beraber bulunduğumuz Geçit Mahallemizde Sayın Bakanım, 24 bin metrekarelik alanın imar çalışmasını tamamladık. (Alkışlar)

Sağ olun.

18 dönümünün belediyemize devrini aldık ve 17 Temmuz 2025 tarihinde sağ olsun Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızla beraber Sayın Bakan Mahinur Hanım'ın oluruyla imzamızı attık, protokolümüzü yaptık, inşallah 2026'da bu çalışmamızın temelini atacağız, temelini atıp çalışmamızı başlatacağız. Bunu aynı şekilde ilimizin hem doğusunda hem de batısında da yapmak istiyoruz. Ancak bu arada daha güzel de bir gelişme oldu, sizlere de arz ettim, katılımcılarımızla da paylaştık, tamamlayayım. O da şehir hastanemizin şehrimizde yapılmasından sonra "Ahi Evren" ismiyle faaliyet gösteren hastanemizi Sağlık Bakanımızın oluru... Buradaki değerli kardeşlerimizin, dernek başkanlarımızın önerilerini dikkate aldık, değerlendirdik ve olur geldi, onu da buradan ifade edeyim.

(Alkışlar)

Sayın Bakanıma ben buradan çok teşekkür ediyorum. İnşallah Sayın Bakanım, orada 160 yatak kapasiteli alanımızı bütün engellilerimizi... Bu, tabii, teknik bir konu. Bakanlıklarımızla beraber, buradaki derneklerimizle de beraber işleyiş disiplinini de tartışarak oluşturacağımız kalıcı bir yaşam merkezini inşallah şehrimize kazandıracağız. Engelsiz taksi hizmetimizle, hasta refakatçi konukevimizle, tamir bakımımızla beraber... Özellikle de hayırsever vatandaşlarımız da Sayın Bakanım, şu ana kadar 3 bine yakın özel bireylerimiz için araç teçhizat desteğinde de bulundular. Onlarla da güzel iş birliği yapıyoruz, onlara da çok teşekkür ediyorum.

Çok kıymetli zamanlarınızı almayayım, buradaki hazırun da konuşacaklar. Ben on bir yıldır Belediye Başkanıyım. Samimi bir tespitimi, değerlendirmemi söyleyeyim, tamamlayayım: On bir yıl boyunca güzel Trabzon'umuza bütün belediye başkanları gibi bir şeyler yapmaya çalıştık. Yapandan Allah razı olsun, çivi çakan herkesten Allah razı olsun. Ancak en hayırlı işin özellikle Allah'ın takdiriyle beraber engelli vatandaşlarımıza, bu yavrularımıza yaptığım hizmet olduğunun ve beni de en çok mutlu edenin bu hizmet olduğunun değerlendirmesini yapıyorum. (Alkışlar) Ne yaparsak azdır, ne kadar daha fazla yaparsak yakışıyor, onun için gayret edeceğiz.

Çok teşekkür ederim.

Bugün bu programı şehrimizde düzenledikleri için Kıymetli Bakanıma, onun nezdinde saygıdeğer milletvekillerime çok çok teşekkür ediyorum. Tekrar hoş geldiniz. Toplantımız hayırlı olsun, uğurlu olsun, güzel sonuçlara vesile olsun inşallah. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ben de hem Sayın Valime hem Değerli Belediye Başkanıma teşekkür ediyorum.

Tabii, Başkanım uygulama örneklerinden bahsedince Engelsiz Taksi konusu dikkatimi çekti çünkü Komisyonda da konuştuk. Ulaşım çok kıymetli bir şey ve ulaşım da toplu ulaşım metrosuyla, treniyle, şehirlerarası seyahatiyle ve taksisiyle... Özellikle ticari taksilerde maalesef bu bizim için önemli bir gündem. Duyduğum kadarıyla -aslında bugün fırsat olursa onu da görmek isteriz- Trabzon bu konuda adım atmış, o yüzden tebrik ediyorum, varsa bugün söz alacak illerimizde ticari taksiye yönelik bir uygulama, onu da özellikle duymak istediğimizi de ifade etmek istiyorum. Çünkü engelli bir vatandaşın istediği an taksi tutup, sandalyesini, aracını o taksiye koyup seyahat edebilmesi çok kıymetli ve gördüğümüz kadarıyla bununla ilgili yaşanan sıkıntılar var. Komisyon olarak

inşallah bu sıkıntıları da çözme noktasında takipçisi olacağız. Böylesine güzel örnekler nasıl artırılabilir, onun da inşallah en güçlü şekilde yanında olacağız.

Evet, şimdi, bahsetmiş olduğum gibi spesifik konuları sizlerden rica edeceğiz. İsterseniz en uzak noktadan başlayalım. Artvin değil mi? Artvin belki gönül anlamında yakın ama fiziksel anlamda biraz daha uzak nokta, o yüzden Artvin Vali Yardımcımızla başlayalım. Sonra Artvin'den varsa bir sivil toplum temsilcimiz, onu dinleyelim, sonrasında belediye temsilcisini dinleyelim, sonrasında Rize'ye geçiyoruz.

Artvin Vali Yardımcımız...

Buyurun.

ARTVİN VALİ YARDIMCISI DİLARA ŞENOĞLU - Sayın Bakanım, Sayın Valim; öncelikle saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, tüm söz alanlar özellikle kendilerini tanıtırlarsa... Bunların her biri tutanaklara geçecek. Biliyorsunuz, raporumuz bu süreçte çok kıymetli bir çıktı olacak, o yüzden sizlerden kendinizi öncelikle kısaca tanıtmanızı istirham ediyoruz.

ARTVİN VALİ YARDIMCISI DİLARA ŞENOĞLU - Artvin Vali Yardımcısı Dilara Şenoğlu.

Bizler de ilimizde evde bakım yardımı, engelli kimlik kartı işlemleri, kuruluşta bakım ve rehabilitasyon hizmetleri, psikososyal destek, otizm eylem planı kapsamında faaliyetler şeklinde faaliyetlerimizi gerçekleştirip aynı zamanda bu faaliyetleri gerçekleştirirken de engelli vatandaşlarımızla, bireylerimizle, bizlerden hizmet alan vatandaşlarımızla bir arada olmaya da özen gösteriyoruz. Bu kapsamda, bu sene 2025 yılı içerisinde toplamda 2.021 kişiye evde bakım yardımı sağlandı. Onun dışında, yine ilimizde 1.741 bakımevinde toplamda 20 milyon evde bakım yardımında bulunuldu. Yine, engelli kimlik kartı işlemleri kapsamında 2024 yılı içerisinde 267 engellimizin, 2025 yılı Ocak-Ekim dönemini kapsayan dönemde 266 engellimizin engelli kimlik kartı başvurusu tamamlanarak sosyal ve mali haklardan faydalanmaları sağlanmıştır. Yine, kuruluş bakım ve rehabilitasyon hizmeti kapsamında 2025 yılı içerisinde 18 engellimizin kuruluşta bakım hizmetinden faydalanması sağlanmıştır. Faaliyetlerimiz bu şekilde.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, Sayın Vali Yardımcım, tabii faaliyetler genel olarak her ilde aynı başlık altında. Bizim sizden ricamız, Artvin'in bu noktadaki fotoğrafı yani Artvin'de engelli yoğunluğu ve bunların dağılımı; bununla birlikte engellilere yönelik altyapı, bakım merkezleri, rehabilitasyon merkezleri, yaşam alanları ve bu noktada hem valilik olarak hem yerel yönetimler olarak sunulan hizmetler ve istihdam -anlatabiliyor muyum- bu konularda... Yani bu, diğer temsilcilerimiz için de çok önemli. Yoksa çerçeve zaten başlık olarak aynı, aynı şeyleri tekrar ederek vakit kaybetmeyelim. Zaten biz bu noktada somut, en öne çıkan konular, sorunlu olan alanlar... Bu, bir istişare toplantısı, burada biz bize bir değerlendirme yapacağız ve ne tür ihtiyaçlar var, nerelerde iyiyiz, SWOT analizi diyoruz ya, o tarz bir çalışmayla bölgeyi doğru bir şekilde fotoğraflayacağız.

Buyurun Sayın Valim.

ARTVİN VALİ YARDIMCISI DİLARA ŞENOĞLU - Sayın Başkanım, istihdam verilerini arz etmemi istemiştiniz. Özellikle yine bizim sekiz aylık dönemde engelli iş gücü sayımız 641 kişi şeklinde, işçi sayısı ise 338 olarak kayıtlı bulunmakta.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, Sayın Vali Yardımcım, bu konular bizim özellikle Komisyon olarak talep ettiğimiz konular. Bende sizin Artvin Valiliği adına bir rapor da var, hemen hemen sizin bahsettiğiniz çalışmalar ama sizden ricamız, bunları bize ivedilikle yazılı olarak iletirseniz biz de bunu Komisyon çalışmalarımızda değerlendireceğiz.

ARTVİN VALİ YARDIMCISI DİLARA ŞENOĞLU - Anlaşıldı.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun.

ARTVİN VALİ YARDIMCISI DİLARA ŞENOĞLU - Teşekkür ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Artvin İl Millî Eğitim Müdürü...

Buyurun Sayın Müdürüm.

Artvin'deki engellilere yönelik eğitim çalışmaları...

ARTVİN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ FAHRİ ACAR - Sayın Bakanım, çok değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Artvin, tabii, küçük bir şehir; nüfusa oranla engelli sayımızda Türkiye oranlamasına baktığımızda daha az görünüyor. Özellikle öğrenci nüfusumuz yaklaşık yüzde 3,5'lara tekabül ediyor efendim. 2 yaştan yaşamın bütün alanına kadar eğitim hizmeti sunabilmekteyiz efendim. 777 engelli bireyimize, özel gereksinimli bireyimize eğitim imkânı sunuyoruz. Bunlar, gelişim özelliklerine göre okullarda ve sınıflarda eğitim... Yetişkinlere de halk eğitimlerimiz vasıtasıyla...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaç okulumuz var?

ARTVİN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ FAHRİ ACAR - 7 okulumuz var efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Merkezde mi, ilçelere mi dağıldı?

ARTVİN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ FAHRİ ACAR - Merkez ve Hopa ilçemizde, 3 kademede 2 tane anaokulumuz var efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Talebi karşılıyor mu?

ARTVİN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ FAHRİ ACAR - Sayın Başkanım, Artvin'de özellikle örgün eğitim açısından bir problem yok. Belediye temsilcimiz de söyledi, Artvin'deki sorun alanımız genellikle coğrafyamızın güçlüğü nedeniyle ulaşım ve park gibi sosyal yaşam alanlarıyla bütünleşiyor efendim. Yoksa eğitim ve sosyal yaşamda önceki yıllarla karşılaştırdığımızda çok iyiyiz Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İyi uygulama örneği olarak gerek yerel yönetim gerek...

ARTVİN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ FAHRİ ACAR - Sayın Başkanım, biz Millî Eğitim Müdürlüğü olarak diğer paydaş kurumlarımızla da Sayın Valimizin koordinasyonunda çok örnek çalışmalar yapıyoruz. Henüz bu hafta Sayın Valimizin eşi hanımefendinin başkanlığında bir projemiz "Rengimiz Bir Geleceğimiz Bir" diye... Bütün engelli bireylerimizin ailelerinin de içinde

olduğu her ay bir faaliyetle bir etkinlik yapıp bir araya geliyoruz. Müzik etkinlikleri, çeşitli beceri atölyeleri... Daha geçen hafta da bu etkinliğimizi yaptık geniş bir katılımla, Sayın Valimiz de yer aldı, belediye başkanlarımız da.

Artvin'de coğrafyamızın elverdiği ölçüde özel gereksinimli bireylerimiz yaşamın tamamında yer alıyor efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

ARTVİN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ FAHRİ ACAR - Rica ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Artvin Özel Gereksinimli Bireyler Derneği Başkanı Gülsün Kılıçel.

Buyurun Gülsün Hanım.

ARTVİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER DERNEĞİ BAŞKANI GÜLSÜN KILIÇEL - Sayın Bakanım, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Gülsün Kılıçel, Artvin Özel Gereksinimli Bireyler Derneği Başkanlığı yapmaktayım. Aynı zamanda özel çocuk annesiyim.

Artvin'deki en büyük eksiğimiz sosyal yaşam merkezi, yanı sıra ulaşım olarak da gerçekten sıkıntılı bir yer. Çocuklarımızın erişimi, engelli çocuklarımızın erişimi gerçekten çok zor. Sağlık konusu da Artvin için ciddi bir sıkıntı. Bizler özel gereksinimli çocuk aileleri olarak en ufak şeylerde sürekli il dışına gitmek zorunda kalıyoruz. Sosyalleşmede, spor alanında eğitim verebilecek hocalarımız da ne yazık ki Artvin'de çok fazla bulunmuyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sizin çocuğunuz var değil mi?

ARTVİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER DERNEĞİ BAŞKANI GÜLSÜN KILIÇEL - Evet, 5 yaşında, Down sendromlu bir kızım var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Nereye götürüyorsunuz onu?

ARTVİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER DERNEĞİ BAŞKANI GÜLSÜN KILIÇEL - Özel eğitim anaokuluna. Okullar olarak, eğitim olarak o şekilde imkânlarımız var ama spor alanında, sosyal yaşam merkezi alanında ve çocuklarımızı, özel gereksinimli çocuklarımızı ya da 18 yaş üstü çocuklarımızı günlük bırakabileceğimiz "kurs" adı altında olabilecek çok imkânımız ne yazık ki yok. O yüzden, Artvin'imize kapsamlı bir sosyal yaşam merkezi talebimiz var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, çocuğunuzun gittiği anaokulu Millî Eğitime bağlı değil mi?

ARTVİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER DERNEĞİ BAŞKANI GÜLSÜN KILIÇEL - Evet, Millî Eğitime bağlı.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Devletin okulu...

ARTVİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER DERNEĞİ BAŞKANI GÜLSÜN KILIÇEL - Devletin okulu, çok da verimli ama onun dışında, spor alanında...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Spor... Siz hangi ilçede oturuyorsunuz, Hopa'da mı?

ARTVİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER DERNEĞİ BAŞKANI GÜLSÜN KILIÇEL - Yok, Artvin merkez.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Merkezde.

Spor İl Müdürü burada mı?

Artvin'de çok Spor tesisimiz var aslında.

ARTVİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER DERNEĞİ BAŞKANI GÜLSÜN KILIÇEL - Evet, özel gereksinimli çocuklarımıza eğitim verebilecek ne yazık ki...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU -

Peki, teşekkür ediyorum.

ARTVİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER DERNEĞİ BAŞKANI GÜLSÜN KILIÇEL - Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Artvin Ardanuç Güç ve Dayanışma Derneği, Gönül İstanbullu...

ARTVİN ARDANUÇ ENGELLİLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI GÖNÜL İSTANBULLU - Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; herkese saygılarımı sunuyorum.

Ben Gönül İstanbullu, Artvin Ardanuç Engelliler Dernek Başkanıyım.

Benim de en büyük sorunum... buraya gelirken arkadaşları bir araya topladım ve "Orada 12 milletvekilimiz, Komisyonumuz var, neler, ne söylememi istersiniz?" diye konuştum. Onlardan aldığım cevap erişilebilirlik konusunda... Aynı zamanda Artvin Engelliler Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonunun bir üyesi olarak pandemi öncesi birçok incelemelerde bulunduk, eksikliklerimizi tespit ettik ve kurumlara bildirdik; daha ziyade devlet kurumlarını ziyaret ettik, eksikleri tespit ettik. Hani devletin bir cebinden çıkıp diğer cebine girmesi gerçekten hoş bir şey değil. Az önce Hâkim Bey konuştu, cezalar caydırıcı değil ama ne tür cezalar verilecek, ne tür tespitler yapılacak biz bunları bilemiyoruz. Tekrar kontrollere gittiğimiz zaman kimisinin yapılmış, kimisinin de derme çatma yapılmış olduğunu gördük, hani "Varmış, yeter ki ceza almayalım..." Tuvaletlerde genellikle temizlik malzemeleri olduğunu görüyoruz. En çok da ÖTV'siz araç alımlarındaki problemlerin giderilmesini... Kişi diyor ki: "'Beni gezdirsin, beni yürütsün, beni hastaneye götürsün.' diye araç alıyorum ama..." Araçları gelire girdiği için 2022 maaşlarının kesildiklerini söylüyorlar. Kasko ve rayiç bedeli üzerinden hane başına yüzde 120 birimde indirim yapılıyor, bu da hane gelirine işlediği için ÖTV'siz araç alımında 2022 maaşlarının kesildiğini söylüyorlar, ya araç ya 2022; birini tercih etmek zorunda kaldıklarını söylüyorlar.

Onun dışında, en büyük problemimiz de bizim Ardanuç ilçesi olarak, bizim ilçemiz Artvin'in diğer ilçelerine göre coğrafi yapı olarak daha iyi engellilerin erişimi açısından. Bizim bir engelliler derneğimiz var ve bu derneği bize Belediye Başkanlığımız 120 metrekare, artı önüne bir de Engelsiz Yaşam Parkı yaptı. İlçemizde bir de devletimize ait Engelsiz Yaşam Merkezi var, orada da 96 yataklı engelli bireyimiz tedavi görmekte, rehabilite olmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ardanuç'ta mı?

ARTVİN ARDANUÇ ENGELLİLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI GÖNÜL İSTANBULLU - Evet, Ardanuç'ta 96 yataklı kurumumuz var, Türkiye'nin her yerinden oraya zihinsel engelliler gelip rehabilite oluyorlar. Biz dernek olarak onlarla da sürekli istişare hâlindeyiz. Bu şekilde devam ettiriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

ARTVİN ARDANUÇ ENGELLİLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI GÖNÜL İSTANBULLU - Ben de teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Gülsün Hanım, sağlıkla ilgili ne tür bir sorun var altyapıda?

ARTVİN ARDANUÇ ENGELLİLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI GÖNÜL İSTANBULLU - Şöyle: Doktor sorunu, en basiti, kızımın gözleri konusunda, göz muayenesi yapılamaması. En ufak gripte bile biz Rize'yi, Trabzon'u tercih etmek zorunda kalıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Göz doktoru vardır orada mutlaka.

ARTVİN ARDANUÇ ENGELLİLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI GÖNÜL İSTANBULLU - Var mutlaka ama özel gereksinimli çocuklarımıza yönelik...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Vali Hanım, doktorlarla ilgili bir bilgi alabilir miyiz sizden? Bir görüşürseniz Sağlık İl Müdürüyle...

Buyurun.

ARTVİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. YUNUS ARSLAN - Sayın Bakanım, değerli hazırun; Sağlık İl Müdürü Doktor Yunus Arslan ben; iki aydır görevdeyim.

Artvin merkezde 170 yataklı devlet hastanemiz var. Sayın Bakanım, hemen her branşta 1 veya 2 hekim var dolayısıyla engellilere kesinlikle sağlık kurulu raporlarında herhangi bir bekletme yaşatmıyoruz ama polikliniğin yetişmesi adına bazen normal randevularda geciktiğimiz olabiliyor ama ikinci gün muayene oluyor insanlar. Yani Artvin merkezde hemen her branşta 1 veya -işte dahiliyede- 2 doktorumuz var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu noktada Gülsün Hanım'ın şikâyetini iyice bir...

ARTVİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. YUNUS ARSLAN - Gelirken sorguladım, engelli raporlarında herhangi bir bekletme yaşatmıyoruz çünkü sayımız uygun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte, bu konuda kendisiyle daha yakın ve güçlü temas hâlinde olalım.

ARTVİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. YUNUS ARSLAN - Anlaşıldı Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, milletvekillerimizden Artvin'le ilgili söz almak isteyen var mı?

Evet, o zaman Rize'ye geçelim.

Buyurun Gönül Hanım.

ARTVİN ARDANUÇ ENGELLİLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI GÖNÜL İSTANBULLU - Biz, daha önce İŞKUR projelerini yapıyorduk engellilerimize yönelik. Çok da güzel projeler yürüttük İŞKUR'dan. Biliyorsunuz, projelerin amacı, engelli ve eski hükümlü çalıştırmayanların iş yerlerinde biriken, havuzda biriken paraların kurslar yoluyla daha sonra tekrardan bu insanlara dağıtılması. Biz de buralara proje yapıyorduk ve projelerimiz gayet güzel işlerken sonra İŞKUR yasası değişti. Biz şimdi İŞKUR'a proje yapamıyoruz. Sebebine gelince, daha önce kurs almış kursiyeri kabul etmedikleri gibi bir de istihdam garantisi istiyorlar. (Alkışlar) Şimdi bizim istihdam garantisi verme imkânımız ve lüksümüz kesinlikle yok. Öyle olduğu için de biz İŞKUR'a proje sunamıyoruz. Bu konuda muzdaribiz, giderilirse teşekkür ederim.

TRABZON ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ ZEYNEP ÖZKAN - Sayın Başkanım, yanlış bir anlaşılma var orada.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

TRABZON ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ ZEYNEP ÖZKAN - Zeynep Özkan, Trabzon Çalışma ve İş Kurumu Şube Müdürüyüm, engelli koşullarına bakıyorum aynı zamanda.

Şimdi, arkadaşımın bahsettiği, Gönül Hanım'ın bahsettiği projeler halk eğitim üzerinden yaptığımız normal, aktif projeler. Yani onlar da, normal projelerde istihdam garantisi getirildi ama para cezalarıyla olan projelerimiz devam ediyor. Onlarda herhangi bir istihdam garantisi yok. İki projeyi birbirine karıştırmayalım lütfen. Para cezalarıyla olan projeler devam ediyor hatta para cezalarından olan projelerde yılda 2 sefer çağrıya çıkıyorduk, şu anda iki ayda bir çağrıya çıkıyoruz, il istihdama getirilme zorunluluğu da kaldırıldı, direkt Ankara'ya komisyona gönderiyoruz ve onlarda istihdam garantisi yok ve çok da artırıldı, destekli projeler getirildi, farklı projeler getirildi ama hanımefendinin bahsettiği projeler... Biz halk eğitim üzerinden istihdam garantisiz kurslar açıyorduk ve onlarda istihdam garantisi olmadığı için de sürekli açılabiliyordu halk eğitim üzerinden. Her 2 proje farklı projeler onları karıştırmayalım. O yüzden araya girdim, kusura bakmayın.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O zaman Gönül Hanım'a bunları anlatmanız gerekecek daha net.

TRABZON ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ ZEYNEP ÖZKAN - Tabii ki.

Yani şöyle bir şey, İŞKUR'a gittiğinde zaten İŞKUR İl Müdürümüz Cevdet Bey de kendisine bunları anlatacaktır.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, biz onu İŞKUR İl Müdürüyle buluşturalım.

Burada mı İŞKUR İl Müdürü?

TRABZON ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ ZEYNEP ÖZKAN - Ben Artvin'de değilim, Trabzon'dayım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yok, biliyorum, sizi biliyorum. Siz o zaman bu işi koordine edersiniz.

TRABZON ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ ZEYNEP ÖZKAN - Aynen.

Her 2 proje farklı. İstihdam gelen projeler halk eğitim üzerinden açılan projeler ama para cezalarından gelen projelerde herhangi bir istihdam yok, aksine çok çeşitlendirildi, çok güzel...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ya, şimdi, o para cezası falan işin başka bir yönü, burada aslolan istihdam projesi. Anlatabiliyor muyum? Onlar mutlaka var, daha geçtiğimiz hafta İŞKUR'la görüştük, onlar da sunum yapacaklar önümüzdeki günlerde ama burada aslolan, vatandaşımıza bunu doğru anlatmamız, onu anlatmamız gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

TRABZON ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ ZEYNEP ÖZKAN - Rica ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - Sayın Bakanım, çok değerli hazırun; Hüseyin Güçlü, Rize Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü. Eski Meclis çalışanı olarak da sizleri burada görmek ayrı bir mutluluk, onu belirtmek isterim. Ben, Rize İl Müdürlüğüne yakın zaman önce tayin oldum, Isparta İl Müdürüydüm.

Orada tüm engelli derneklerimizle yaptığımız toplantıda görüşülen hususları bir madde hâlinde hem Bakanlığıma arz ettim hem de az önce Mesut Bey'le, uzman arkadaşımızla paylaştım. Bunlar genel itibarıyla bilinen detay şeyler ama benim birkaç hususta sizlere bir arzım olacak, bunları Bakanlığımla da paylaştım, belki çift yönlü, daha uygun bir bakış açısı da geliştirilebilir. Şöyle ki Sayın Bakanım: Türkiye genelinde ruhsal ve zihinsel engelli bakım merkezlerinde bir ihtiyaç var, sırada çok fazla ruhsal ve zihinsel engellimiz var. Bu anlamda, üniversitelerin tıp fakültesi hastaneleri gibi engelli araştırma merkezleri kurulabilir mi? Üniversite öğrencilerimizin burada daha donanımlı yetişmeleri sağlanabilir. Uygulamalı olarak orada belki bizim Bakanlığımızın bünyesindeki personeller rehberlik edebilir, üniversite öğrencilerimiz daha donanımlı yetişebilir ve Bakanlığımızın yükü alınmış olur, sıradaki engellilerimiz eritilmiş olur, aynı zamanda da üniversitelerimize maddi olarak da katkı olabilir veya engellilerimiz daha ekonomik koşulda çünkü işçi veya personel maliyeti daha düşük olacağı için... Yani üniversite tıp fakültesi hastaneleri gibi düşünün efendim, doktorlarımızın gözetiminde orada asistan, öğrenciler vesaire görev alacak, bu bir.

İkincisi; Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki okullarımızda -küçük yaşlarda- özellikle otizmli çocuklarımızda aileler bunu ilk başta gizleyebiliyorlar ne yapacaklarını bilemedikleri için. Aslında otizm çok zordur, ailelerin de işi kolay değildir, onlar da ne yapacağını bilemedikleri için bunu saklarlar, sakladıkları için de çocuk doğru eğitim alamaz ve rehberlik araştırma merkezine velisinin izni olmadan ya da onayı olmadan gönderilemez ve okul da bu anlamda bir şey yapamaz. Ben burada çocuğun doğru eğitimi almadığını düşünüyorum ve çocuğa haksızlık edildiğini düşünüyorum. Bu anlamda, bir mevzuat düzenlemesi yapılabilir diye düşünüyorum, bu iki.

Üçüncüsü; engelli dostu...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, Sayın Müdürüm, siz bunları mutlaka bize raporla sunun ama Rize'de engelli konusundaki fotoğrafı bize bir çekin; nedir durum? Yoğunluk nedir? İlçelerde, merkezde istihdam durumu nedir? Efendim, eğitimde durum nedir, sağlıkta nedir? Biz bunları dinlemek istiyoruz. Anlatabiliyor muyum? Yani bizim için aslolan bu fotoğraf. Ki ne dedim size? "SWOT" yapacağız burada. Güçlü yanları ne? Eksik yanları ne? Efendim, ne imkânlar var? Bunlara bakacağız.

Siz bu söylediklerimi bir düşünün, tasarlayın, ona göre...

Rize Engelsiz Yaşam Derneği, buyurun.

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - Sayın Bakanım, Değerli Komisyon üyeleri; Rize'den selamlar.

Bahtiyar Çoruh, Rize Engelsiz Yaşam Derneği Başkanıyım. Öncellikle kendimi şöyle tanıtayım: 2012 yılında ağır bir trafik kazası geçirdim, daha sonra engelli oldum. İki yaşam arasındaki farkı hissettiğim için, engelli olduktan sonra "Ben de diğer engelli arkadaşlarıma, kardeşlerime neler yapabilirim?" diye 2017 yılında Rize Engelsiz Yaşam Derneğini kurdum.

Rize'de merkez nüfusun yaklaşık yüzde 10'u engelli; bu nüfus Türkiye oranının altında. Rize coğrafyasından dolayı kaynaklanan eksikliklerimiz var. Rize Belediyesiyle ortaklaşa çalışmamız var. Rize'de Engelsiz Yaşam Merkezi var, yaklaşık 500 engelli orada görev alabiliyor, çalışabiliyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Aile Bakanlığına mı ait?

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - Belediyeye ait.

Eksikliklerimiz olarak şöyle...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Rize'de engellilerin kalabildiği geceli bakım olan yer var mı?

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - Var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kime ait?

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - Huzurevi var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Aile Bakanlığına ait o zaman.

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hayır, hayır; huzurevi değil, engelliler için. Var mı? Geceli mi?

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - Zihinsel engelliler için var Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaç kişi kalabiliyor?

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - 60 kişi Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte, siz bunları birazdan bana anlatın olur mu?

Buyurun.

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - Huzurevinin içine aldılar yani binalarını birleştirdiler; Çayeli merkezdeydi, Rize merkeze taşıdılar.

Faaliyet olarak Rize'de bir sürü faaliyetimiz var hem dernek hem belediye hem de diğer kurumlarla. İsteğimiz şu: Engelli istihdam sayısını yüzde 3'ten daha fazla artırmak istiyoruz çünkü yeterli olmuyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz bir yerde çalışıyor musunuz?

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - Ben öğretmenim, 2015 yılında atandım, engelli KPSS'den atandım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Branş?

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - İnşaat, meslek lisesi öğretmeniyim.

Hazır öğretmenlikten bahsetmişken şu sorunu yaşıyoruz: Ben meslek lisesi öğretmeniyim. Örneğin, çocuk RAM'a gittiği zaman aile onayı olmadan BEP raporunu almıyor. Mesela, bizim okula şeyden dolayı gelebiliyor, nüfus yerinden dolayı gelebiliyor ama...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ne raporu?

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - BEP raporu, Bireysel Eğitim Programı.

Yani, bu çocuk aile kabul etmediği için raporu bizim okulda kalabiliyor meslek lisesi biraz tehlikeli bölüm olduğu için bu sorunu yaşıyoruz.

Bir de özel bir isteğimiz var: Kendimizi engelli olarak görmüyoruz, özellikle Rize'dekiler. Bize "özel" denilmesini istiyoruz yani sanki böyle biz bir şeylere engel oluyormuşuz gibi hissedilmesini, davranılmasını istemiyoruz, bize "özel bireyler" denilmesini istiyoruz ve kamuda da, özel sektörde de daha fazla yer almak için o yüzde 3 kısmının artırılmasını istiyoruz.

Diğer katılımcılar özellikle ÖTV konusundan falan bahsettiler. Bunlarda çok büyük eksikliklerimiz var, olmuyor. İşte, mesela yüzde 40 yerli araba, belli bir sınır... Özellikle, hastane raporlarında yüzde 90 ve üstündeki engellilere hemen araç verilebiliyor, diğerleri çok daha fazla uğraştırılıyor, tekrar rapor isteniyor onlardan. Süresiz engelli raporumuz var ama bazı kurumlar bizden tekrar rapor isteyebiliyor, tekrar hastaneye başvurmamız gerekiyor. Bu konularda sorun yaşıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, Bahtiyar Bey, teşekkür ediyoruz.

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - Biz teşekkür ettik, çok sağ olun..

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Aile İl Müdürümüz, hazır mısınız?

Buyurun.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Sayın Bakanım, o hazırlanana kadar, ben tam bu konuyla alakalı bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şöyle, o hazır. Rize bitsin size söz vereyim. İller bittikten sonra vekillerimize söz vereceğim.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Tamam.

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - Sayın Bakanım, çok değerli hazırun; ben yaklaşık bir buçuk aydır görev yapıyorum Rize'de yani Rize'ye dair sizin merak ettiğiniz bir husus varsa söyleyeyim ama çok hâkim değilim.

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) - Bir buçuk ayda nasıl hâkim olunmaz?

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - Bizim zihinsel engelli bir kuruluşumuz var. Bir buçuk aydır Rize'de görev yapıyorum, ben Isparta'dan geldim.

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) - Bir buçuk aydır nasıl hâkim olamıyorsunuz? Sadece bir haftada il müdürü hâkim olur ya. Yapmayın, böyle şey olur mu?

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - Sayın Bakanım, şöyle: Biz bu programı saat on ikide öğrendik. O yüzden böyle bir aksaklık oldu, hızlıca aksiyon aldık. Hatta Engelsiz Yaşam Derneği ziyaretindeydim ben, orada öğrendik ve hemen yola çıktık, öyle söyleyeyim. Hiçbir hazırlığımız yok.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şöyle: Bu program için geçen haftadan bilgi verildi, on iki değil. Neyse şimdi bu...

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - Efendim, başında arz ettim, bir iletişim kopukluğu oldu. Bundan dolayı çok özür diliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, Müdür Bey, bu konuyla ilgili sizden, Valilikten gelen raporda bana... Ben az önce Trabzon örneğini verdim, çok güzel bir rapor hazırlamış Valimiz sağ olsun. Siz Valilikle de görüşün, Rize'den biz çok kapsamlı bir çalışma bekliyoruz.

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - Peki, olur Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İvedilikle. Tamam mı?

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - Tabii, olur Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

RİZE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ HÜSEYİN GÜÇLÜ - Sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Sayın Vekilim, buyurun.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Şimdi, Engelsiz Yaşam Derneğindeki arkadaş pas atınca "Kimdir engelli?" diye bir soru sordum kendime. Kimdir engelli? Elbette engellenendir. Değil mi? Ortada bir engel varsa, engelleniyorsa bir insan engellidir. Ben hiç engelli olmadım. Zira engeller aslında aşılmak içindir. Kimsenin beni engelleyeceğine de inanmadım. İçimde kendime duyduğum bu inancın önündeki en büyük engel aslında siz sağlamlarsınız, engellilerin önündeki en büyük engel sağlamlar. Siz gerçekten sağlam mısınız? Beni ne adına iyileştirmek istiyorsunuz? Benim engelli oluşum aslında sizi sağlam kılıyor, benim sakatlığım sizi sağlam yapıyor. Belediye Başkanımız az önce meseleyi bir zihniyet sorunu olarak adlandırdı. Siz de öyle... Engelli yerine şimdi yeni bir tanım "özel", daha önce "özürlü"ydük, ondan önce "sakat"tık, sonra Muhsin Yazıcıoğlu Başkan bir teklif verdi, Cumhurbaşkanımız onu "engelli" diye değiştirdi.

Şimdi, sormak gerek "Bir sakata, bir sağıra, yatalak bir hastaya neden ihtiyacımız var?" Her bir sağlamın ihtiyacını, bir sakata olan, bir engelliye olan ihtiyacını tek tek duymak isterim. Bana niye ihtiyacınız var? Bunu söylemenizi ifade etmediğiniz sürece, bu ihtiyaca beni ikna etmediğiniz sürece yani bir engelliye duyduğunuz ihtiyacı ifade etmediğiniz sürece beni iyileştirmenin ötesine geçmeyecek bütün çabanız. Kendinizi sağlamlaştıracak, beni iyileştireceksiniz, böylelikle beni daha çok engelli yapacaksınız.

Komisyonun yapması gereken, sağlamların biz engellilere duyduğu ihtiyacı belirlemek. Bu iyilik hareketini niye yapıyorsunuz? Bunun üzerine düşünmeniz gerekiyor. Buradan bir cennet çıkar mı siz sağlamlara? Bunu Allah bilir. Ama benim

engelimi ortadan kaldıracak şeyin siz sağlamların bana duyduğu ihtiyacın ifşası olduğunu söylemek isterim. Aksi takdirde yani... (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, şimdi, gelelim başka bir noktaya, Bayburt'a.

Bu arada, Karadeniz Bölgesi raporları içerisinde Bayburt Valimize de özel teşekkür ediyoruz, onun raporu da gayet özel. (Alkışlar)

Buyurun Sayın Valim.

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - Sağ olun Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, Sayın Valim, sayın vekillerim, kıymetli katılımcılar; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bayburt Vali Yardımcısı Cem Gümrükçü.

Sayın Bakanım, engelli yoğunluğu anlamında ilimizde yüzde 10 civarında bir engelli yoğunluğu var. İstihdam konusunda geçen yılın verileriyle 521 İŞKUR kaydı var. Bunların 229'u iş arayan, aktif iş arayan...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu arada, parantez içinde bir soru sorayım: Geceli bakım merkezi var mı Bayburt'ta?

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - Gündüz bakımevimiz yok Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Konaklamalı yok yani değil mi?

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - Engelsiz Yaşam Merkezimiz var Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Gece kalabiliyor mu orada?

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - Evet evet, Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaç kapasiteli?

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - 54 engellimiz kalıyor Sayın Bakanım.

Bizim gündüz bakımevine ihtiyacımız var Sayın Bakanım çünkü ailelerimizi rahatlatmak ve engelli vatandaşlarımızın sosyal hayata katılımını sağlamak için gündüz bakımevimiz önemli bir ihtiyaç bizim için.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Pardon, bu arada Bahtiyar Bey, Rize'de gündüz bakımevi var mı?

RİZE ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI BAHTİYAR ÇORUH - Yok Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yok mu?

Devam edelim, buyurun.

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - Sayın Bakanım, yine önemli bir problem olarak gördüğümüz özel eğitim öğretmenlerimizin nitelikleri bakımından hizmet içi eğitime tabi tutulmaları bizim için önemli yani özverili çalışıyorlar ama hizmet içi eğitime tabi tutulursalar...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, şunu sorayım Sayın Valim: Özel eğitim okullarına olan talebi karşılayan eğitim altyapımız var mı yani özel eğitim bekleyen öğrenci var mı?

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - Yok Sayın Bakanım, karşılıyoruz.

Yine, bu anlamda ailelerin...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaynaştırmalıda öğrenci sayısı var mı elinizde? Mili Eğitim Müdürü burada galiba değil mi?

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - Burada Sayın Bakanım.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - 194.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, buyurun.

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - Sayın Bakanım, yine, ailelerin eğitimi anlamında da önemli eksiğimiz şöyle: Ailelere eğitim vermemiz gerekiyor ama bununla ilgili uzman psikolog ihtiyacımız, personel ihtiyacı da önemli diye düşünüyoruz, bu anlamda eksikliklerimiz var.

Yine, Bayburt için engelli parkımız yok, onunla ilgili bir eksiğimiz var Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Belediye Başkanımız, ne zaman yapıyoruz parkı?

Buyurun.

BAYBURT BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI NESİMUTTİN SELÇUK - Sayın Bakanım, çok kıymeti Komisyonunun çok değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Valimizin belirttiği hususta büyükşehir parkımız var. Orada gelen talepler doğrultusunda bu dönem içerisinde inşallah böyle bir parkı gerçekleştirmiş olacağız Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ne zaman açarsınız?

BAYBURT BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI NESİMUTTİN SELÇUK - İnşallah sene sonuna doğru.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu sene sonunu doğru mu?

BAYBURT BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI NESİMUTTİN SELÇUK - Bu sene inşallah Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, zaten iki ayımız kaldı. Onu bitirirseniz bakarsınız bir toplantıyı da Bayburt'ta yaparız.

BAYBURT BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI NESİMUTTİN SELÇUK - İnşallah Sayın Bakanım, bekleriz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kayda geçiyoruz ona göre.

BAYBURT BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI NESİMUTTİN SELÇUK - Bizim şöyle bir şeyimiz de var: Aile yaşam merkezimiz var. Özel çocuklarımıza bazı haftalarda, günlerde burayı açıyoruz, buradan faydalanmalarını da sağlıyoruz yani aile yaşam merkezinde böyle bir alan da oluşturduk Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Aile yaşam merkezi herkese açık, engellilere de açık.

BAYBURT BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI NESİMUTTİN SELÇUK - Ayrı bir yer, belli yerde, belli günlerde istek doğrultusunda kapatıyoruz, sadece özel bireyleri orada ağırlıyoruz Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun Sayın Valim.

BAYBURT VALİ YARDIMCISI CEM GÜMRÜKÇÜ - Sayın Bakanım, istihdam anlamında Bayburt küçük bir il olduğu için 50 çalışanı ve üstü olan işletme sayısı çok sınırlı tabii. O anlamda bir de daha çok inşaat sektöründe çalışan firmalar... Dolayısıyla engellilere yönelik istihdam anlamında bu durum bizim için tabii ki bir dezavantaj oluşturuyor.

Benim söyleyeceklerim bu kadar Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyoruz size.

Bayburt Beyazay Derneği Şube Başkanı Serhat Bey var aramızda.

Buyurun.

TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ BAYBURT ŞUBE BAŞKANI SERHAT KILIÇ - Sayın Bakanım, Sayın Valim, kıymetli Meclis üyelerimiz; Türkiye Beyazay Derneği Bölge Şubesi Başkanlığını, aynı zamanda Doğu Bölgesi Şube Başkanlığını da yürütüyorum. Bu anlamlı program için teşekkür ediyorum.

Ben iki başlık altında ele almak istiyorum. Bir, eğitimciyim; çocuklarımızın eğitim hayatına katılma sürecinde 0-6 yaş çok önemli. Bu süreç içerisindeki çocuklarımızın tanılanmasını ciddi bir problem olarak görüyorum. Aileler bunu yapmak istemiyor. Sağlık il müdürlüklerimiz veya Sağlık Bakanlığımızın bu konuda ciddi anlamda velilerimizi bilgilendirmesi gerektiği bir hususun da olduğunu düşünüyorum çünkü biz milletvekilimizle de bir program yaptık ama net olarak şu söylenmedi ailelere... ÇÖZGER raporlarının ailenin, çocuğun ileriki yaşamda önüne çıkıp çıkmaması konusunda tereddütler yaşanıyor. Bundan dolayı da aileler rapor sürecinden kaçınıyorlar. Bu da çocuğun eğitimine ciddi anlamda zarar veriyor. Yakın zamanda psikiyatrist bir hanımefendi beni aradı, "Aileleri yanlış yönlendiriyorsunuz, ÇÖZGER raporlarıyla çocuk gelecekte hiçbir mesleğe giremez." dedi, cümlesi aynen bu. Bu, Sağlık Bakanlığına bağlı bir psikiyatrist hanımefendinin söylediği, "Hiçbir mesleğe giremez." Bu söylem çok yanlış bir söylem. Böyle söylenilen bir anne o çocuğa o raporu çıkarır mı? Kesinlikle çıkarmaz. Bunun düzeltilmesi ya da böyle bir şeyin engel olup olmadığının ciddi manada... Sizler aracılığıyla da şu an duymak istiyorum. Benim bildiğim bilgi, sağlık kurulu raporlarının çocukların önüne çıkmayacağı doğrultusunda hatta 2024'te Genelkurmay Başkanlığının yayımladığı bir genelgede de, bir yönetmelikte de hiçbir şekilde ÇÖZGER raporlarının çocuklara engel olmayacağı doğrultusunda bir şey var. Yönetmelik mi, genelge mi; öyle bir şey hatırlıyorum, 2024 Ekim ayında çıkan Resmî Gazete'lerden birinde. Bu konunun önemli olduğunu düşünüyorum ilk olarak.

İkincisi: Eğitim sürecine dâhil olurken sağlık kurulu raporları değil de -bir dönem yaşadık- bazı çocuklarda, özellikle kaynaştırma çocuklarında, RAM raporlarının, Rehberlik Araştırma Merkezinin düzenlediği raporların geçerli olması eğitim sürecine katılımını daha da hızlandıracaktır, işi daha da kolaylaştıracaktır, ailelerin yaklaşımını da daha rahatlatacaktır.

Üçüncü husus, bizim, Bayburt ilinde başlattığımız evde fizik tedavi hizmeti uygulaması, Millî Eğitim Bakanlığı buna müsaade ediyor. Biz, aynı zamanda, Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi kurucu müdürlüğü yapıyoruz. Böyle bir rehabilitasyon merkezi, gidip ailelerin evinde fizik tedavi uygulayabiliyor ama bu süreçlerde de yine, sağlık kurullarında bireyin, sağlık kurulu raporuyla yüzde 80, yüzde 90 fiziksel engelli olduğu ve fizik tedaviye ihtiyacı olduğu belirtildiği hâlde, tekrar, yeniden rapor sürecine ve "Evde fizik tedavi gereklidir." şeklinde ifadenin yazılmasına yönlendiriliyor. Buna hiç ihtiyaç duyulmaması, yine, bu gerekli sağlık kuruluşunda görevli tek doktorun, fizik tedavi uzman doktorunun öngörüsünün olması lazım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu konu bize zaten ulaştı. Bunu biliyoruz, bunu takip edeceğiz.

TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ BAYBURT ŞUBE BAŞKANI SERHAT KILIÇ - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz.

TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ BAYBURT ŞUBE BAŞKANI SERHAT KILIÇ - Bayburtlu olarak da 2009'dan beri STK'cilik yapıyorum. Gerçekten, Bayburt ilimizde bu anlamda Sayın Valime, Belediye Başkanıma, Vali Yardımcılarıma, Millî Eğitim Müdürüme, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürümüz de aramızda; iyi bir koordinasyonumuz var, iyi bir uyumumuz var, aynı zamanda, bir istihdam kurulunda da görevliyiz, güzel bir koordinasyonumuz var ve bütün il yöneticilerimize teşekkür ediyorum. Bizi burada ağırladığınız için sizlere de çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ne demek, biz teşekkür ediyoruz.

Bayburt'la ilgili Başkan Yardımcımızın söyleyeceği bir şey var mı?

BAYBURT BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI NESİMUTTİN SELÇUK - Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; tekrar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Engellilik, tabii ki yerel yönetimlerin en başta üzerinde durması gereken konulardan biridir ve bütün yerel yönetimler, şehirlerindeki insanların her yere ulaşmalarını sağlamak için gerekli tedbirleri, hizmetleri yapmak için gayret göstermektedirler. Bizler de elimizden geldiği kadarıyla şehrimizde evlerine mahkûm olmadan, şehrimizin çeşitli sosyal alanlarına erişimlerini sağlamak amacıyla, bazen dışarı çıkamayacak derecede engelli olan vatandaşlarımıza hizmet götürmek amacıyla evlerinin temizliğini yapıyoruz, zaman zaman, yemek pişiremeyecek olan kardeşlerimizin yemeğini de pişirmek için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz. Gittiğimiz evlerden boyası badanası olmayan evleri boyuyoruz, badanalıyoruz, onların güzel şartlarda yaşamaları için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz. Az önce de belirttim, yine aynı şekilde, engelli birey kardeşlerimizin, işte, bizlerden talepleri doğrultusunda Sayın Bakanım, biz o çalışmayı başlatmıştık. Elimizden gelen gayreti yapacağız inşallah.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, teşekkür ediyorum.

İl Millî Eğitim Müdürü ve Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü; söyleyeceğiniz bir şey var mı Bayburt'la ilgili?

Buyurun.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; saygıyla selamlıyorum.

Şube Müdürü İsa Akgün ben, Millî Eğitim Şube Müdürü olarak görev yapıyorum.

Bayburt İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Bayburt ilinin yüz ölçümü küçük olması hasebiyle bütün köy ve köy okullarına Rehberlik Araştırma Merkezimiz aracılığıyla her yıl birinci dönem ve ikinci dönem olmak üzere ulaşıp yönlendirme, tanımlama ve destek eğitim hizmetleriyle alakalı bilgilendirme yapıyoruz Sayın Bakanım.

İlimizde 1.434 tanımlaması yapılan özel eğitim öğrencimiz var. Bunların içerisinde 194 tanesi kaynaştırma, 168 tanesini taşımalı eğitime erişimle okullarımıza taşıyoruz. 5 tane özel eğitim okulumuz var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, bu rakamlar var bizde. Siz spesifik olarak ne söyleyeceksiniz başka, özel?

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Sayın Bakanım, burada, özellikle söylemek istediğim husus, ilimizde tanımlama için değerlendireceğimiz 1 fizyoterapiste ihtiyacımız var. Yani Rehberlik Araştırma Merkezimizde kadrosu bulunan ve bir kereye mahsus gelmişti, tayin olup gitti...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, RAM için diyorsunuz.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - RAM için, 1 tane...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, onu not alalım.

Evet, başka?

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Diğeri de bizim evde eğitim hizmeti alan 14 öğrencimiz var. Bunlar da özellikle birinci kademede görevlendirdiğimiz... "On saatten az olamaz." hükmüne istinaden öğretmen görevlendiriyoruz. Burada, yönetici ve öğretmenlerin ders ve ek ders saatlerine ilişkin kararı hükmünce bir öğretmene en fazla sekiz saat görev verebiliyoruz. Yani biz istiyoruz ki bir öğretmeni on saat de görevlendirebilelim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, bunu da not alıyoruz.

Evet, başka?

Bu tür net konuları söyleyin bize, daha verimli olur toplantı.

Buyurun.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Sayın Bakanım, bizim en çok sorun yaşadığımız, az önce arkadaşımız da ifade etti, erken çocukluk dönemi. Malumunuz, artık tıp gelişti, çocukların engel durumları hamilelik döneminde teşhis edilebiliyor. Doğumla birlikte aslında özel eğitim eğitimlerinin yapılmış olması lazım. Biz erken çocukluk döneminde ailelere eğitim verebiliyoruz. İstatistiksel olarak baktığımız zaman, şu an, maalesef, sadece 20 erken çocukluk dönemine ait çocuğumuzu tanılayabilmişiz. Bunun sebebi de tamamen ailelerin bu durumla alakalı tutumlarıdır. Aileler, maalesef, çocuklarını erken çocukluk döneminde tanımlamaya getirmiyorlar. Yani bunun üst düzey farkındalığı...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Demek ki onunla ilgili farkındalık çalışması yapacağız.

Tamam, bu da notlarımıza girsin.

Diğer bir konuya geçelim.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Bir de Sayın Bakanım, tanılama süreciyle alakalı alınan doktor raporlarının bir bağlayıcı hükme bağlanarak rehberlik araştırma merkezine yönlendirilmesi, velinin, ailenin insafına bırakıldığı takdirde değişik tutum, alışkanlık ve çevresel faktörlerden dolayı aile bunlardan kaçınmakta ve çocuğu mağdur etmektedir. Bununla alakalı sıkıntımız var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bakın, bu da çok önemli. Yani bu son bahsettikleriniz bence fark oluşturan konular. Diğer katılımcılardan da bu tür, efendim, farklı noktalar bekliyoruz, bildiğimiz konuları değil.

Evet, buyurun.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Bir de Sayın Bakanım, ilimiz küçük, biz taşımalı eğitime erişim yapıyoruz. Engelli eğitimi alan sadece özel gereksinimli bireylerimiz değil, çocuklarımız değil; bunun yanında sadece ortopedik engeli olan çocuklarımız da var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz zaten tüm engel gruplarına dair konuşuyoruz burada. O kapsamda siz şey yapın.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Yok, onun için diyorum Sayın Bakanım, taşımalı eğitime erişim kapsamında özel eğitim gereksinimli çocuklarımızı devlet eliyle taşıyabiliyoruz. Orada hiçbir problemimiz yok. Sadece ortopedik engeli olan bireylerin okula erişimi ailenin yükümlülüğünde. Hâliyle ilimiz küçük, ilimizde sadece 2 tane servis aracında lift bulunmaktadır. Hâliyle bu aile kendi imkânlarıyla da olsa yeterli araç kapasitesine sahip olmadığı için çocukların eğitime erişiminde bazı sıkıntılar yaşanmaktadır. Yani liftli araç takdir edersiniz ki kamu kurumlarıyla mı, belediyelerle mi veya başka...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yani diyorsunuz ki: Diğer engel gruplarını da ücretsiz taşıma hizmetine alalım.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Yani bunu sayımız az olması hasebiyle Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararıyla biz taşıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam demek ki yapılabiliyor, diğer yerlerde de bu yaygınlaştırılabilir.

Evet, teşekkür ediyorum.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bunları not aldık. Son 4 madde için özellikle teşekkür ediyoruz size. Çok net oldu, sağ olun.

Şimdi, Komisyon üyelerimizden Bayburt'la ilgili söz almak isteyen var mı? Yok.

TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ BAYBURT ŞUBE BAŞKANI SERHAT KILIÇ - Daha önce bahsedilen erken çocuklukta eğitim saatleriyle ilgili, mesela özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde normalde sekiz saat bireysel dört grup eğitim veriliyor.

Bunun erken çocuklukta daha da artırılması noktasında bir talebimiz var yani çocuk küçükken eğitimin daha faydalı olacağı, yaş ilerleyince daha da azaltılabilir yani bu anlamda...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O zaten bize ulaşan bir konu, tespit ettiğimiz bir nokta, onun için size de teşekkür ediyorum.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Sayın Bakanım, özür dileyerek bir de iyi örnek ifade etmek isterim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

BAYBURT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İSA AKGÜN - Bayburt'ta bahsettiğimiz 168 öğrencimize eğitim öğretim sürecince biz özel eğitim okullarında hizmet veriyoruz. Onun dışında, ailelerin bize en çok talebi olan "Yaz aylarında biz ne olacağız?" Malumunuz, Bayburt'ta hem kurumlarımızın hem de diğer STK'lerimizin bünyesinde bu tip sosyal aktiviteler olmadığından biz halk eğitim aracılığıyla özel eğitim yaz kursları açıyoruz, aynen yine okullarımızla. Bu vesileyle öğrencilerimizin, özel gereksinimli öğrencilerimizin eğitimini bir yıl süresince hiç kesintiye uğramaksızın aynen devam ettirebiliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Evet, vekillerimizden var mı Bayburt'la ilgili söz almak isteyen? Yoksa o zaman gelelim Ordu'ya.

Evet, Ordu Vali Yardımcımız...

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Arada Giresun, Kastamonu var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ya, merak etmeyin siz, hiçbirini unutmadık.

Hepsi listede var.

Ordu'yla devam ediyoruz.

Buyurun.

ORDU VALİ YARDIMCISI BURAK KESER - Sayın Bakanım, Sayın Valim, sayın milletvekillerim, çok değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, ilimizde genel olarak engellilere yönelik çalışmalarda çok şükür kurumlarımızla ciddi bir koordinasyon içindeyiz. Son dönemde benim ilave spesifik bir katkı yapma noktasında, malumunuz çocuk yaşlarda çok sayıda artan bir dijital ekran bağımlılığı ve her türlü dijital cihaza olan bağımlılık neticesinde erken yaşlarda otizmde ciddi bir artış gözleniyor. Biz son dönemde özellikle buna yoğunlaştık. Müsaadenizle, önce ben genel sayılardan bilgi verip bu konuya özel olarak değinmek istiyorum.

Ordu'da engellilerimiz için geceli bakımı olan 4 özel, 1 kamuda, toplam 547 yani 487 özel, 60 da kamu olmak üzere 547 kapasiteyle çalışmalarımıza devam ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Gece konaklamalı...

ORDU VALİ YARDIMCISI BURAK KESER - Geceli...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Gündüz bakım...

ORDU VALİ YARDIMCISI BURAK KESER - Gündüzlü yok, bunu Büyükşehir Belediyemiz Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızla şu an görüşme hâlinde, neticelenmek üzere, onun planlamaları yapıldı, en kısa sürede tamamlanacak.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Onun akıbetini bize bildirirseniz seviniriz.

ORDU VALİ YARDIMCISI BURAK KESER - Anlaşıldı. Hemen bilgi alıp döneceğim. Son Bakanlıkta olduğu için son aşamasını bilmiyorum, onu hemen öğrenelim.

1.097 engelli istihdamımız var. Bunun yanında, son dönemde işte gerek engellilerle ilgili yaptığımız çalıştaylarda çok büyük bir şey değil ama ayrı bir örnek olarak üniversitemizin, Ordu Üniversitesinin yakınındaki üst geçitte asansör eksiği vardı, o tamamlandı. Burada otizmli öğrenciler, otizmli çocuklar için -çocuklar değil- bütün herkes için özel olarak bizim son dönemde bir çalışmamız oldu, dernek başkanımız da burada. Bizim İçişleri Bakanlığının Hayata Artı 1 Projesi kapsamında bir yürüyüş gerçekleştirildi. Bu yürüyüşü hatta özellikle şöyle planladı sağ olsun Dernek Başkanımız: Burada sadece çocuklar, velileri ve öğretmeni, başka hiç kimse olmadan -tabii, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kapsamında bir yürüyüş- tertip ettik yani çok somut, ince ama güzel geri dönüşler aldık. Hani ben bunun da belki Türkiye genelinde yaygınlaştırılırsa...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, şöyle bir şey sorsam...

Ordu'nun engelli yoğunluk durumu nasıl? Bazı ilçelerinde yoğun olduğuna dair bir veri var bizde, özellikle Çaybaşı'nda.

ORDU VALİ YARDIMCISI BURAK KESER - Çaybaşı'nda yüzde 10 civarında Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Diğer yerlerde?

ORDU VALİ YARDIMCISI BURAK KESER - Diğer yerlerde şöyle: Bizim nüfus olarak ekseriyetimiz, Altınordu, Ünye ve Fatsa'da nüfusun büyük çoğunluğu orada yaşıyor. Diğer kırsal ilçelerimizde genellikle zaten yaş ortalamamız da çok yüksek. Dolayısıyla kırsalda oransal olarak daha yüksek ama merkezde de gerek erişim imkânlarından dolayı da o oranlar azalıyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, buyurun, devam edin.

ORDU VALİ YARDIMCISI BURAK KESER - Bu noktada Sayın Bakanım, engellilerin özellikle sosyal anlamdaki ihtiyaçlarının karşılanmasında biz bu erişilebilirlik konusunu çok önemsiyoruz. Bu noktada da zaten Bakanlığımızın da talimatlarıyla erişilebilirlik denetimleri yapılıyor sürekli. 2025 yılında 27 kurumu denetledik. Burada ilgili raporlar tutuluyor, işte, hangi eksikliği varsa bunların giderilip giderilmediği de rapordan sonra belli bir süre verildikten sonra kontrol ediliyor. Çünkü engellilerin somut olarak yaşadığı sorunları aslında birebir bizim önden görmemizi sağlayan da bir durum. Tabii, biz kendileriyle sürekli görüşüp dönütler alıyoruz ama yine de somut olarak belki bir şeyler çözmemize katkıda bulunuyor.

Arz ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, teşekkür ediyorum.

Ordu'yla ilgili Büyükşehir Belediyesi temsilcimiz, Genel Sekreter Yardımcısı, buyurun.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Ordu Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Metin Yayla.

Nezdinizde herkese sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Ordu'da tabii, az önce Vali Yardımcımız da bahsetti, Aile Bakanlığıyla beraber eksik olan bir yönümüz olan Engelli Yaşam Merkezi binasını yapacağız. Bu büyük bir çalışma, çok fonksiyonlu olacak.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ne aşamadasınız orada, proje aşaması mı?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Projesi bitti, şu anda ihale ilanına gitti yani ihale aşamasındayız.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O zaman iki yılda tamamlanacaksınız inşallah.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Muhtemelen iki yılı bulmayabilir yani bir, bir buçuk yılda yapmayı planlıyoruz. Bu konuda bir eksiğimizi tamamlamış oluyoruz.

Bunun haricinde Ordu'da 3 tane...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ordu'da ticari taksi uygulaması nasıl? Engelsiz Taksi var mı?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Bizim belediyemize ait 3 tane Engelsiz Taksi uygulaması yapıyoruz, minibüslerle yapıyoruz, adını onu koyduk.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Yalnız Altınordu ilçesinde var engelsiz toplu taşıma.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Minibüslerle mi? Asansörlü mü onlar?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Asansörlü ama onu da bahsedecektim -Ünye ve Fatsa ilçelerimiz- en büyük ilçelerimiz olan, ikinci ve üçüncü ilçemiz olan Ünye ve Fatsa'da yok, bu, bir eksiğimiz. Ünye'de şu anda onun çalışmasına başladık, toplu taşıma yapma çalışmasına. Şu anda Altınordu'da yapıldı o, Ünye'de başlayacak, daha sonra akabinde Fatsa'da devam edecek, en büyük nüfusu olan bölgeler bunlar. O da Ünye'de dediğim gibi, devam ediyor. Dolmuş uygulaması eski dolmuş sistemi dediğimiz şekilde devam ediyor şu anda ama toplu taşımaya dönünce bu dediğiniz...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Otobüsleriniz asansörlü mü?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hepsi?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Evet. Zaten bizim otobüsümüz 4 tane Altınordu kısmında.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hayır, hayır; belediyenin otobüsleri?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Tamam, belediyenin bizim toplu taşımada 4 otobüsümüz var Sayın Bakanım.

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) - Zaten dolmuşla yapıyorlarmış.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Diğerleri dolmuş, minibüs şeklinde onu belirteyim, minibüs şeklinde.

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) - Onlarda da liftler var mı?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Liftli evet. Altınordu'da yalnız, Ünye ve Fatsa'da yok yani diğer ilçelerimizde de yok. Dediğim gibi, Ünye'den devam edeceğiz bu konuya.

Bunun yanı sıra, bizim ORMEK diye bir kursumuz var; Ordu meslek edindirme kursumuz. Burada da vatandaşlarımıza, engelli vatandaşlarımıza kurslar vererek onlara meslek edindirme anlamında yeterlilik sağlıyoruz. Bununla ilgili 210 kişiye şu ana kadar böyle bir yetkinlik sertifikası verdik.

Tekerlekli... Onlara gerçi girmeyeyim, genel itibarıyla tekerlekli sandalye var. Bir önemli gelişme olarak bizim tekerlekli sandalye basketbol takımımız var Süper Lig'de, onu da belediyemizin bünyesine aldık ve belediyemizin bünyesine alarak şu anda o şekilde çalıştırıyoruz. Farklı bir uygulama olarak Ünye ilçemizde bir Çınarsuyu tesislerimiz var. Burada 50 tane bungalov tesis var. Burayı burayı yılın belli bölümlerinde, on gün, on beş gün civarında engelli vatandaşlarımıza tahsis ediyoruz. 3 tane ana ilçemizde parklarımız, engelsiz parklarımız var yani onu özellikle ismini koyarak yaptırdık. Bunun yanı sıra, yine, engelli vatandaşlarımızdan evde yatalak durumda olan yaşlı engelli vatandaşlarımızla ilgili olarak hastane yatağı gibi yatakları onlara götürüyoruz. Bununla ilgili 200 civarında yatak götürüyoruz, götürdük. Bunlar dönüşümlü olarak kullanılıyor. Böyle bir yardımımız oluşuyor Sayın Bakanım. Bir de sorun olarak -Türkiye genelinin sorunu- sadece şunu söylemek isterim: Biz şimdi 4 tane yerde üst geçitlerde asansör uygulaması yaptık, devam ediyoruz, şu anda üç tanesini yapmış olduk. Yalnız burada, ülke genelinde genel itibarıyla bu üst geçitlerin, alt geçitlerin engellilere uygun olmadığını görüyoruz. Bununla ilgili, bir mevzuat tabii ki vardır ancak buna özellikle dikkat çekmek isterim. Bunu da özellikle imar konularında yine engellilerin mevzuat anlamında, tabii ki denetimler var ama, bu erişilebilirlik konusunda

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu asansörle ilgili sorunu anlayamadım ben.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Merdivenli üst geçitler.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, asansör koymuşsunuz 4 tanesine. Oraya kadar anladım.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Diğerleri... Sadece belediyemize ait değil bu şeyler.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bakanlığa ait, öyle mi?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Bakanlığa ait olanlar da var yani bunun bir mevzuat olarak girmesi lazım artık diye düşünüyorum çünkü bütün karayollarındaki...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yok mu mevzuatta? Vardır o mutlaka ama yine de bakalım.

Coşkun Bey...

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Vardır, evet, doğrudur.

Bir de şöyle bir önerim olacak Sayın Bakanım: Bu ruhsat, denetleme mevzuatta var erişilebilirlik konusunda. Bununla ilgili bina ruhsatlarında, yine, engelsiz bina raporu gibi bir uygunluk raporunun onaylanarak verilmesini talep ediyorum çünkü bu konuda yeterli teknik personel olamayabiliyor, direkt ruhsatı veriyorlar. Evet, engeli mevzuatı var ama tıpkı yangın raporu gibi bir raporun olmasının uygun olacağını düşünüyorum.

Bir de şu var çok sıkıntı çektiğimiz konu, bizim belediye olarak, Büyükşehir Belediyesi veya diğer belediyeler. Altyapı kuruluşlarının, bu kaldırımlara -gerçi mutlaka bir şeyler de vardır ama- pano ve trafo gibi şeylerini koymaları bayağı vatandaşlarımızı sıkıntıya sokuyor. Bu konuda yine düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Biz, hep eski yapılaşma olan yerlerde sıkıntı çekiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Metin Bey, siz mühendis misiniz, mimar mısınız?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - İnşaat mühendisiyim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam. Şimdi, sizden istirhamımız şu: Güzel noktalara temas ediyorsunuz, belki bir kısmında da yüzde 100 haklısınız. Şimdi, bu konularla ilgili bizi bir yazılı metinle takviye ederseniz, efendim, bu konuda daha net bir desteğiniz olur hem de süreden kazanırız. Tamam?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Tabii ki.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Başka ekleyeceğiniz bir şey var mı?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI METİN YAYLA - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ben teşekkür ediyorum.

Evet, TSD Ordu Şubesi, Şeref Özkan.

Buyurun.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ ORDU ŞUBESİ TEMSİLCİSİ ŞEREF ÖZKAN - Sayın Bakanım, klasik bürokrasi anlayışını aşan tutumunuz ve iradenizi selamlayarak başlamak istiyorum. İzin verirseniz de oturarak okuyacağım.

Kullanılan günlük konuşma ve yazı dilinin mevcut negatif kültür besleyecek içeriklerden arındırılması gerekmektedir. Nitekim, eşitsizlik önce dilde başlar ve eşitsiz bir dil her zaman yaralar ve her zaman ötekileştirmenin aracına dönüşür. Kanunlardaki "engellilik" tanımı toplumun çoğunluğunun engellilik konusundaki taşıdığı negatif algının resmileştirilmiş dışa vurumudur. Mevcut tanımlama, engellilik konusundaki yaklaşımın tıbbi modeldeki ısrarıdır. Tıbbi modeldeki yaygın kabul eksikliğin, işlevsizliğin, anormalliğin, başarısızlığın, tıbbi sorunun bireyde olduğudur. Sorunu yaşayan birey şanssızdır, talihsizdir, trajik bir yaşama sahip olandır. Bu durum tamamen bireye aittir, sorumlu olan da tamamen bireyin kendisidir. Bu nedenle tıbbi model ön yargıları ve ayırımcılığı doğallaştırır ve meşrulaştırır. Geleneksel bireyci tıbbi model, engellilik konusuna sağlıklı olan-anormal olan şeklinde yaklaşarak bireyi kendi normali için restore etme yönündeki ısrarından vazgeçmez. Oysa engelli olan engelli bedeni değil, asıl restorasyona ihtiyaç duyan önyargı, klişeler, erişilmez bilgi, erişilmez binalar ve sosyal organizasyonlardaki başarısızlıklardır. Toplumumuzda engelli bireylere yönelik önyargı, korku, görmezden gelme, düşük beklenti şeklindeki kökleşmiş inanç kalıpları, engelli bireylere ve ailelere yönlendirilen sosyal dışlanma ve ayrımcılığın en temel sebeplerindendir. Uzatmayacağım, biraz uzun. Somut önerilere gelirsek, bir: engelliliğin çok önemli bir bölümü biliyoruz ki önlenebilir sebepler yüzünden meydana geliyor; trafik kazaları, iş kazaları, deprem, terör olayları. Mesela çocuk felcini önledik, çocuk felcinden oluşabilecek engelliliği de önledik. Bu saydıklarım ve diğerleri de önlenebilir. Dolayısıyla, engellilik büyük oranda önlenebilir. Bunun için öncelikle engelliliğin önlenebileceği iklimin oluşturulması, devletin burada çok katı önlemler alması gerekir. İki: Sistemin reklamlarla, popüler kültürle, dizilerle, edebiyatla, sanatla dayatarak normalleştirdiği sağlam beden algısını reddeden bir kültür üretmeliyiz. Üç: Başta Türkiye Büyük Millet Meclisi olmak üzere yerel meclislerde karar mekanizmalarının tamamında Türkiye'de engellilik oranında bir kota uygulanarak engelliler karar mekanizmalarında yer almalıdır.

Bitirirken heyetinizdeki bir arkadaşımızın önemsediğim bir sorusu vardı, ona yanıt vermek istiyorum kendimce. Bilimsel süzgeçten geçmemiş gözlemime dayanarak cevap vereceğim: Engellilerin mevcut yaşam koşullarında bir yerden bir yere giderken gideceği yerin her santimetrekaresini hesap etmek zorunda. Dolayısıyla bu yaşam biçimi onu çok detaycı ve ayrıntıcı yapıyor. Sanatın, kültürün ve yazım alanının da detaylardan beslendiğini düşünürsek bu alanda müthiş bir potansiyel olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla bunlardan yararlanmak istiyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz.

Ordu Engelliler Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Hakkı Günaydın konuşacak.

Hakkı Bey, buyurun.

ORDU ENGELLİLER DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HAKKI GÜNAYDIN - Sayın Bakanım, Sayın Valim; saygılarımı sunarım.

Engelliler konusuna değinecek olursam ben kendim devlet hastanesinde çalışıyorum. Orada ilk önce bir tane park var, o park yerinde engellilere ait bir şey yok yani otopark yok.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Nerede yok otopark?

ORDU ENGELLİLER DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HAKKI GÜNAYDIN - Ordu Devlet Hastanesinin müşteri otoparkında. Ben kendim personelim, bulabiliyorum ama...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Engelliler için otopark alanı yok, öyle mi?

ORDU ENGELLİLER DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HAKKI GÜNAYDIN - Aynen. Üst katta...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Vali Yardımcımız nerede, Ordu Vali Yardımcımız? Orayı bir takip ederseniz ivedilikle, hatta biz gitmeden bununla ilgili bir bilgi alırsanız sevinirim.

ORDU ENGELLİLER DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HAKKI GÜNAYDIN - Yine, Emniyetimize çok iş düşüyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ordu Şehir Hastanesi mi?

ORDU ENGELLİLER DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HAKKI GÜNAYDIN - Yok, yok, Devlet Hastanesi.

Bir de yol kenarları çok aşırı derecede araçlarla dolu. Bu konuda Emniyetimize de çok iş düşüyor yani yaya geçidine araç bırakıyorlar, bunların takibinin yapılması... Ve engelliler zaten yaya geçidinden geçecekler, araba bırakılmış, geçemiyorlar. Yine -Sayın Sekreterimiz söyledi- asansör yapılıyor ama buna daha çok önem verilmesi gerekiyor, bir tane var. Mesela, Valilik ve Sosyal Güvenliklerin olduğu yerler engellilerin çok gittiği yerler, buralara acilen asansör yapılmasını arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hakkı Bey, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Evet, Ordu'yla ilgili il bürokrasisinden var mı farklı bir şey söyleyecek?

Buyurun.

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Sayın Bakanım, Değerli Komisyon üyeleri; ben de Ordu'da Benden Sonra Otizmle Yaşam Derneğinin Başkanıyım, Aynı zamanda rehber öğretmeniyim Ordu'da.

Ben de bu sene bu dernekte ve STK'de olmanın haklı gururunu yaşıyorum çünkü çok güzel şeyler yaşadım. Öğretmen olarak ve bir rehber öğretmen olarak çok şey görmüştük. Bir anne olarak -bir otizmli çocuğun annesiyim, 12 yaşında bir oğlum var- efendim, bazı hususları arz etmek istiyorum müsaade ederseniz. Bakanlığımızın maarif modelinde öngördüğü kapsayıcılığı kastederek özellikle hak gösterdiği otizmli çocuklarla ilgili bir okul temennisinde bulunduk dernek olarak. Efendim, Ordu ilinde, bölgemizde bulunan, atıl durumda olan, çalışmayan bir okulu istedik ancak il Millî Eğitim Müdürlüğümüz okulla ilgili görüş almak üzere Bakanlığımıza yazdı, Bakanlığımızdan 18 Temmuzda bizim istirhamımız şuydu efendim: Ben bir köy okulunu, arkadaşlarımla beraber kurduğum bu dernekte anneler... Arkadaşlarım dediğim özel eğitim öğretmenleri, rehber öğretmenleri, müzik, resim, beden eğitimi öğretmenleri, doktorlar, psikiyatristler; biz 56 kişilik bir grubuz şimdilik.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, Funda Hanım, anladığım kadarıyla cevap olarak ret gelmiş.

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Hayır, herhangi bir cevap gelmedi efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, o zaman siz o başvurunuzu bize ivedilikle iletin, biz de takip edelim onu.

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Vali Yardımcımıza da iletelim ivedilikle, bu konunun gerçekleşmesi yolunda biz de elimizden gelen çabayı gösterelim. Siz ama bize de iletin onu, olur mu?

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Teşekkür ederim.

Efendim, bir de yine kapsayıcılık temelli... Efendim, ben 12'nci yaşında oğlumla ilk kez belirli gün ve haftalara katıldım. Efendim, benim şöyle bir önerim var: Biz özel çocuklarımızın hepsine bütün belirli gün ve haftalarda mümkünse diğer çocuklarımızın arasında da yer verebilsek... Bunu böyle biraz daha tavsiye kararlarıyla mı olur, nasıl... Yani ben öğretmenim, okullarda arkadaşlarımıza, müdürlerimize tabii ki bunları söylüyoruz, hatırlatıyoruz, onlar sağ olsunlar yer veriyorlar ama Bakanlıkça bunu biraz daha kapsayıcı hâle getirebilir miyiz?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaynaştırma programını siz nasıl buluyorsunuz?

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Efendim, belirli gün ve haftalar içinde görünürlük anlamında bu konuyu eksik buldum efendim, çok özür dileyerek.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yok, belirli gün haftalardan ziyade, normal eğitim sürecinde zaten bir kaynaştırma mantalitesi var.

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Evet, gayet güzel buluyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yürüyor mu?

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Yürüyor efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O zaman siz sadece belirli zamanlar için özel bir çalışma öneriyorsunuz.

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Evet, biz de bu çalışmayı zaten o yüzden yaptık.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Anlıyorum.

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Efendim, bir de okul yapımında yeni okullar yapılırken özellikle otizmli çocuklarımızın sınıfları normal okul binası ruhsatında belirtilmemiş ya da eksik görülmüş. Efendim, otizm sınıflarının sınıf metrekaresi biraz daha fazla olmalı kanımca çünkü diğer bakım merkezlerinde de bu böyle, yönetmelikler de böyle gösteriyor. Bu okul yapımlarında, en azından yeni okulların yapımında, mevcutlara bir şey yapamıyor olabiliriz ama yeni yapımlarda bu şekilde yer verilirse...

Arz ederim efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ordu'da otizm okulu var mı?

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - OÇEM var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - 1 tane mi?

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - 1 tane.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaç kapasiteli?

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - 62.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sizinle irtibatta olalım.

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Sağ olun efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu talebinizle ilgili olarak takipte olalım biz de. Olur mu?

BENDEN SONRA OTİZMLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FUNDA SAĞESEN - Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Lütfen iletin bize.

Teşekkür ediyoruz.

Evet, Komisyon üyelerimizden Ordu'ya dair...

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun Ayşe Hanım.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Hem Ordu özelinde hem de genel bir şey söyleyeceğim. Burada anladığım, şu ana kadar diğer illerimizi de dinlediğimde, bu hep karşılaştığımız bir sorun, Ankara'da da bunu görüyorduk. Ne yazık ki kamu kurumları piramidal çalıştığı için yani kendi astına talimat veriyor, üstünden emir alıyor ama bu konular yatay çalışmayı gerektiren konular yani sadece Aile Bakanlığının, sadece Millî Eğitim Bakanlığının ya da sadece belediyenin kendi yapacaklarıyla değil, eş güdümlü multidisipliner çalışmayı gerektirecek durumlar bunlar ve ağırlıkla da muhtemeldir ki valilerin, mülki idarenin koordinasyonunda yapılması gerekiyor. Buradan bunu anlıyoruz ama bunu biraz göremediğimi ifade etmek istiyorum. Şu ana kadar izlediğimde buna ihtiyaç var.

Hanımefendinin okulla ilgili söylediğiyle ilgili genel bir bilgi vermek istiyorum ben size. Küçük şehirlerde yani büyükşehir olmayan illerde köy okulları tahsis edilebiliyor muhtarlıklara ya da muhtarlıklar üzerinden kâr amacı gütmeyen kurumlara ama büyükşehir olduğunuzda bunların her biri mahalle ve devredeceğiniz bir tüzel kişilik oluşmadığı için belediyeler üzerinden yani derneğe "Hayır." cevabı gelebilir Millî Eğitimde ama bağlı bulunduğu belediyeye bu talep belediye üzerinden yapıldığında belediye o okulu alır Millî Eğitimden tahsisini, o derneğe kendi tahsis eder, çözümü de böyle bulabilirsiniz. Muhtemel ki direkt dernek olduğunda ret gelebilir çünkü okul binası Millî Eğitimin çok taassupla yaklaştığı bir yer ama belediyelerle böyle bir iş birliği yapılıyor. Özellikle bunu ifade etmek istiyorum. Eğer bundan sonra konuşacağımız illerde acaba az önce tanımladığım gibi bir eş güdümlü multidisipliner çalışma, bir araya gelme çünkü ağırlıklı bu aile yaşam merkezleri, gündüz merkezleri ya da işte engelli yaşam merkezi belediyeleri uhdesinde yani belediyelerin iş alanında görülüyor. Daha çok yatılı alanlar, yatılı yerler Aile Bakanlığının çalışma alanı gibi. Ama bütün bunların -az önce de söylediğim gibi- eş güdüm içinde olması. Atıl binalar... Mesela şu an Millî Emlak bir yönetmelik yayınladı atıl binaların kullanımıyla ilgili. Bunu biliyorum. İlde hangi kurumun olursa olsun o atıl binayı ilgili valimiz bir şekilde tahsisini gerçekleştirebiliyor özellikle bu tür amaçlara. Mesela bu tür envanterler çıkarıldı mı illerde? "X" kurumunun kullanılmayan atıl binası, işte bu bina hangi işleve uygun, engelliye uygun mu yaşlı için mi uygun? Bu tür envanterlerin aslında çalışılmış olması gerektiğini hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Şimdi, sevgili arkadaşlar, sayın bürokratlarım; bizim Komisyonumuzun adı "Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonu" yani biz de Karadeniz'e bunun için geldik. Özellikle genel tabloyu siz bize anlatırsanız seviniriz. Yani "Şu ilde şu kadar engelliye şu hizmet yapıldı." demekten ziyade sayın bürokratlarımız, Millî Eğitim, Aile, Sağlık bürokratları; hem nicelik hem nitelik olarak ilimiz ne durumda, bunu bize net olarak söyleyin. Biz sizi ayıplamaya gelmedik, sorunları görmeye ve gidermeye geldik. Bunu özellikle yaparsanız seviniriz çünkü biz genel durumu görmeye çalışıyoruz ve sorunları gidermek için bu Komisyon kuruldu, yoksa gelip "Genel durum nedir?" demek için değil. Yani bir sorun var demek ki çünkü her Engelliler Günü'nde, Haftası'nda Mecliste çok önemli bir konu oluyor engellilerin durumları. En az yüzde 10 engelli var ülkemizde ve ciddi bir şekilde konuya eğilmek gerektiğini gördüğümüz için bu Komisyon kuruldu, Meclisin mutabakatıyla kuruldu. Var olan bir sistem var, evet, yürüyor ama aksayan yönleri var. O aksayan yönleri, bu sorunları nasıl giderip gideremediğimizi bize anlatırsanız seviniriz, bunu bekliyoruz. Ben bilhassa dernek yöneticilerinden daha böyle pratiğe dokunan cümleler duyuyorum, bürokratlarımızdan daha sayısal veriler duyuyorum. Açıkçası biz bizeyiz ve durumu görmek istiyoruz.

İkincisi, engelli bireylerin durumu ortada. Bir de burada salonda ve realitede binlerce, milyonlarca, belki işte dünyada engelli birey yakınları var, bir de onların sorunları var. Bu konularda engelli bireylerin yakınlarıyla da ilgili neler yapılıyor, onu da dinlemek isteriz aslında. Çünkü işte, sigortalı olamayan anneler ve benzeri birçok sorun yaşayan veliler var, ebeveynler var. Bu da dev bir mesele, buz dağının altında görünmeyen bir mesele aslında. Bu konuda da aile, sağlık, millî eğitim müdürlükleri neler yapıyor; anket, araştırma durumları var mı, genel önleme durumundaki başarımız nedir il olarak, valilik olarak genel başarı oranımız nedir? Bunları söylerseniz seviniriz. Bunları söylerseniz bu Komisyon bunları giderme noktasında çalışma ve rapor yapacak arkadaşlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, malum Trabzon'dayız, Trabzon ev sahibi. O yüzden Trabzonlu hemşirelerimiz de salonda, ben Trabzonlu engelli camiası ve ailelerine söz vermek istiyorum şimdi de.

Kim var konuşmak isteyen?

Kim var? Ömer Bey, Vali Bey konuştular.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA İMAMOĞLU - Bana söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Estağfurullah.

MUSTAFA İMAMOĞLU - Sizlere ve Komisyonumuza teşekkür ediyorum, hoş geldiniz Trabzon'umuza diyorum.

Ben, 27 yaşında bir engelli babasıyım. Benim çocuğum sağlık meslek lisesi hemşirelik bölümü mezunu. Benim oğlum sağlık meslek lisesi hemşirelik bölümü mezunu. Yalnız, siz de takdir edersiniz Recep Akdağ Bakanımızın döneminden sonra 3-4 bakan değişti. Onların döneminde ne yazık ki hemşire lise mezunu alımı hemen hemen olmadı gibi bir şey, hatta Aile Bakanlığının 30 hemşire aldığı dönemde ne yazık ki Sağlık Bakanlığı 3 kişi aldı. Yani bu istihdam konusunda hatta Cumhurbaşkanımızın da talimatı vardır: "Çalışmalarınızı yapın, bu istihdamı yüzde 6'ya çıkarın." diye. Ama ne yazık ki son zamandaki Sağlık Bakanlığımız bu konuda hiç duyarlı değildir. Bir baba olarak benim çocuğum EKPSS'ye girmiş, 82 puan almış ama alım olmadığı için çocuk atanamıyor ve bana soruyor, diyor ki: "Baba, benim suçum ne?"

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Mustafa Bey, teşekkür ediyoruz.

MUSTAFA İMAMOĞLU - Biz de soruyoruz yani. Sayın Bakanım, mesela benim bu çocuk son dönemlerinde lisedeyken, staj görürken tıp fakültesinde rahatsızlandı, yatıyordu, stajını tamamlamak için bu çocuğu tıp fakültesinden alıp kemik hastanesinde stajını yapmaya götürür, oradan tekrar alıp tıp fakültesine getirirdim. Şimdi, biz de bunun karşılığını görmek istiyoruz. Yani Sağlık Bakanlığının bir alım yapması lazım. Bu konuda Sağlık Bakanlığı alım yapmalı.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tabii, Sağlık Bakanlığının alım planlaması vardır ama onu biz bir hatırlatalım.

MUSTAFA İMAMOĞLU - Teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Trabzonluları dinleyelim, siz Trabzon değil mi?

Buyurun.

HATİCE KARTAL - Böyle bir imkânı bize sunduğunuz için, bizlere geldiğiniz için gerçekten çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Estağfurullah, biz teşekkür ederiz.

HATİCE KARTAL - Bizim gibi vatandaşların, normal, sıradan insanların sizlere ulaşması mümkün değil, gerçekten Allah razı olsun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Estağfurullah, ne demek.

HATİCE KARTAL - Benim biraz uzun sürecek ama çok özür diliyorum herkesten de.

Küçük bir hayat hikâyem var, bundan bahsetmek istiyorum ve bunun sonrasında da sizden bazı taleplerim olacak. Ne derecede olur bilmiyorum. Ben aslen Balıkesir doğumluyum, Manisa'dan buraya gelin geldim, evlendim, eşimle bazı sıkıntılarım oldu belli bir yıldan sonra. İlk talebim şu: Evli erkekler, başka kadınlar evli erkeklere musallat olup yuvalar yıkılmasın. Bunun Türkiye'nin bir kanayan yarası olduğunu düşünüyorum. Belki konumuz dışı ama ben bunu başka bir yerde dile getiremeyeceğim için. Bu konuda gerçekten annelerin, kadınların ateşin düştüğü yer. Ben neler yaşadığımı size tarif edemem, o yüzden bunu da dile getirmek istedim. Ancak böyle şeyler olduğu gibi eşlerimiz başka kadınlarla birlikte olabiliyor, hiçbir caydırıcılığı yok, hiçbir cezası yok; bu birlikteliklerden çocukları oluyor, bunlara haklar veriliyor, bu kadınlara haklar veriliyor, ödül gibi. Bir caydırıcılığı olmalı ki yuvalarımız yıkılmasın, çocuklarımız babasız veya annesiz büyümesin. Sizlerden ilk istirhamım bu. Yani ailelere yönelik, eşlere yönelik, kadın ya da erkek, toplumumuzun genel bir kanayan yarası; bununla ilgili bir şeylerin yapılması gerektiğini düşünüyorum.

İkincisi, Down sendromlu bir çocuğa sahibim. 3 kızım var; biri 15 yaşında, biri 21 yaşında, biri de 11 yaşında ve Down sendromlu, aynı zamanda çölyak 2 kızım. Babamız yanımızda değil, başka kadınlar, başka çocuklar, buna değinmek istedim. En sonunda da yurt dışına kaçtı gitti. Ben de kendi çabamla bir şeyler yapmaya çalışıyorum, çok şükür ki başımı sokacak bir evrim var. Onlarla birlikte mücadele edip topluma kazandırmak, ayaklarının üzerinde durabilmelerini sağlayacak imkânlara ulaşmaya çalışıyorum. Buradan sizlerden isteğim, çölyak olan çocuklar eğer biz çocuklarımızı besleyip büyütebilirsek, gönlünü, karnını doyurabilirsek yetiştireceğiz. Yarının belki doktoru, belki hâkimi, belki avukatı, belki eğitimcisi olacak ama biz bunları yapamazsak, belki çocuklar ufacık bir şey için bir başkasına gidecek, yanlışlara başvuracak, yanlış tercihler yapacak. Öncelikle biz bu çocukları topluma kazandırmalıyız, gözlerini duyurmalıyız. Maalesef, devletimizin bu çocuklar için verdiği aylık 425 lira gibi, şaka gibi bir fiyat var. Soruyorum size: Çölyaklı bir çocuğun 1 ekmek paketi 150 lira, içinde 10 dilim var. Ne alırsınız 425 lirayla Bakanım, size soruyorum, Dalga geçer gibi. Ve ben çocuğumun ihtiyaçlarını karşılayamıyorum. Benim çocuğum şu an "Ben artık bu beslenmeyi uygulamayacağım." diyor. Kanser mi olsun, bağırsak kanseri mi olsun, okula mı gidemesin, yarının bir engellisi mi olsun? Yani ben bu konuda da devletimizden bir destek bekliyorum, başka şehirlerde bazı destekler yapılıyormuş ama Trabzon'da bu konuda hiçbir şey göremiyoruz. Çok özür diliyorum. Bir defa Ortahisar Belediyesi biner liralık kart verdi, o da belli bir yerden alışveriş. Bin lirayla biz hiçbir şey anlamıyoruz. Bir kraker 120 lira, özür dilerim, çubuk kraker.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Pardon...

Büyükşehir Belediye Genel Sekreteri Gökhan Bey var. Artık burada bir glutensiz belediye fırını açalım.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ GÜRKAN ÜÇÜNCÜ - Çalışmalarımız var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Var mı? Ne zaman?

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ GÜRKAN ÜÇÜNCÜ - Şu anda bir hazırlığımız var? Bu tür ürünleri çıkaracak bir üretim yeri planlıyoruz.

HATİCE KARTAL - İnşallah, inşallah.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hatice Hanım, yakında inşallah en uygun fiyatla belediye bunu taahhüt ediyor.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ GÜRKAN ÜÇÜNCÜ - Ayrıca biz sosyal hizmetler aracılığıyla bu tür kişilere ekstra yardım da yapıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hatice Hanım'a ulaşalım.

HATİCE KARTAL - Hocam, çok pahalı, ürünlerini temin edemiyoruz ki okullarda da bu konuda... Örneğin çocuğa yemek veriyorum evden, bozuldu ya da düştü, döküldü, okullarda da sıkıntımız var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hatice Hanım, şimdi burada bence en mantıklı çalışma belediyenin bu konuya el atması olacak. Onunla ilgili zaten bir düşünceleri varmış, onu da hızlandırırsanız artık...

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ GÜRKAN ÜÇÜNCÜ - Var. Çalışıyoruz, ayrıca şey de var Sayın Bakanım, TİKOM'a başvurduklarında biz gerekli maddi desteği de veriyoruz elimizdeki imkânlarla.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ürün de sunalım.

HATİCE KARTAL - Şöyle bir şey var. Eşim daha önce benim üzerime bir lokanta açmıştı, oradan vergi, BAĞKUR, sigorta gibi borçlar görünüyor; 1 araç, 2 motosiklet kurye, bunlar benim üzerimde göründüğü için ben hiçbir yere başvuru da yapamıyorum çünkü çok zengin görünüyorum. Ben duvarları mı yiyeceğim Bakanım? Çocuklarım kötü yola mı gitsin ya da devlete bırakayım, ben mi gideyim? Ben yıllarca zaten eşim, kadınlar, başkaları, darp da gördüm, şiddete de uğradım, yaşamadığım hiçbir şey kalmadı ama tedavi görüp sağlam bir şekilde durdum çünkü bir engelli çocuğum var bana ihtiyacı olan, onu asla bırakamam. Rabb'ime sormuştum ki böyle bir hayatın içinde böyle bir çocuk niye, gerçekten ayakta durabilmem için verilmiş bana bir ödül.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz Vali Beyle de irtibatı devam ettirin, olur mu?

HATİCE KARTAL - Bir şeyi daha gündeme getirebilir miyim? Benim kızım iki yıllık adaleti bitirdi, eş dost desteğiyle sağ olsun Rize'yi bitirdi ancak şöyle bir durumumuz var, belki yine konu dışı ama: Kızım adaleti bitirdi, evet ama ön lisans, Adalet Bakanlığı kâtip alımı yapıyor, Trabzon'da bu yıl açılım olmadı, inşallah olacak, öyle bir yere başvuracağız ama bütün öğretmen, işte ön lisans ve lisans herkes oraya başvurabiliyor. O zaman Adalet Bakanlığı adalet bölümünü niye açtı, niye bu öğrenciler okuyor? Yani bütün herkes buraya başvurabiliyorsa onlar öncelik oluyor çünkü puanları daha yüksek, daha az olan ne oluyor şimdi, geride kalıyor. Benim kızımın engelli bir kardeşi var, 2 çölyak kardeşi var, onlara bir şey almak istiyor, memur olması gerekiyor yani ben yardım istemiyorum. Ben daha önce kendim yardım eden bir insanken yardıma muhtaç hâle gelmeyi yaşamayan bilemez, çok zor bir şey. Özellikle çocukların istediklerini bir krakeri, bir çikolatayı alamamak bile çok kötü bir şey yani sadece ekmek, un ve makarna değil yani dışarıdan meyve ve sebzenin dışında her şeyi glutensiz almak zorundasınız.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hatice Hanım, biz sizin iletişim bilgilerinizi alacağız, Vali Bey de yanımda, sizinle irtibatta olacağız. Dediklerinizi de not aldık, Büyükşehir Belediyemiz de glutensiz çalışmasını hızlandıracak, tamam mı?

HATİCE KARTAL - Çok teşekkür ederim.

Bir de bu, özel gereksinimli çocukların rehabilitasyonunda aldığımız dersler... Skolyoz olduğu için fizik almak zorundayım, dil terapisi almak zorundayım, bir de bireysel almak zorundayım ancak bunların hepsini verebilmesi için rehabilitasyon bunları bölüyor, ayda toplam 8-10 saat olması gerekiyor, o zaman geriye bir şey kalmıyor. Bu saatlerle ilgili bir iyileştirme...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu konu tespitimizde, bununla ilgili de bizim bir çalışmamız var.

HATİCE KARTAL - Çok teşekkür ederim bu imkânı bize verdiğiniz için.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum Hatice Hanım, sağ olun.

Evet, şimdi Ordu'yla ilgili vekillerimizden söz alacak var mı?

Evet, şimdi gelelim Giresun'a, Giresun Vali Yardımcımız burada. Efendim, Giresun'la ilgili süreci başlatıyoruz.

Buyurun.

GİRESUN VALİ YARDIMCISI MEHMET FATİH YAKINOĞLU - Sayın Bakanım, çok kıymetli hazırun, Giresun ilimiz adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Efendim, Giresun ilimiz maalesef, Türkiye'de en yüksek engelli oranına sahip illerden birisi, Türkiye ortalamasının üzerinde, yaklaşık yüzde 13,5 oranına sahip bir iliz. Bununla birlikte kamuya ait 2 ve özel sektöre ait 6 engelli bakım rehabilitasyon merkezinde yaklaşık 700 engellimize hizmet vermekteyiz. Güce ilçemizde de 2026'nın ilk döneminde 65 kişilik kamuya ait bir bakım merkezi daha açılacak. Yine, Bulancak ilçemizde de bölgenin en büyük rehabilitasyon merkezlerinden birini bir özel sektör kuruluşumuz açacak, yaklaşık 200 kişi kapasiteli. Bununla birlikte Giresun ilimizin en büyük ihtiyacı, engelli ailelerimizin ve sivil toplum kuruluşlarımızın talebi, gündüzlü bir bakım merkezimizin bulunmayışı. Bununla ilgili de Aile Sosyal Hizmetler Müdürlüğümüz gerekli girişimlerde ve çalışmalarda, başvurularda bulunuyor. Bunu da ilimize kazandırırsak engellilerimize büyük bir hizmet imkânı sağlamış olacağız.

Eğitim durumuysa engellilerimizin özel eğitime erişimi ve kaynaştırma eğitimi olmak üzere yüzde 100'e yakın bir eğitim hizmeti sunulmakta engellilerimize. İstihdam oranı da özel sektörde yüzde 95, kamuda yüzde 100 gibi bir istihdam oranı var. Burada bizim bir sıkıntımız, 50 kişi üzeri çalışan işçi sayısının az olması, ilimizdeki iş yeri sayısının az olmasından dolayı. Yine, burada bir öneri olarak engelli istihdamını artırmaya yönelik kontenjan üstü engelli çalıştıran iş yerlerine devlet katkısı sağlanabilirse engelli istihdamının da artırılabileceği kanaatindeyim.

İlimizin genel durumu budur.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Komisyonumuzda aslında bugün aramızda yok ama Giresun milletvekilimiz de var, o da şehirde gündüzlü bakım merkezi olmadığından bahsetmişti ama şimdi Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürümüz de aramızda galiba, o da bu konuda bilgi verirse bu bakım merkeziyle ilgili bir gelişme, bir ön hazırlık, bir talep var mı öğrenmiş oluruz, bunun da takibini yapmış oluruz.

GİRESUN AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ MUSTAFA MODAOĞLU - Sayın Bakanım, sayın vekillerim; hepinize hoş geldiniz diyorum.

İlimiz Giresun, 450 bin nüfus ve Türkiye'nin en yaşlı ve en fazla engellisinin olduğu bir il. Bunun yanında, engelliler açısından eksik olan -Sayın Valimizin belirttiği gibi- bir gündüzlü bakım, yaşam merkezimiz eksik, bir de otizm merkezimiz eksik. Her ikisiyle ilgili de Sayın Valimizle çalışmaları yaptık, bağışçılar bulduk ama arsa stoku konusunda Giresun'un arsa stoku ve boştaki kamu arazileri açısından, Bakanlığımızın yönetmeliğine uygun hastane güzergâhı, yol gibi engellilerimizin kriterlerini karşılayan noktalarda bulamadık, bulduğumuz bazıları da işte önümüzdeki yılların projelerinin yanından yöresinden geçtiği için...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Belediyede yok mu arazi?

GİRESUN AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ MUSTAFA MODAOĞLU - Belediye Başkanımızla da en son geçen hafta görüştüm, bir arsa vardı onun da çalıştığı, onu istedim. Dedi ki: "Onun yerine ben size başka bir yerden 2 bin metrekare yer vereyim."

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Yani milletvekilimiz de devreye girerek bence bu konu çözülebilir.

GİRESUN AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ MUSTAFA MODAOĞLU - Bir 2 bin metrekare yer vereceğiyle ilgili söyledi Belediye Başkanımız. Onu aldıktan sonra birkaç tane hayırseverle temasımız var gündüzlü bakım merkeziyle ilgili; böyle bir gelişmemiz var. Ayrıca, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın en son düzenlediği Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliğinde, açılan her özel bakım merkezinin yüzde 20'si kadar gündüzlü bakım merkezi yapma zorunluluğu konuldu. Bundan dolayı da Bulancak ilçemizde 200 kapasiteli yeni bir gündüzlü özel bakım merkezi açılacak, bunlar yatılı. Bunun da işte 200 olduğunda, Bulancak Giresun'un en büyük ilçelerinden bir tanesi, oraya da 40 kişilik bir gündüzlü bakım merkezi olarak bazı noktalarda yaralarımıza yara bandı olacağını düşünüyorum.

Ayrıca, az önce bir konu geçti "Kaynaştırma eğitimi gerçekten millî eğitimde sağlıklı işliyor mu?" diye. Bence 70'li yıllarda, 80'li yıllarda, 90'lı yılların Türkiyesinde sağlıklıydı ama o zamanın çocuklarına, o zamanın velilerine, o zamanın öğretmenlerine göre yeterliydi ama şu an çocuklarımız birbirinin düşmanı, çocuklarımız birbirinin zorbası, velilerimiz birbiriyle etkileşim açısından biraz daha farklı. O yüzden, bence kaynaştırma sistemi millî eğitimde tamamen değiştirilmeli. O zamanının kaynaştırma sisteminde sadece öğrenme güçlüğü olan çocuklar diğerleriyle kaynaşsındı ama şu an çok fazla şekilde tanısı olan çocuklarımız var, her birinin ayrı ayrı eğitim sınıflarında ayrı ayrı noktalarda olması gerekiyor, diğer çocuklar tarafından zorbalanmaması gerekiyor, onların hakarete maruz kalmaması gerekiyor. Bence millî eğitimde kaynaştırma sistemi artık sağlıklı işlemiyor, bundan önceki yıllarda işliyor olabilirdi ama artık işlemediğini düşünüyorum.

Bunun dışında da söyleyeceklerim bu kadar.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

GİRESUN AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ MUSTAFA MODAOĞLU - Biz teşekkür ederiz.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Millî eğitime atıfta bulundunuz. Millî eğitimden de Giresun Müdür Yardımcımız Ergin Bey aramızda, kaynaştırma konusu başta olmak üzere diğer konularla ilgili sizden de bilgi alalım.

GİRESUN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜR YARDIMCISI ERGİN AYBAR - Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

3 tane rehberlik araştırma merkezi vasıtasıyla Şebinkarahisar ilçemizde, Tirebolu ilçemizde ve Giresun merkezde olmak üzere her yıl 4.500'ün üzerinde tanılama yapılan öğrencimiz var. Bunlardan 1.463 öğrencimize özel eğitim gereksinimi tanısı konulmuş; otizm spektrum bozukluğu tanısı konulan öğrencilerimiz var; 1.234 öğrencimiz de kaynaştırma eğitimi almakta. 14 özel eğitim kurumumuz bulunmakta. Yine, özel eğitim rehabilitasyon merkezleri vasıtasıyla da okullarda yapılan eğitimlerle paralel bir şekilde eğitim süreci yönlendirilmekte. Aynı zamanda, bu özel eğitim kurumlarımızın dışında, bağımsız özel eğitim kurumlarımızın dışında da bütün okullarımızın bünyesinde özel eğitim sınıfları açılmış durumda yani okul öncesinde, ilkokulda, ortaokulda ve lisede. Şu anda merkez ilçe için, İl Millî Eğitim Müdürlüğü olarak, bizim güçlendirilmesi gereken alanımız olarak şunu ifade etmek isterim Komisyonumuza: Özel eğitim okulu ihtiyacımız var merkezde. Neden? Çünkü mesela bir mesleki teknik Anadolu lisesi bünyemizde özel eğitim sınıfı açamıyoruz. Açamıyoruz derken artık yani sınıflar doldu.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Yerimiz var mı, okul yapılacak yer?

GİRESUN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜR YARDIMCISI ERGİN AYBAR - Alan dal problemi olduğundan dolayı, bir meslek lisesiyle de ilişkilendirilmediğimizden çocuklarımız şu an itibarıyla, evet, sorun giderilmiş durumda; evet; eğitim öğretim sürecine devam ediyor ama tanılamalar gösteriyor ki önümüzdeki dönemde bu çocuklarımıza bir yer temin edilmesi gerekiyor, bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Diğer bir husus da ilimizin ihtiyacı olarak, özellikle liselerimizden mezun olan özel gereksinimli bireylerimizin okulları bitirdikten sonra boşluğa düşmesi yani aileleriyle baş başa kalması. Dolayısıyla, burada bu eksikliği gidermek için Sayın Valimizin riyasetinde, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğümüzün de yine koordinasyonunda, halk eğitim merkezlerimiz aracılığıyla, halk eğitim kurslarıyla bunu gidermeye çalışıyoruz. Ama tabii, bu modüler kurslar, süreli kurslar. Dolayısıyla, bir zaman dilimi içerisinde veriliyor bu. Bu zaman dilimi de bittiğinde yine çocuklarımız bu eğitim sürecinden mahrum kalmış oluyorlar.

Evet, istihdam konusunda da ihtiyacımız var.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Aslında az önce gezdik, "En Mutlu Köy" güzel bir örnek. Belki bu tarz örnekleri artırarak hem çocuklarımıza hem ailelerimize ciddi bir katkı sağlanabilir.

GİRESUN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜR YARDIMCISI ERGİN AYBAR - Bir de diğer bir husus, tabii, bir arkadaşımız ifade etti: Biz Millî Eğitim Müdürlüğü olarak devlet taşıması yapıyoruz çocukların eğitime erişimi konusunda. Özel eğitim gereksinimi olan öğrencilerimizin zaten hiçbir zamanla kısıtlama olmaksızın ihalesini yapabiliyoruz yani bir süre sınırlaması yoktur. Yani bugün öğrencimiz çıkmışsa, tanılanmışsa, bir okulumuzla irtibatlandırılmışsa hemen o sürece girişebiliyoruz. Fakat bu süreçlerde zaman zaman tabii ki çocuğumuzun okula erişimiyle ilgili elimizde olmayan bazı nedenlerle sorunlar da yaşayabiliyoruz. Şöyle ki: Birkaç defa ihaleye çıkıldığı hâlde belki ihaleye giren olmuyor. Dolayısıyla da çocuğumuz eğitim sürecine katılmakta biraz gecikmiş oluyor.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Bu ama son bir iki senedir olan bir sıkıntı herhâlde. Daha önce böyle bir sıkıntı yoktu.

GİRESUN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜR YARDIMCISI ERGİN AYBAR - Evet.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Tamam, teşekkür ediyorum.

LATİF SELVİ (Konya) - Sayın Müdürüm, kaynaştırmayla ilgili arkadaşın söylediğine katılıyor musunuz?

GİRESUN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜR YARDIMCISI ERGİN AYBAR - Şimdi, kaynaştırma öğrencileri, tabii ki akranlarıyla birlikte eğitim ortamlarını paylaşan öğrencilerimiz. O öğrencilerimiz aslında şöyle: Mesela otizm spektrum bozukluğu olan bir öğrencimizin eğitim gördüğü bir okulda okul yöneticiliği olarak da görev yaptım ben. O okuldaki öğrencilerimizin, öğretmenlerimizin bakış açısı ve bunu kabullenmesiyle ilgili bir tablo. Dolayısıyla, sahip çıkılması durumunda o çocuklarımız diğer akranlarından geri kalmayan bir süreci ilerletmiş oluyorlar. Bunu da bu şekilde ifade etmek istiyorum ben. Bakanlığımızın son yıllarda bu destek eğitim odalarına vermiş olduğu araç gereç, materyal, malzeme, tabii ki bu eğitim standartlarını da üst noktaya çekmiş durumda. Bunu da hassaten ifade etmek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Peki, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Listemizde yok ama az önce sanırım Giresun Belediye Başkan Yardımcımız, uzaktan iletişimle... Size de bir söz verelim. Benim listemde Giresun'dan başka bir de Sağlık İl Müdürlüğünden katılım var. Tamam, o zaman sağlık il müdürlüğümüzden sonra da STK'larımıza söz verelim.

Kamudan başka gelen var mı, Giresun'dan acaba? Listemizde başka kimse görünmüyor çünkü. O zaman işaret buyurursanız, hanımefendiden sonra...

GİRESUN BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI GİZEM KILIÇ - Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tekrara düşmek istemiyorum. Yani zaten hepimiz, tüm belediyeler aynı şeyleri yapıyoruz, paralel şeyler yapıyoruz birbirimizden görerek, güzel örneklerini çoğaltıyoruz. Engelli dernekleri bekliyor arkadaşlar. Ben onların daha çok konuşmasını istiyorum. Sadece, bu, engelsiz yaşam merkeziyle, daha doğrusu gündüzlü bakım eviyle ilgili İmar Komisyonumuz bir çalışma yapıyorlar. En kısa sürede bir arsa, arazi çıkarıp Valiliğe vereceğiz. Onlarla zaten ortak çalışmalar yürütüyoruz.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Kayıtlara da geçmiş oldu zaten.

GİRESUN BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI GİZEM KILIÇ - Evet yani o konuda Başkanım da zaten çok istekli. En kısa sürede o çalışmayı yapacağız. Biz Başkanımla da görüşmüştük. Sayın Valimle, Sayın İl Müdürümle de zaten çok sık görüşüp koordinasyonlu çalışıyoruz.

Teşekkür ediyorum, kolay gelsin.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Peki, Belediyemizin başka çalışmaları var mı? Hazır söz almışken bunlar da kayıt...

GİRESUN BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI GİZEM KILIÇ - Belediyede aslında aynı rutin çalışmaları yapıyoruz. Bir engelli taşıma aracımız var, onunla hizmet veriyoruz; bir diğeri için bir girişimde bulunduk, onu çok kısa sürede envanterimize katacağız. Erişilebilirlik toplantıları yapıyoruz; ekim ayında Fen İşleri Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlüğüyle yaptık, kasım ayında Park ve Bahçeler Müdürlüğüyle yapacağız. Müdürlük, müdürlük "Ne yapabiliriz?"i konuşuyoruz. 12 Kasımda bir çalışmamız olacak, ATAK Doğa Arama ve Kurtarma Derneği'yle birlikte afet, acil durum günüyle ilgili bir çalışmamız olacak; engelli aileleriyle ve engelli bireylerle buluşacağız, bir buluşma, bir eğitim yapacağız. Engelli koordinasyon birimimiz çok aktif çalışıyor, ben aynı zamanda Sosyal Hizmetler Müdürlüğünü de yürütüyorum, bu konuda çalışmalarımız devam ediyor.

Teşekkür ediyorum, kolay gelsin.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Teşekkür ediyoruz, çok sağ olun.

Şimdi, İl Sağlık Müdürlüğümüzden Sağlık Hizmetleri Başkan Yardımcısı görünüyor listemizde. Aramızda mı acaba? Giresun Sağlık Müdürlüğümüzden kimse var mı? Yok.

O zaman, kamuyu bitirdik, STK'lere geçiyoruz.

Buyurun.

GİRESUN ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RABİA AKKUŞ - Saygıdeğer Başkanım, değerli üyeler; hoş geldiniz.

Bize bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

İsmim Rabia Akkuş, Giresun Engelsiz Yaşam Derneği Başkanıyım. Ben aynı zamanda da ağır zihinsel engelli, yüzde 95 oranında ağır zihinsel engelli, 30 yaşında bir kız çocuğu annesiyim. Otuz yıldır mücadele ediyorum engellilikle, sorunumu iyi anlatacağımı düşünüyorum, inşallah heyecanlanmam, anlatırım.

Bizim, başta, en büyük sorunumuz Engelsiz Yaşam Merkezi. İl Müdürümüz "bakımevi" diye bahsetti, Belediye Başkan Yardımcımız "bakımevi" diye bahsetti ama genel olarak aslında sosyal yaşam alanı çünkü bu konuda gerçekten mağduriyetimiz hâlâ devam ediyor. Hep eğitimden bahsedildi ama belirli bir şeyden sonra eğitim bitiyor çünkü ilkokul, ortaokul, lise diye adlandırılıyor, sonrasında mezun ediliyor. Benim kızım mezun edilenlerden ve biz dört duvar arasına hapsediliyoruz, gidecek hiçbir yerimiz yok, sosyal alanımız yok, biz anneler ile çocuklar evlerde hapis durumda kalıyoruz. Bana göre, bunun için acilen, ivedilikle bütün il ve ilçelerde çözüm üretilmeli, bir şey yapılmalı çünkü evlerde krizler daha çoğalıyor, bu yıllardır verilen eğitim yok oluyor, tamamen çöp oluyor, öyle söyleyeyim. Çocuk evde anneyle baş başa kalıyor, bunun psikolojik yanı var, öbür ailelerle aynı, sağlıklı çocuklarımız etkilenmeye başlıyor; bu birinci sorunumuz ve bu ciddi bir sorun, bunun ivedilikle halledilmesi gerekiyor.

Sayın İl Müdürüm "Halk eğitimlerden..." dedi. Evet, halk eğitimlerden devam ediyoruz, bu ayrı bir sorun, ayrı bir problem. Okul bünyelerinde olmuyor çünkü akran zorbalığı, bilmem ne... Bizim çocuklarımız orta ve ağır zihinsel engelli çocuklar genelde, burada farklı algılanabiliyorlar, bakışlar farklı oluyor, çocuklarımız rahatsız oluyor ve bu okullar bünyesinde, sağlıklı okullar bünyesinde bana göre, bizim çocuklarımıza kurs kesinlikle açılmamalı. Bize özel bir alan olmalı ve daha eğitimli öğreticilerle yola çıkılmalı diye düşünüyorum aynı zamanda.

Sağlığa gelirsek... Evet, sağlıkta ciddi sorunlarımız var. Diş sorunumuzu çözdük bu arada, teşekkür ediyorum Başhekimimize, Sayın Valimize, emeği geçen herkese ama şunu istiyorum ben: Sağlıkta engelli çocuğunuzla gittiğinizde evet, çocuğumun öncelik hakkı var ama ben çocuğumu komşuya bırakıp gittiğimde ben de çocuğumun kartıyla öncelik hakkı istiyorum çünkü komşuya bırakıyorum. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Evet, bu da bizim Komisyonda hep konuştuğumuz, ele alınacak ve inşallah çözülecek başlıklardan biri.

GİRESUN ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RABİA AKKUŞ - Ben çocuğumu komşuya bırakıyorum, bu da benim için bir psikolojik savaş. Burada bana öncelik verilmeli ki ben işimi halledeyim. Bu hastanede, postanede yani aslında, bütün kurumlarda bu önceliği istiyoruz, bunu söylemek istiyorum.

Bir de başka bir sorunumuza gelirsek... Gerçi dosya hâlinde size sunmak istiyorum, dosya hâlinde hazırladık.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Çok iyi, çok sevindik dosyaya.

Herkes dosya olarak da sonrasında Komisyonumuza ulaştırabilir bu arada.

GİRESUN ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RABİA AKKUŞ - Özellikle orta ve ağır zihinsel engelli çocuklarımız için -karma olarak yani engel grubu ayırt etmeksizin- şunu söylüyorum: Nöroloji ve psikiyatri doktorlarının eve gitmesini istiyorum özellikle. Neden diye sorarsanız bizim çocuklarımız o ortama girmek istemiyorlar. Bizim o çocuklarımız rapor için, ilaç için, basit bir grip için gittiğimizde ya da psikiyatri ilacı yazdırmaya gittiğimizde sıra beklemeyi bilmiyor, o kalabalığa girmek istemiyor, girdiğimizde zaten krizleri gelmiş oluyor, doktorumuzla iletişim kuramıyoruz.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Bu da önemli bir öneri, değerlendirilecek bir öneri.

GİRESUN ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RABİA AKKUŞ - Ayda bir defa olsa nöroloji doktoru ile psikiyatri doktoru evlere giderse çok daha verimli olacağını düşünüyorum. Bazı rapor işlerinin de yine evlere gidilerek yapılırsa çok daha verimli olacağını düşünüyorum. Bir de ayrıyeten engelli maaşları bana göre gelire bakılmaksızın verilmeli, gelire bakılıp kesiliyor. Kendi şahsımdan örnek vererek şunu söylemek istiyorum: Benim eşim memur, tek çocuğum var ve bundan alamıyorum mesela ama ben çocuğuma bağımlı bir annenin çünkü 7/24 çocuğumla kalmalıyım. Benim eşim ek işe gidemiyor çünkü ben hastaneye ya da bir yere gideceksem boş zamanında eşim çocuğa bakıyor çünkü ben eşimin boş zamanlarını gözeterek bu işlerimi yapıyorum. Ek iş yapamıyor, ben bir yere gidemiyorum. Benim sadece gelirim gözüküyor, bir memur maaşı eve giriyor. Peki, giderim... Benim çocuğum aynı zamanda fenilketonüri hastası, çölyaklıların daha ağırı öyle söyleyeyim, çok özel beslenmesi gerekiyor, fazla diyeti var. Ürünlerin fiyatından hanımefendi bahsetti. Ben tekrar oraya girmek istemiyorum. Gidere bakılmıyor gelire bakılıyor. Bu gelir yeterli mi, yetersiz mi? Bana göre hani gelire bakılmaksızın bu maaşlar verilmeli diye düşünüyorum.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Evde bakım mı, engelli maaşı mı?

GİRESUN ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RABİA AKKUŞ - Hiçbirini almıyorum çünkü "babası memur" deniliyor, "tek çocuk" deniliyor, "Eviniz var, arabanız var." deniliyor; konu kapanıyor. Bir de sadece öz eleştiri olarak Sayın İl Müdürüme şunu söyleyeyim: Eve gelen personel biraz daha kibar olursa sevineceğim Çünkü gerçekten sanki ceplerinden veriyormuş gibi bir davranış sergiliyorlar. Mümkünse öyle yapmasınlar, daha kibar olsunlar aileye karşı çünkü biz hassas aileleriz, biz yorgun aileleriz. Bizim zaten yeteri kadar mücadele ettiğimiz bir sorunumuz var.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Çok da bilinçli bir hanımefendisiniz, tebrik ediyorum, çok güzel ifade ettiniz bütün sıkıntıları, sorunları.

GİRESUN ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RABİA AKKUŞ - Teşekkür ederim.

Bize biraz daha hassas davranılmasını istiyoruz. Yani aslında çok fazla bir şey istemiyoruz yani biraz daha... "Nasılsınız?" demeniz lazım "Ne var?" demekle "Nasılsınız?" demek arasında bence çok şey var, bunu istiyoruz.

Engelsiz Yaşam Merkezi, biz Engelsiz Yaşam Merkezi diyoruz yani bu sosyal alanlar yapılana kadar illerde ve ilçelerde ben genel olarak söyleyeyim halk eğitimlerden devam ettiğinde bu biraz daha planlı ve projeli yapılmalı diye düşünüyorum. İvedilikle hani böyle "Yaptım oldu." diye değil de planlı bir şey yapılmasını istiyorum. Bir de burada genelde arkadaşlar hep şey söylediler... Pardon zamanınızı alıyorum ama...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Hiç önemli değil, sizi dinlemek için buradayız.

GİRESUN ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RABİA AKKUŞ - Şey dediler: Anneler izin verirse çocukların işte RAM raporlarıyla alakalı... Bana göre, evet, anne kabul etmiyor, zaten yeni öğrenmiş, annenin kabul etmesi için biraz anneye psikolojik destek, belki biraz daha eğitim verilirse annenin bu konuyu daha çabuk kabul edeceğini düşünüyorum. Biraz bence annelere öyle yaklaşılmalı diye düşünüyorum. Hani annelerden şey alınsın da Millî Eğitim ya da başka bir şey direkt rapor versin yerine anneye bunun nedenini anlatmak gerekiyor diye düşünüyorum. Şu anda aklıma gelenler bunlar, teşekkür ediyorum.

Bunları size takdim etmek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Bir daha bir şey gelirse yine söz alırsınız.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ ORDU ŞUBESİ TEMSİLCİSİ ŞEREF ÖZKAN - Biz Ordu'dan gelirken Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünün minibüsüyle geldik, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ve Millî Eğitim Müdürlüğünün rütbeli bürokratlarıyla geldik ve bundan çok mutlu oldum ama buraya geldim, Vali Yardımcısı ve belediye temsilcileri de burada, onlar muhtemelen başka kanallardan gelmişlerdi, bizimle gelmelerini çok arzu ederdim. Şimdi o duyguya sahibim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Buradalarsa dönerken birlikte dönersiniz.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ ORDU ŞUBESİ TEMSİLCİSİ ŞEREF ÖZKAN - Biraz konfor alanlarını terk edip beni eşit gören bir yerden yaklaşmalarını isterdim çünkü ayırımcılığa düştüğüm duygusuna kapıldım şu anda.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Öyle kapılmayın. Burada hep birlikteyiz ama dönüşte Vali Yardımcımız, ilgili arkadaşlarımız varsa birlikte dönebilirsiniz.

Buyurun.

GİRESUN BELEDİYE MECLİS ÜYESİ ÖZCAN KONAL - Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; 1998 yılında trafik kazası sonrası L1 parapleji, omurilik felçliyim.

Evet, Giresun'da Başkan Yardımcımızın da anlatmış olduğu gibi, ben öncelikle kendim bedensel engelli olduğum için kaldırım sorunları yaşıyordum ve bununla ilgili çalışmalarımız var. Eğim konusunda yüzde 6, yüzde 8 civarında ama yapamıyoruz. Neden? Çünkü fiziki açıdan coğrafi bozukluk olduğundan yüzde 12 olsun hani bunu manuel değil de akülü tekerlekli sandalyelerle inebilmemiz, rahat olabilmemiz için böyle bir çalışmamız var. Bunun yanı sıra az önce asansör denildi, 2006 yılında Giresun sahil yolu yapılırken birçok asansörümüz vardı, tahminime göre, yanlış hatırlamıyorsam 12 noktada. Bazılarına biz kendi mücadelemizle birlikte daha sonraki yapılanlara engelli rampası yaptırdık. Yani rampayla ve asansör olan noktalara asansör yapamadık. 2011 yılında Giresun Bedensel Engelliler Gençlik ve Spor Kulübü olarak yazmış olduğum Karayollarına yazıda "Bölgeye yazın." diyor. Yazımı bölgeye Trabzon'a gönderdim, Trabzon bana cevap olarak şunu veriyor, diyor ki: "Bir çivi dahi çakamazsınız." Yani belediye yapamıyor, Karayolları da izin vermeyince olmuyor. Bunu bürokrasiden aşmamız gerekiyor. Sonuçta, 2023 yılında izin alınarak belediye tarafından 1 asansör yani üst geçide iki tarafa 2 tane asansör yapılabildi.

Ayrıca bizim şu tekerlekli sandalyelerimizi gündeme almak istiyorum. Size şunu soruyorum: Ayağınızdaki ayakkabıyı dört mevsim beş yıl giyme şansınız var mı? Yok. Bize bunu beş yılda bir reçete ediyor devlet, artı bu sandalye oturmuş olduğum sandalye 30 bin lira, devletin bana vermiş olduğu 3.600 lira; bir.

İkincisi: Bu bizim bedenimiz, ayakkabımız. Ayağınıza ayakkabı alırken nasıl ki rahat olması için mücadele veriyorsunuz ve onun hani rahatlığını arıyorsunuz. Bu da bizim ayakkabımız ve elbisemiz.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Geçen hafta bu konuları Komisyonda ilgili kurumlarımızla konuştuk.

GİRESUN BELEDİYE MECLİS ÜYESİ ÖZCAN KONAL - Arkadaşımın altında bir tane sandalye var, ben onu istemiyorum, biz de insanız, kaliteli bir hayat yaşamak istiyoruz. O sandalye 6-7 bin liraya mal oluyor, geliyor; yanı çıkmıyor, ben ona transfer yapamıyorum yani benim gibi bir insan, biz de kaliteli yaşamak istiyoruz. Yani fiyat konusunda şimdi, devlet 30 bin lirayı ödemiş olsa, medikal firmalar bunun fiyatını 50-60 bin liraya çıkaracak. Bunun takibini yapmanızı istiyorum. Yani bunlar önemli.

Artı hasta altı bezi... Bir hastaya ödenen aylık 630 TL hasta altı bezi ve bunun içerisinde çok az bir miktarda hasta altı bezi var, bu hasta, hasta altı bezini değiştirmeyince enfeksiyondan zaten bası yarası oluşuyor. Sürekli yatalak hastalarımız da bu şekilde sıkıntılar yaşıyoruz. Artı bizim tak çıkar sondalarımız... Size şunu da sormak istiyorum: Günde kaç sefer idrar boşaltıyorsunuz, bize 6 tane veriliyor, 6 taneyle birlikte... Bunun yanı sıra ben idrar torbasını kendi cebimden almak zorundayım. Geçen yıla kadar devlet 2 tanesini ödüyordu bunu, şimdi hiç ödemiyor. Ben, yolda pet şişe aramak zorundayım tak yaptığım zaman. Bunu neden bizi bu kadar basite düşürüyor? Burada, aşağıda alt katta lavaboya indim erişilebilirlik var, her yerde erişebilirlik var. Ne var? Ben peçeteyi alamadım çünkü yanlış yere konulmuş adı "engelli tuvaleti" olarak gündeme alınıyor. Bunları dikkate alalım ve bunları takip edelim. Yani sürdürebilirlik hani nasıl söyleyeyim size, bu sağlık konusundaki geçen yılda da aynı şekilde çalışmalarımız da bunlar oldu.

Bir de 2014 yılında şu açıklandı, arkadaşlarımız buna değindiler: Engelli bakım parası. Benim eşim ev hanımı, şimdi, başka bir işte çalışmış olsa ben kendi hayatımı tek başıma idame ettiremeyeceğim. Neden? Devlet -2014 yılında bu açıklandı, bu karar geçti yani Türkiye Büyük Millet Meclisinde- dedi ki: "Biz engelli bakım parasını yanlış anlamışız. 'Engelli bakım' derken fakir, yoksul aile olarak anlamışız ve buna veriyorduk." dedi. "Ne yapacağız?" dedi. Sakıp Sabancı'nın oğlunu dahi örnek verdi. Gelire bakmaksızın... "Bakıma muhtaç" demek, hayatını tek başına devam ettiremeyen, yanında bir kişiyle birlikte yaşamak zorunda olan. Anladılar bunu ama "2017 yılına kadar üç yıl içerisinde bu yasa uygulanacak." denildi, on bir yıl oldu, hâlen gelire bakılıyor. Ben, malulen emekliyim iş kazasında SSK'den benim maaşıma bakıyor. Arkadaşımın dediği gibi "Babadan kalma bir evim var, miras olarak bana tapuyu devretti kardeşlerim."

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Siz bir yargı kararından bahsediyorsunuz herhâlde.

GİRESUN BELEDİYE MECLİS ÜYESİ ÖZCAN KONAL - Genel bu, genel. Bunlar bizim genel hepimizin sorunları hepimizin. Yani burada Giresun'daki yaşadığımız sorun değil, coğrafi konum vesaire o ayrı bir konu ama ben genel engellilerin yaşamış olduğu sorunları... ÖTV sorunu, bizim üzerimize yakınlarımız araç alınıyor, araç satıyor; beş yıldı on yıla çıktı. Ya, neden on yıla çıkartıyorsunuz? Tamam, beş yıl yeterli, beş yıl olsun. İkincisi, benim yüzde 99 engelli raporum var. Maliyeye şunu dedim: "Yüzde 92'nin üzerinde olanlar 2.900 motor araç alabiliyor, ben 2.900 motor panelvan bir araç alabilirim." "Hayır, sen alamazsın." dedi. Neden? "Sen aracını kullanıyorsun, ehliyetin var, 1600'dan büyük araç alamazsın." Ama tekerlekli sandalyeyi bagaja koyduğumuz zaman da ailemizle bir yere intikal ederken eşyamızı yani valizimizi koyamıyoruz. Neden? Motor sınırı ve şu şey kalksın. Fiyat konusu da var, 2 milyon TL yani bunlar kalksın, bunları düzeltelim lütfen. Bu konularda çok büyük sıkıntılarımız oldu ve suistimaller oluyor. Engelli otoparklarına sağlıklı insan park ediyor, onu da bırakın -benim ailem gibi- yani birisi gidiyor, engelli yerine park ediyor. Trafik memuru diyor ki: "O, ya ilaç almaya veya alışverişe gelmiştir." doğrudur, olabilir ama oraya park etmeyecek, onun ayağı yürüyor. O başka yere park edecek, gidecek, engellinin ihtiyacını o şekilde görmesi gerekiyor. Bununla ilgili 2024 Ocak ayından sonra bir yasa çıktı "Engelli araç içerisinde yok ise ruhsatı dahi olsa o engelli aracı yerine geçmiyor." diyor. Burada da memur diyor ki: "Kamera yok, kamera olmadığı için ben bunu tespit edemiyorum." yani olmuyor ki, bunları da göz önünde bulunduralım ve bunlar genel sorunlarımız bizim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Teşekkür ederiz.

GİRESUN BELEDİYE MECLİS ÜYESİ ÖZCAN KONAL - Ben teşekkür ederim, çok sağ olun.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Sağ olun.

Buyurun.

GİRESUN ANADOLU ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI HÜSEYİN KARAGÜL - Sayın Bakanım, Sayın Valim ve değerli kurul üyeleri; ben Hüseyin Karagül, Giresun'dan geliyorum, Giresun Anadolu Engelliler Derneği Başkan Yardımcısı olarak görev yapıyorum.

Şimdi, beklenti olarak Hükûmetimizden, başta Cumhurbaşkanımızdan -zaten birçok hakları kendileri bize lütfettiler, Allah razı olsun onlardan- bir tane engelli bakanlığının kurulmasını istiyoruz Türkiye'de çünkü 85 milyon nüfusumuz var, 85 milyonun 8-9 milyona yakını engelli. Bize empatiyle yaklaşacak bir tane engelli bakanlığının kurulmasını istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Serkan Bayram Vekilimiz var, takip ediyor musunuz?

GİRESUN ANADOLU ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI HÜSEYİN KARAGÜL - Daha önce girenler oldu, Lokman Bey vardı daha önce, girenler oldu. Önerim de şöyle: Yani kamu kurumlarında engelli iş alımlarında yüzde 4, yüzde 3 gibi bir orana tekabül ediyor, ben şunu da bekliyorum Sayın Bakanım yani idari kadro atanırken böyle bir oranın da getirilmesini istiyoruz çünkü biz engelliler hep sağlam insanlar tarafından yönetilmek istemiyoruz yani bir de engelli insan bizi yönetsin Sayın Bakanım. Yani o sözleşme dönemlerinde engelli insanlara da şans verilmesini istiyorum. Yani ben kendi adıma konuşuyorum bunu, o savaşa girip ama oradan herhangi bir yetki, görev alamayan çoğu arkadaşlarımız var. Yani bu kotanın buraya da getirilmesini istiyorum. Bu arada sizinle Sağlık-Sen, Ankara'da, o çalıştayda karşılaşmıştık, tekrar sizi görmek mutluluk verdi.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Memnun oldum, teşekkür ediyoruz.

GİRESUN ANADOLU ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI HÜSEYİN KARAGÜL - Ben teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Sağ olun, çok teşekkürler.

GİRESUN ANADOLU ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI HÜSEYİN KARAGÜL - Siz de sağ olun, iyi akşamlar.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Buyurun.

MUSTAFA ÇAMCI - Sayın Bakanım, Sayın Komisyon üyeleri; ismim Mustafa Çamcı, görme engelliyim. Birçok arkadaşlarımız, konuşmacılar genel olarak konuları özetlediler, hepimizin sorunları aynı ancak devletimizin bize dokunmasını istiyoruz, devlet elinin bize dokunmasını istiyoruz. Kimsenin vicdanına bırakılmamalıyız, ne bireylerin ne toplumun. Kanunlar yapılır ancak uygulamayınca kadük kalırlar, bizler de mağdur oluruz. Hiçbir şart ve koşulda bizler birilerinin kanaatine, vicdanına terk edilmemeliyiz. Bizler onurlu yaşamak istiyoruz, insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşamak istiyoruz, bu da hakkımız. Sosyal devlet bunları yapar, bunu yapacak gücünün olduğuna inanıyorum yani bu kapasite var. Bunların olma noktasında sıkıntıların olduğunu düşünüyorum. Şimdi, engelli bireylerin engelli hakkı tazminatı konusunda ne gibi çalışmalar yapılıyor? Bir de engellilerin yakınlarının sigortalarının ödenmesi noktasında bir çalışma var mı, onu da öğrenmek istiyorum.

Kısacası, yani insanca yaşamak istiyoruz, çok fazla, afaki bir talebimiz yoktur. Burada ajitasyon da yapmak istemiyorum. Sonuçta insanız, insanca muamele görmek istiyoruz, insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşam koşullarına kavuşturulalım istiyoruz. Şimdi, noterliğe gideriz, sıkıntı çıkarılır; hastaneye gideriz yine, yanımda refakatçi var, der ki doktor: "Nesi var?" Böyle bir şey olabilir mi? Ben insanım, ben yaşam destek ünitesine bağlı değilim ki. Yani burada eğitime acilen, ivedilikle ihtiyaç var. Buralarda çalışanların, insanları karşılayanların eğitimlerinin olması gerekir. Yani sayın ilgililerimizin, sayın bakanlarımızın bizleri ittirip kaktırmamalarını istiyoruz.

Çok fazla zamanınızı almayacağım. Geldiğiniz için, bizleri önemsediğiniz için çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Somut olarak söyleyeceğiniz bir şey var mı? Bu, bazı ifadeler geçti arada ama... Tabii zamanımız da biraz daralmış durumda ama burada milletvekillerimizden de böyle bir şey geldi.

MUSTAFA ÇAMCI - Şimdi, somut olarak devletin elinin bize dokunmasını istiyoruz yani biçare bırakılmamalıyız. Çözüm noktasında uzmanların, yaşayan engelli arkadaşlarımızın da fikirleri alınarak yani "Biz yaptık, oldu." olayıyla değil de biz yaşıyoruz sorunları...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Onun için buradayız zaten.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Onun için, evet, buradayız, bütün il müdürlerimiz, vali yardımcılarımız, devletimizin her kademesi...

MUSTAFA ÇAMCI - Sorunları bizler yaşadığımız için, bizlerin de fikirlerinin alınarak...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Giresun da tam gelmiş bu arada teşekkür ediyoruz.

MUSTAFA ÇAMCI - ...neleri yaparız, işte, hangi noktada sizin yaşamınızı kolaylaştırırız, refahınızı artırırız diye bizlere de danışılmalı diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Evet, tamam, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

MUSTAFA ÇAMCI - Biz teşekkür ederiz.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARIEROĞLU - Evet, Giresun'u tamamlamış durumdayız.

Ben mikrofonu Sayın Bakanımıza bırakıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Evet, Giresun'a teşekkür ediyoruz tam kadro katılımı için. Bizde durum net, bu işe, sürece katılan herkese müteşekkiriz. O yüzden bu salondaki bulunan herkes, bu salonu hazırlayan tüm emekçi arkadaşlarımız, herkes bizim için çok kıymetli, tekrar şükranlarımı ifade ediyorum.

Şimdi, gelelim...

Size, biraz sonra, toplantıdan sonra vakit kalırsa tekrar vereceğim mikrofonu çünkü süre sınırlı. Bazı arkadaşlarımız Rize'den uçağa binecekler o yüzden vakti çok iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Şimdi, 2 kıymetli ilimiz kaldı, biri Gümüşhane -Gümüşhane'yle devam edeceğiz- bir diğeri de Samsun.

Hızlı bir şekilde Sayın Vali Yardımcım şey yapabilirsek...

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - Sayın Bakanım, Kıymetli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, kamuya yönelik genel taleplerle başlamak istiyorum. Kamu kurumlarında engelli istihdam kotasının yüzde 4'e çıkarılması, her yıl düzenli engelli ataması yapılması, engelli maaşlarının asgari ücret seviyesine yaklaştırılması, erişilebilirlik denetimlerinin güçlendirilmesi...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kota zaten yüzde 4 ya.

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - Yüzde 3.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, devam edelim, buyurun.

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - Sayın Bakanım, ben şimdi Gümüşhane özelinde söyleyeceğim.

Engelli aracıyla ulaşım kolaylığı, üniversiteyle iş birliği içerisinde özel bireylerle bire bir çalışma psikolojisi yapıyoruz yani 1.400 civarında engellimiz var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi size şunu sorayım, Gümüşhane'de gündüz bakımevi var mı?

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - Var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaç kapasiteli?

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - 40.

Bazı konularda Müdürümüze söz hakkı vermek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yatılı var mı?

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - Yatılı da var, 1 tane.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O kaç kişilik?

Müdür Bey söylesin.

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - Tamam, söylesin. Ben sözümü bitireyim Müdür Beye bırakacağım Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, bitir o zaman, buyur.

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) - Yalnız bazı öneriler sizin, Valiliğin önerileri mi yoksa STK'lerden mi toparladınız bunları?

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - Evet, söyleyeceğim şimdi Sayın Bakanım.

Evet, şöyle söyleyeyim, aslında ben Bingöl'de çalışırken Altınokta Körler Derneği vardı, iletişimdeydik. Vali Bey beni dün akşam görevlendirdi, "Sen git." dedi, ben de hani o nedenle aslında ben geldim ama yine de bayağı bir donanımım var bu kurumla ilgili.

Sayın Bakanım, bir, kaldırımların yenilenmesi, otobüslerin rampalı olması, her ile otobüs tahsis edilebilir. Camilere engelli asansörü yapılması, raporların yenilenme süresi... Mesela, engellilik raporunda bir sıkıntı var galiba, bazıları rapor alıyor...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz ildeki engellilerden sorumlu musunuz Vali Yardımcısı olarak?

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - Sayın Bakanım, şu anda sorumlu değilim ama...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O kim? Sorumlu olan kim?

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - O Vali Yardımcımız izne çıktı, Vali Bey beni gönderdi.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Anladım, peki.

GÜMÜŞHANE VALİ YARDIMCISI MUHAMMED DENİZ KILINÇ - Ben şimdi kısaca özetleyip bitireceğim, zaten çok da şeyim yok.

Otoparkların otomatik demir dubalı yapılması... Böyle hani ben burada dinledim, herkes "Ceza, ceza..." Ceza bir caydırıcılık değil, otomatik dubalı engelli otoparklarının yapılmasının çözüm olacağını düşünüyorum.

Özel eğitim alan çocuklar mesela özel eğitim almıyor ama kurumlar ücreti tahakkuk ettiriyor, bu da bir sıkıntı.

Kamu kurumlarında projelerin engellilere yönelik hazırlanması, engellilere yönelik araçlarda özellikle vakıfta biz yardım yaparken mesela herkesin üzerinde 2025 model araçlar oluyordu, bu da vakıftan yardım almalarını engelliyor. Bu nedenle hani bu işe gerçekten bir çözüm getirilmeli bence, ÖTV düzenlemesine.

Bir de mesela, çocuk engelliler oluyor, onlara diş doktoru olması lazım hastanelerde yani çoğu hastanede diş doktoru yok; aileler özele gidiyor, özelde de tedavi eden yok engelli çocuklara yönelik.

Evet, benim söyleyeceklerim bunlar Sayın Bakanım.

Geri kalan projeleri de Müdür Bey özetlesin.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Evet, Müdür Bey...

GÜMÜŞHANE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ CENGİZ MADEN - Sayın Bakanım, çok değerli, kıymetli vekillerim, kıymetli hazırun; her birinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Gümüşhane özelinde kamuda -özel bireylerin istihdam oranı- 103 bireyimiz, özel sektörde 53 bireyimiz istihdam edilmektedir, totalde 156-160 civarında özel bireyimiz kamu ve özel sektörde çalışmaktadır.

Şöyle bir önerim olacak zatıalinize eğer uygun görülürse: İŞKUR üzerinden malum, Toplum Yararına Proje kapsamında veya İşgücü Uyum Projesi kapsamında istihdam sağlanmaktadır. Örneğin, Gümüşhane özelinde en son 80 istihdam sağlanmıştı. Eğer bu 80 istihdam belli bir oranda özel bireylere, parantez içerisinde engelli bireylere tanınabilir mi? Yüzde 10 civarında, sadece oradaki o kontenjana da özel bireylerimiz dâhil olsunlar. Bir öneri olabilir mi Sayın Bakanım? İŞKUR üzerinden TYP kapsamında, İşgücü Uyum Programı kapsamında.

Gündüzlü bakımevinden bahsettiniz Sayın Bakanım. Şimdilik bizim gündüzlü bakımevimiz yok. Belediye Başkanımızla, Belediye Başkan Yardımcımızla bu konu üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz Aile İl Müdürüsünüz, değil mi?

GÜMÜŞHANE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ CENGİZ MADEN - Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürüyüm Sayın Bakanım. Bizde gündüz bakımevi, bakım merkezimiz bulunmamaktadır. Aynı zamanda bizler...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Az önce Vali Yardımcısı "Var." dedi.

GÜMÜŞHANE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ CENGİZ MADEN - Muhtemelen bilgi eksikliği olabilir.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - "40 kişilik." dedi.

GÜMÜŞHANE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ CENGİZ MADEN - Bizim Özel Gülen Yüzler Bakım, Rehabilitasyon, Aile Danışma Merkezimiz var Sayın Bakanım. Onlar bizim uhdemizde hizmet vermektedir. Gülen yüzler olarak geçmektedir. Aynı zamanda Bakanlığımızın uhdesinde hizmet veren Aile Bakım, Rehabilitasyon Danışma Merkezimiz vardır, orada da 66 özel bireyimiz hizmet almaktadır. Bizim hani zatıalinize şöyle de bir önerimiz olabilir mi: Malum bizim engelli sağlık kurulu raporlarında engelli evde bakım desteği alabilmek için raporda "tam bağımlı" ibaresi geçmektedir. Bazı hastalık gruplarında...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O bildiğimiz bir konu...

GÜMÜŞHANE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ CENGİZ MADEN - Alzaymır hastalığında...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O konuyu biliyoruz, onu tespit ettik.

Devam edelim.

GÜMÜŞHANE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ CENGİZ MADEN - Bir de bu gelirle ilgili... Az önce buradaki kıymetli, değerli büyüklerimiz bahsettiler, gelir oranını bizim kaldırma imkânımız olabilir mi? Yani çünkü hem bakan için hem de bakılan için büyük bir külfet gerektirmektedir. 2/3 oranında, asgari ücret düzeyinde gelir istenmektedir ama bu gelir oranı kaldırılabilir mi Sayın Bakanım? Biz genelde, özelde örnek olması noktasında -bitirdim Sayın Bakanım- Valilik, Üniversite, Belediye, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü koordineli olarak biz Üniversite öğrencilerinden oluşan Yaren Projesi oluşturmaktayız ki bunu Sayın Valimiz, Belediye Başkanımız, Üniversite, Üniversitedeki sosyal hizmet bölümünde, psikoloji bölümünde veya sosyoloji bölümünde okuyan, gerekli araştırması yapılmış olan öğrencilerle beraber biz özellikle bizim kurum bakımı almış olan, almaya devam eden çocuklarımıza çalışmalar yapmaktayız. İsmini Yaren koyduk.

Aynı zamanda yine Üniversite koordinesinde Üniversite öğrencilerimizle gerekli araştırma, inceleme yapıldıktan sonra akademik anlamda biz şöyle destek almaktayız: Kurum bakımında eğer çocuklarımızın matematik, edebiyat benzeri derslerde ihtiyacı varsa -Sayın Bakanım- o öğrencilerden biz destek almaktayız ama gerekli araştırmayı yapıyoruz. Burada o minvalde özel bireylerimizin ihtiyaçları olursa, üniversite veya aile ve sosyal hizmetlerle gerekli koordine sağlanıp yapılabilir diye düşünüyorum.

Bir de Gümüşhane özelinde... Bitirdim. Bizim dil terapistine çok ihtiyacımız oluyor, muhtemelen diğer illerde de vardır. Bu Sağlık Bakanlığı üzerinden, Millî Eğitim üzerinden veya aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü üzerinden bir kadro tahsis edilip hani dil terapisti noktasında sıkıntılar giderilebilir...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki bunda görevlendirme dahi yok mu?

GÜMÜŞHANE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ CENGİZ MADEN - Şu anlık bir tane var Sayın Bakanım da yeterli kalmıyor, öyle özel bir kuruluşta hizmet veriyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, bunu notlarımıza alıyoruz.

GÜMÜŞHANE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ CENGİZ MADEN - Dil terapisti...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bunu notlarımıza alıyoruz.

Bir de Ordu Vali Yardımcısı burada mı? Gelince o otopark konusunu bir soralım ona. Otopark konusunu bir soralım, olur mu? Ulaşırsanız kendisine...

ORDU İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ SAĞLIK HİZMETLERİ BAŞKAN YARDIMCISI ABDULLAH AYDIN - Ben Sağlık İl Müdürlüğünde çalışıyorum, başkan yardımcısıyım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, o hastanedeki...

ORDU İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ SAĞLIK HİZMETLERİ BAŞKAN YARDIMCISI ABDULLAH AYDIN - Hastanemizde 12 adet engelli otoparkı bulunmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Az önce sivil toplumdan gelen arkadaş "Yok." dedi.

ORDU İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ SAĞLIK HİZMETLERİ BAŞKAN YARDIMCISI ABDULLAH AYDIN - Maksadı dışında kullanıldığını düşündüğü için böyle bir beyanda bulunmuş.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ama şimdi yani onu takip edelim.

ORDU İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ SAĞLIK HİZMETLERİ BAŞKAN YARDIMCISI ABDULLAH AYDIN - Var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Burada buna müsamaha gösteremeyiz. Engelli vatandaşın ihtiyacı varsa, onu bir başkası kullanıyorsa onu takip edeceğiz.

HAKKI GÜNAYDIN - Hastane personeli kullanıyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hakkı yok, engelsizse hakkı yok. Engelli personel mi kullanıyor? Hakkı yok, onu takip edeceğiz. O zaman bu konu sizde.

ORDU İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ SAĞLIK HİZMETLERİ BAŞKAN YARDIMCISI ABDULLAH AYDIN - Tamam Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O arkadaşımızın, konuşan kişinin biz bilgilerini aldık mı?

ORDU İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ SAĞLIK HİZMETLERİ BAŞKAN YARDIMCISI ABDULLAH AYDIN - Aldık.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Engelli park yerine başkaları park ediyormuş, engelliler park edememiş, onu söylemişti. Onu bir takip edelim, olur mu.

ORDU İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ SAĞLIK HİZMETLERİ BAŞKAN YARDIMCISI ABDULLAH AYDIN - Biz takip edeceğiz Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, siz İŞKUR'la ilgili bir şey söyleyecektiniz.

Buyurun.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Birkaç yanlış bir şey vardı, onları düzelteyim. Trabzon olarak -sonra tekrar söz verecekseniz- istihdamla, mevzuatla ilgili bizim de bazı sorunlarımız var, mevzuat değişikliği... Onları iletmek isterim ama...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hepsini iletin şimdi, hepsini; evet.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Hepsini şimdi mi söyleyeyim Sayın Bakanım?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Tamam o zaman Sayın Bakanım.

Şimdi, birincisi, dediler ki: "Bu kontenjan dışında engelli çalıştıran iş yerlerine de teşvik verilsin." Bu doğru değil, zaten var. Sigorta priminin işveren hissesinin yüzde 100'ünü zaten devlet ödüyor.

İkincisi: Kamuda yüzde 4 oranında engelli çalıştırılıyor.

Üçüncüsü de dedi ki: "IUP veya TYP'de de öncelik verilsin engellilere." Zaten öncelik veriliyor, önceliği var; ayrıca bu sene -biliyorsunuz, ilk defa- Sayın Bakanımız 10 bin engelliyi İşgücü Uyum Programı'na gönderdi; bütün illere geldi çünkü liste bizde vardı. Bize de Trabzon olarak 100 kişi geldi ve Sayın Valimiz de bunu 4 kuruma bölüştürüldü, bizzat ilgilendi. IUP'tan 100 engelli çalışanımız var ve bütün illere de verildi. İŞKUR size orada bilgi vermediyse belki bir eksiklik vardır çünkü Bakanımız özellikle onun lansmanını da yaptı, verildi.

Şimdi, benim mevzuatlarla ilgili söylemek istediklerim var, bunları önemsiyoruz çünkü istihdamda bazı sorunlar yaşıyoruz, bunları size iletmek istiyorum izniniz olursa.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Şimdi, birincisi: Bu inşaat firmalarında engelli istihdamında çok sorun yaşıyoruz, yüzde 3 oranında çalıştırmak zorundalar fakat bu bireysel inşaat da olabiliyor, işte toplu konut ya da farklı da olabiliyor. Şimdi bu ay yüzde 50 oluyor; biz bunu yakalıyoruz, engelli talebini alıyoruz, bir sonraki ay işte elektriğinin, sıvasının işi bitiyor diyelim, sayı düşüyor, bu sefer engelliyi çıkartıyor; bir gir bir çık yapıyor, sanki engelliyle dalga geçmiş gibi oluyoruz. Ağır ve çok tehlikeli işlerde de aynı durumda yine sorun yaşıyoruz -Jülide Hanım Çalışma Bakanımızdı, olayları iyi bilir- ya burada farklı bir kotaya gidilmeli yani tehlikeli ve çok tehlikeli iş yerlerinde, yüzde 3 değil de yüzde 1'e düşürülmeli ya da kaldırılmalı diye düşünüyorum çünkü sağlıklı olmuyor; bu birincisi.

İkincisi: Engelli KİK projelerimiz var, kendi işini kurma projelerimiz. Engelli KİK projelerimizle tarım ve hayvancılık da 440 bin lira veriyoruz, kendi işini kurma, diğer sektörde de 580 bin lira veriyoruz; bunların da artırılmasını talep ediyoruz çünkü bir iş yeri kuruluşu için çok yeterli olmuyor, çok fazla talep olmuyor açıkçası.

Diğer bir sorunumuz, şimdi, firmalar engelli...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz güzel bir hazırlık yapmışsınız, bravo.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Ama ben yıllardır engelli arkadaşlarımızın....

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz sizi bu süreçlere aktif katalım. Siz bize bu listeyi yazılı olarak da verin.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Tabii ki.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz gitmeden verebilecek misiniz bu listeyi?

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Ben buradayım, veririm, sorun yok.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Matbu şekilde.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Tamam.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, teşekkür ediyorum.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Yanımda bilgisayarım yok ama...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Gümüşhane İl Müdürümüzü de bu konuda aydınlatırsanız sevinirim.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOORDİNATÖRÜ LEYLA YAVUZ - Tamam.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi söz Trabzon'da, birkaç kişiyi dinleyelim Trabzon'dan yine. Siz söz alacak mısınız? Alkışlayanlar öncelikle. (Alkışlar) Biz de sizi alkışlayalım.

Buyurun.

ZİHİNSEL ENGELLİ VE OTİZMLİ ÇOCUKLARI KORUMA DERNEĞİ BAŞKANI ESRA İHTİYAROĞLU - Hepiniz hoş geldiniz diyoruz.

Aslında, sıkıntı şu, Bakanım, acele etmemizin sebebi, bizler engelli çocuk anneleriyiz, biz tek başımıza bakıyoruz ama biz yokken 5 kişi bakamıyor bizim çocuğumuza, ondan dolayı biraz acele ettik, yoksa yoldan gelen misafirlerimize saygısızlık etmek istemiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Estağfurullah, hakkınızı helal edin, sizi bu saate kadar bekletmiş olduk yani bir şey söyleme durumum yok. Saygı duyuyorum size.

ZİHİNSEL ENGELLİ VE OTİZMLİ ÇOCUKLARI KORUMA DERNEĞİ BAŞKANI ESRA İHTİYAROĞLU - Helal olsun, çok teşekkür ediyoruz.

Ben de 23 yaşında, ağır otizmli epilepsi hastası olan, mental retardasyonu olan bir kız çocuğu annesiyim, aynı zamanda Zihinsel Engelli ve Otizmli Çocukları Koruma Derneği Başkanıyım.

Öncelikle, vekilimin bir konuşması oldu, beni çok etkiledi. Biraz önce de diğer dernek üyesi konuşurken de kendisi ağladı ve şöyle bir şey söyledi: "Bizden ne öğrendiler, engelsizler bizden ne öğrendi?" Vallahi onu bilmiyorum ama ben yirmi üç senedir bir kitap okuyorum, adı otizm, Simay'ın otizmi diye; Allah'a inançtan tutun, şefkati, merhameti, sabrı her şeyi ondan öğrendim; siz de bizden bunu öğreneceksiniz inşallah; en büyük kazanımınız bu olacak.

Bunun dışında, şu anda çok elzem iki düşüncem var. Bir tanesi, dedim ya 5 kişi bakamıyor Simay'a şu anda. Engelli bir çocuk annesi arkadaşım vardı, eşi dayanamadı, bıraktı gitti, 45 yaşına kadar çocuğuna kendi baktı. Sonra nöbetleri ağırlaştı ve epilepsiden vefat etti. Tamam o melekti, en güzel yeri Allah-ü Teala onu eminim ki öyledir. Şimdi, anne ne yapacak? Şimdi, baktığınız

zaman literatürde her şeyin adı koyulmuş ama çocuğunu kaybeden bir anne-babaya bir isim bulunmamış. Kırk beş senedir bu anne zaten bakım aylığıyla işte bazı desteklerle hayatını idame etmiş. Şimdi ne olacak bakalım? Şimdi bunu alıp bir işe koyabilir misiniz? Bundan verim alabilir misiniz? Hadi koydunuz diyelim 45 yaşına gelmiş birisi sigorta primini ne zaman bitirecek ya da nasıl verim alacaksınız evladını kaybetmiş, yorgun. Yani biz bu konuyu çok gündeme getiriyoruz, kentimizde de getiriyoruz ama bana verilen cevap hep şu oldu: "Avrupa'da bunun örneği yok." Ben zaten Avrupa'daki örnek istemiyorum, biz olalım, biz Avrupa'ya örnek olalım bu konuda. (Alkışlar) En azından çalışmayan annenin 3'te 2 oranında bile olsa sigorta primlerini ödeyin. Bugün hasbelkader herkes bir şekilde iş buluyor ama bir yanda annesi yatalak duruma düşebiliyor ve işini bırakabiliyor. Sadece bakım aylığıyla geçinmek zorunda. Diğer tarafta sigorta primini ödeyebiliyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu bahsettiğiniz konu çok önemli bir konu. Biz bunu daha önce de dinledik, konuştuk, gündemimizde. Tamam.

ZİHİNSEL ENGELLİ VE OTİZMLİ ÇOCUKLARI KORUMA DERNEĞİ BAŞKANI ESRA İHTİYAROĞLU - Lütfen, rica ediyorum, bu gerçekten çok elzem bir konu, bunun yanı sıra da evet, çok ağır bir konu, diyelim ki çocuklarımızın örgün eğitimi bitti, bizim için hayat da bitiyor. Bir dönem evet, tasarruf tespitleri başlamadan önce sağ olsunlar, halk eğitim üzerinde hatta çok daha güzel oldu dörde, dört buçuğa kadar gidiyordu çocuğu okula ve ben bu sırada bir üniversite bitirdim ve iş yeri açabilirdim bunun sayesinde ama şimdi bunlar hep kotalarla, sınırlamalarla geliyor. Biz görüştüğümüz zaman "Engelliye sınır yok, pozitif ayrımcılık, melek anneleri siz böylesiniz, siz şöylesiniz." Sonuca geldiğimiz zaman en çok sıkıntıyı çeken biz oluyoruz. Evet, biz de biliyoruz mevzuatı hepinizden daha fazla belki de hâkimiz. Biz sizden tamam, bir kanun var, nizam var, var ama bir tarafta da Anayasa'nın verdiği bir pozitif ayrımcılık var, esneme var. Yani bu konulara geldiğimiz zaman kapı duvar oluyor. "Bu kadar kota, bu kadar insan, bu alınacak işe, bu alınmayacak işe." Hatta şu anda halk eğitime 2 temizlikçi talep ettik ve burada özel çocuklar var, ağır çocuklar var. Ben size bahsettim, şöyle, hafif çocuklardan bahsetmiyorum, size evine kapanmış, ağır çocuk annelerinden bahsediyorum, ağır çocuklardan bahsediyorum. İvedilikle söylüyorum ki çok acil buraya 2 temizlikçi ya, ben yirmi gün oldu, değil mi Muradiye Başkanım, yirmi günü aşmıştır, biz hâlâ oraya temizlikçi gönderemedik. Hâlâ bana "kota" demeyin yani nerede pozitif ayrımcılık, nerede Anayasa'nın verdiği ayrım? Hiçbir şekilde buna ulaşamıyoruz.

Ben çok zaman almayacağım arkadaşlarım konuşurken çünkü hep sabırsızlıkla bitmesini bekledim onun için diğer dernek başkanı arkadaşlarıma iletiyorum.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

TRABZON OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI MURADİYE DİLEK - Trabzon Otizm Derneği Başkanı Muradiye Dilek. 34 yaşında cennetin çocuğuna sahip bir anneyim. Otuz dört yıldır da Trabzon'da tanıyan beni tanır, çok uğraşıyorum çünkü kaybedecek hiçbir şeyim yok hayatta yani daha ne kaybedebilirim ama kazanacağımız çocuklar adına çok şey. Bak, Trabzon gerçekten güzel bir şehir, eli ulaşılabilir anlamda çok önemli. Sağ olsun, Bahar Ayvazoğlu vekilim zamandan beri biz çok, onun da çok emeklileri vardı bu konuda işte, otizm konusunda daha önceki komisyonda. Evet, ulaşabiliyoruz, Sayın Valimize ulaşıyoruz, Ahmet Metin Genç gerçeği var bu Trabzon'da, Allah razı olsun ki öyle bir gerçek var bu Trabzon'da. (Alkışlar) Gerçekten çok önemli. Belki de çoğu illerin yapmadığı şeyleri yapabiliyoruz biz kamp yapabiliyoruz. (Alkışlar) Sağ olsun Sayın Valimiz bu konuda iki gün de olsa üç gün de olsa annelerimiz nefes alıyor. Çok önemli bunlar. Evet, Esra'nın dediği emeklilik oranı çok önemli, işte saatlerimizin artırılması çok önemli. Evet, şu çok önemli Bakanım, şimdi bakım maaşı veriyor devletimiz, sağ olsun Allah reisimizi başımızdan eksik etmesin, o benim için çok kıymetli. (Alkışlar) Çünkü ben yirmi sene önce oğluma okul bulamazken şu an bulabiliyorum, Allah bin kere razı olsun ve reisime de ayrı selamlarımı da yoklamanızı talep ediyorum. Onun benim başımın üstünde yeri vardır. Hani siyasi değil, siyasetüstü bir konu.

Şimdi, bakım maaşı alıyoruz. Benim en helal param bakım maaşı çünkü ben hayatımda yediye kadar uyumadım dört buçukta ayaktayız bize oğlumla. İşte 34 yaşında çocuk altını ben siliyorum, bütün temizliklerini yapıyorum, en helal param. Yani bunları kimsenin inisiyatifine bırakmam. Mesela, hastaneler, doktor sanki bunu cebinden veriyor. Ya, vermiyorsunuz, reisim kalkmış, böyle bir kanun getirmiş, Allah bin kere razı olsun. Sonra bakımevine niye çocuğumu iki gün göndereyim? Bakım maaşı alıyorum diye bakım evine benim oğlum iki gün gidebilecek. Yani bunu beş gün yapalım çünkü ben başka bir işte çalışamayacağım, çalışamıyorum da. İki gün değil de Bakanım, bakımevine beş gün gidelim. Bu bakım maaşını da Reisim vermiş. O zaman Reise söyleyin ki "Vermeyin bu maaşı." Diyebilir misiniz hiçbiriniz? Reis buna izin veri mi? Vermez. O yüzden, sizden ricam, beş gün gidelim bu bakımevlerine, çocuklarımız gitsin ama maaşımız da kesilmesin. Sonra araç aldık, on yıl... Suiistimaller varsa devletimiz bu suistimali yapanları gerçekten bulur. Bizim devletimiz kadar büyük bir devlet mi var? Hakan Fidan gönderin, hepsini bulur vallahi, onu yapar. O yüzden, beş yıllık... Ben oğlumu araçla gezdirebiliyorum, araca binecek. Yani benim varım yoğum bir tek bu evladım. Bak, Ahmet Başkana hep demişimdir "Ölürsem gözüm arkada kalır çünkü bırakacak kimsem yok." Bak, şu an bekliyorum burada bir saattir. Yani aldığım bütün bakım maaşını kuruşuna kadar oğluma harcıyorum. Hayatımda marka giymedim ama oğlum marka giyiyor, giysin de. Reis vermiştir, ben de alıyorum. Bu çok önemli, bunlara çok dikkat edin.

Sayın Bakanım, öncelikle gerçekten teşekkür ederim, bu çok önemli. Ben birinci komisyon toplantısında da vardım. Biz otizm eylem toplantısını da dört ayda bir yapıyoruz. Sağ olsun, bu konuda Sayın Vali Yardımcım Hacı Hökelekli'ye çok teşekkür ediyorum, bu konuda çok titiz, çalışmalarında da çok titiz bir Vali Yardımcımız, Allah razı olsun. Yani Trabzon'da biz çok büyük yol kat ettik. Biz bazı illerde olmayan uygulamaları da Trabzon'da... Halk eğitimi Trabzon'da biz yıllardır, on yıldır yapıyoruz. Yani burada ben hepsine teşekkür ediyorum. Ama aksaklıklar oluyor, biz savaşıyoruz yani bunu il genelinde herkes yapsın, savaşsın çünkü kaybedecek neyimiz var? Ama kazanacak çok şeyimiz var.

Tekrar teşekkür ediyorum Sayın Valimize. Sayın İl Müdürümüz burada çok cengâverce savaştı, bu konularda bize yardımcı oluyor, Allah razı olsun. Biz verilen emeği küçümseyemeyiz. Evet, zor bir hayatımız var ama...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İl Müdürümüz hangisiydi?

TRABZON OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI MURADİYE DİLEK - Sosyal Hizmetler İl Müdürümüz sağ olsun yani yüreğiyle savaşıyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bak, sizden çok memnun. Tebrik ediyorum. (Alkışlar)

TRABZON OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI MURADİYE DİLEK - Çünkü Sayın Bakanım, Valimize ulaşabiliyoruz, bu çok önemli. Bir valiye ulaşabilmek bir şehirde çok önemli. Vali Yardımcısına ulaşabiliyoruz, Başkanımıza ulaşabiliyoruz, biz bu koordinasyonu sağlıyoruz yani bu çok önemli. İşte, illerimizde, bunu il bazında herkes yaparsa savaşarak da olsa alıyoruz yani bizi dinliyorlar; bu çok önemli, Allah razı olsun hepinizden.

Tekrar teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Evet, buyurun.

LÖSEMİ VE ZİHİNSEL ENGELLİ ÇOCUKLARI KORUMA DERNEĞİ TEMSİLCİSİ - Sayın Bakanım Sayın Valim, sayın vekillerimiz, tüm STK başkanlarımız; öncelikle şehrimize hoş geldiniz.

Lösemi ve Zihinsel Engelli Çocukları Koruma Derneği... Özel bir çocuk annesiyim ben de, 25 yaşında bir oğlum var yüzde 60 zihinsel engelli. Bir özel eğitim okulumuz var bizim lise düzeyinde, Türkiye genelinde en son 82 tane vardı. Buradan mezun olan çocuklarımız EKPSS'ye giriyorlar, EKPSS'de sorulan sorular ile okuldaki gördükleri müfredat ve sorular arasında hiçbir bağlantı yok, tamamıyla çok farklı. EKPSS'ye giren bütün engelliler ile zihinsel engelli çocukların soruları aynı düzeyde. Öncelikle bu konuya el atmanızı rica ediyorum. Bir de yine hafif zihinsel engelli çocuklar 18 yaşından sonra anne babanın sağlık sigortalarından faydalanamıyorlar. Dönemin milletvekili Sayın Bahar Ayvazoğlu'nun çalıştığı komisyonda bununla ilgili bir rapor vardı fakat o rapor askıda kaldı, sonuçta ne olduğunu bilemiyorum. Evet, herkes ÖTV'den bahsetti çünkü ağır otizmli ya da ağır bedensel engelli çocukların aileleri araç alabiliyorlar fakat yüzde 60 ve yüzde 70 zihinsel engelli çocukların aileleri çocukları adına araç alamıyorlar. Tabii ki bu çocuklar araç kullanamıyorlar, bir yere gitmek istediklerinde yine bunları aileleri getirecekler. Rica ediyorum, bu araç konusunda zihinsel engelli çocuklara da bir hak verilsin. 18 yaş üzerindeki zihinsel engelli çocukların ailelerinin de bu araçlardan faydalanmaya hakkı var diye düşünüyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

ZİHİNSEL ENGELLİ VE OTİZMLİ ÇOCUKLARI KORUMA DERNEĞİ BAŞKANI ESRA İHTİYAROĞLU - Sayın Bakanım, iki husus daha vardı, ben unutmuşum, onları da söylemek istiyorum. İl Müdürlüğümüzün binası bir vakıf binasıdır, vakfedilmiştir engelli bireylerin yatılı olarak kalması adına ama daha sonra, bina olmadığı için İl Müdürlüğü çalışanları -50 kişi- o binadalar. Dolayısıyla o binada yaklaşık 4 sınıf olabiliyor. Biz bildirmiştik o binayı boşaltmaları ve başka bir binaya geçmeleri ve engelli çocukların oradan daha fazla yararlanmaları konusunda. Çalışmalar yapıldı ama bir ilerleme söz konusu değil. Hatta biz istihdama yönelik yani İl Müdürlüğünün oradan bir an önce taşınıp orada engelli bireylerin istihdamına yönelik bir iş yerine çevrilmesini istiyoruz.

Bir de gençlik ve...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ben bunu bir Bakan Hanımla konuşayım, olur mu? Aile Bakanımızla konuşalım. Sizin de herhâlde yer sorununuz var ama öncelik engelli vatandaşlarımızın olsun. Onu tespit edelim.

ZİHİNSEL ENGELLİ VE OTİZMLİ ÇOCUKLARI KORUMA DERNEĞİ BAŞKANI ESRA İHTİYAROĞLU - Yani zaten onun için tahsis edilmiş.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, notumuzu aldık.

ZİHİNSEL ENGELLİ VE OTİZMLİ ÇOCUKLARI KORUMA DERNEĞİ BAŞKANI ESRA İHTİYAROĞLU - Bir de gençlik sporla ilgili bir şey bildirmek istiyorum.

Şimdi, Gençlik ve Spordaki antrenörlerimizin çalışmalarını herkese çok teşekkür ediyorum. Lakin eğer BESYO bölümünü bitirdiyseniz, atanmışsanız, engelli bir bireyle çalışırken hepsinin verdiği cevap şu: oluyor: Benim gerekli antrenörlük belgelerim yok. Lakin atanamayıp sözleşmeli beden eğitimi öğretmeni olabilmek için hepsi "Bu taşın altına elimizi koyarız." diyorlar. Burada büyük bir tezat var Sayın Bakanım. Biz şimdi, proje yapmak istediğimiz zaman doğal olarak bize engelli antrenörümüzün olmadığını söylüyorlar. Engelli antrenör belgesi de Trabzon'da 3 kişi de bildiğim kadarıyla var. İkisi şu anda sözleşmeli olarak çalışıyor. Benim sizden ricam, evet, biliyorum, atamalar gereği bazı şeyler yapılıyor fakat böyle bir diplomaya sahip, böyle bir antrenörümüz var ise bunu Gençlik Sporun bünyesine alıp birçok çocuğun faydalanması anlamında fayda sağlamaz mı diye düşünüyorum. Yani birçok gruba hitap edecek Sayın, Müdürüm de burada.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Lokman Bey, bu konuya nasıl bir yaklaşımınız var?

TRABZON GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRÜ LOKMAN ARICIOĞLU - Sayın Bakanım saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Lokman Bey bu konularda pratik bir arkadaşımızdır, inanıyorum ki size katkı sağlayacaktır.

Buyurun.

TRABZON GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRÜ LOKMAN ARICIOĞLU - Sağ olun Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, engelli konusunda antrenör sayımız yetersiz. Evet, bunun farkındayız ama biz diğer antrenörlerimizle beraber birçok faaliyetleri yapıyoruz. Sizin Bakanlığınız döneminde başlatmış olduğumuz Mutlu Çarşamba, GSB Engelsiz Spor Okulları, yine aynı şekilde Spor Aşkı Engel Tanımazla alakalı yaptığımız destekler okullara... O yüzden Sayın Bakanım, bizim bütün ilçelerimizde Mutlu Çarşamba programlarımız devam ediyor ama bahsettiği gibi hanımefendinin bunun biraz da beden eğitimi bölümlerinde antrenörlük branşlarında engelli branşının mutlaka eklenmesi gerekiyor. Bu biraz sanki üniversitelerin beden eğitim bölümlerinin antrenörlük branşlarına bunları eklemeleri gerektiği kanaatindeyim. Bunun oraya teklif edilmesi gerekiyor diye düşünüyorum Sayın Bakanım.

Müsaadeniz olursa ilimizdeki birkaç konuya da bahsedip bırakmak istiyorum.

Sayın Bakanım, biraz önce ben diğer illerle de görüştüm. Bütün illerimiz bu Mutlu Çarşamba, Engelsiz Spor Okulları...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Artvin'le görüştün değil mi?

TRABZON GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRÜ LOKMAN ARICIOĞLU - Görüştüm, onunla da görüştüm.

Bu tür faaliyetleri bütün illerimizde var. Sağ olsunlar, onlar da ellerinden geleni yapıyorlar. Burada, tabii, en büyük engelimiz bizim ulaşım konusunda öğrencilerimizin, çocuklarımızın spor tesislerimize ulaşımlarında problemler olabiliyor. Bunu da biz büyük şehir belediyelerimizle, ilçe belediyelerimize tabii çözmeye çalışıyoruz ama sanki bunun mahalli idareler ya da yerel idareler konusunda net bir şekilde altını çizilerek belediyelerin bu konuda desteklenmesi gerektiği kanaatindeyim çünkü o çocuklar gelirse biz onların branşlarına göre antrenörlerimiz yani o özveri göstereceklerini düşünüyorum. Ailelerimiz bu anlamda zaten ulaşım konusunda problem yaşıyor. Kendi araçları bunun için çok yeterli olmuyor Sayın Bakanım.

Burada bir de sizin döneminizde yine proje çizdirdiğiniz engelsiz gençlik merkezimiz vardı Sayın Bakanım. Balıkesir'de biz bunu yaptık, yapılıyor. Ben uygun olan illere bu engelsiz gençlik merkezi... Çok güzel çünkü bu onun her ilde bir tane olması gerektiği kanaatindeyim. İnşallah ilimizde de böyle bir...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Trabzon'a yapalım.

TRABZON GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRÜ LOKMAN ARICIOĞLU - Çok güzel olur Sayın Bakanım, çok güzel olur.

İllerimiz bu anlamda...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz takip edin onu, konuşalım biz de.

TRABZON GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRÜ LOKMAN ARICIOĞLU - Evet, Sayın Bakanım, proje çok güzel bir proje.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Balıkesir'de güzel işliyor o proje.

TRABZON GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRÜ LOKMAN ARICIOĞLU - Evet, çok güzel Sayın Bakanım, çok güzel, sağ olsun, güzel bir proje. İnşallah bu tüm illere yayılır.

Burada millî sporcularımız da var Sayın Bakanım. Onlar da burada, geldiler, dünya şampiyonu olan çocuklarımız da var, onları da...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Boksörlerimiz mi?

TRABZON GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRÜ LOKMAN ARICIOĞLU - Yok, atletizmde Abdullah var, birkaç sporcularımız da buradalar.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hoş geldiniz arkadaşlar, bu sporcuları bir alkışlayalım, millî sporcular, millî kahramanlar.

(Alkışlar)

TRABZON GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRÜ LOKMAN ARICIOĞLU - Yine, Sayın Bakanım, hem spor merkezleri hem de gençlik merkezlerimizde engelli bireylerimize yönelik çalışmalarımız devam ediyor.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Tabii, bizim sporda daha farklı olmamız lazım çünkü spor bu işin ispatlanmış ilacı anlatabiliyor muyum? Bu konuda ispatlanmış bir çözüm, o yüzden sporda diğer alanlardan çok çok önde olmamız lazım. Siz de bunu gerçekleştiriyorsunuz, inşallah daha da ileri götüreceksiniz, başarılar diliyorum.

Evet, şimdi, meşale şehrimiz Samsun'la bitireceğiz toplantıyı. Önce, Samsun Vali Yardımcımızla hızlıca başlayalım çünkü bazı arkadaşlarımız yola çıkacaklar, daha sonra biz yola çıkacağız ama bu buluşmayı burada bırakmayacağız arkadaşlar. Bakın, Komisyonumuzun kapısı her zaman açık, iletişim bilgilerimizi size bırakacağım şimdi. Canan Hanım, kartlarımızı, telefon numaramızı, sosyal medya, tüm iletişim adreslerimizi herkese dağıtalım. Kapımız size her zaman açık, ya biz buraya geliriz ya siz bize gelirsiniz ya ararsınız, o konuda hiç endişeniz olmasın. Bu iletişim köprüsünü güçlendirerek devam ettireceğiz.

Vali Yardımcım, buyurun.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Sayın Bakanım, sayın vekillerimiz, Sayın Valim; Canan Hançer Baştürk, Samsun Vali Yardımcısıyım, dört ay önce atandım Samsun'a.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hayırlı olsun.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Sağ olun efendim.

Ben küçük bir çerçeve çizmek istiyorum. Buyurduğunuz gibi Samsun gerçekten bir meşale ve bölgeye hitap ediyor. Rakamları vermek isterim. 2 resmî yatılı, 8 de özel bakım merkezimiz var efendim. Ayrıca, 2 de gündüz bakım merkezimiz Atakum ve Çarşamba ilçelerimizde mevcut ancak Sayın Bakanım, biz burada bölgeye hitap ediyoruz, söylediğim gibi. Kapasiteyi artırabiliyoruz, birçok kurumda düşük kapasitede çalışıyoruz. Birinci sorunumuz, öncelikle bakım personeli bulamıyoruz, ayrıca -demin Müdür Bey'in buyurduğu gibi- ulaşım konusunda da sıkıntımız var, servis hizmeti vermemiz gerekiyor. Gerek engelliyi gerek yatılı ve gündüz bakımda -ve aynı minvalde yaşlı da var bunlara paralel- onları bu merkezlere gündüz alabilmemiz için servis hizmeti vermemiz gerekiyor. Sayın Bakanım, özellikle kalkınma ajansına, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına biz projeler hazırladık, hazırlandı da ancak hep refüze edildik. Bu konularda bizim biraz daha böyle önümüz açılırsa çok hayırlı olur.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Samsun Büyükşehir Belediyesi nasıl yaklaşıyor bu işe?

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Gayet iyi, çok çalışıyoruz, Sayın Valimin...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Necmi Başkan burada mı? Burada mı Başkan Yardımcısı?

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Evet, evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Nerede, göremiyorum?

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Burada.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bakın, burada en büyük destekçi sizin olmanız lazım.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - En büyük desteğimiz onlar Sayın Bakanım. En büyük destekçimiz ama sayı o kadar çok ki talep o kadar çok ki -biraz önce söylediğim gibi- bölgeye hitap ediyoruz bazı konularda yani biraz daha desteklenirsek.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kalkınma ajansı bu bölgede kim? Samsun mu?

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - OKA'ymış, ben henüz bilmiyorum Sayın Bakanım, özür diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz notlarımızı alalım bu ihtiyaçla ilgili Selen Hanım.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Efendim, özellikle dediğim gibi araç konusunda, vasıta konusunda, engelsiz taksi konusunda destek, o konularda sıkıntımız var. Dediğim gibi, Aile Bakanlığı olarak kimse söyleyemedi Sayın Bakanım. Ben 2004'ten beri, Diyarbakır Vali Yardımcılığımdan beri dezavantajlı gruplarla çalışırım. Aile Bakanlığının özellikle ücret politikası ve özlüğüyle alakalı sıkıntılar var efendim, onların adına ben söyleyeyim.(Alkışlar) Gerçekten personel bulamıyoruz, hani olanlara da çok yükleniyoruz. Bazı eleştiriler geldi, haklılar ama hani dediğim gibi bu işler karşılıklı, çok zor bir işi gerçekten çok sıkıntıyla yürütüyorlar.

Efendim, devam edeyim. Bizim 44 özel çocuğumuz koruyucu ailede efendim, ayrıyeten çocuk evlerimizde de 109 evladımız var. Sayın Bakanım, 4 bin başvuru olmuş, bunun yarısını biz istihdam edebilmişiz ama bir yarı hâlâ bekliyor ne yazık ki. Sayın Bakanım, ayrıyeten gene Ladik ilçemizde bir kampa sahibiz, bu yaz üç veya dört aylık periyotta 430 engelli ailemize biz kamp yaptırdık birer haftalık ve inanılmaz tuttu, çok mutluydular. Efendim, biz bu hizmete talibiz, eğer Bakanlığımız ikinci kampı bizi desteklerse gençlik çok iyi olur.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biliyorsunuz, o uygulamayı biz başlattık.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Evet, Sayın Bakanım, çok mutlular.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Gayet güzel devam ediyor. Siz yeter ki talep edin.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - İkincisini...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bakın, bu kamp uygulaması çok kıymetli.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Evet efendim, biliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Talep ettiğiniz müddetçe Bakanlık bunu karşılamaya efendim hazır, tamam?

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Tamam, emredersiniz Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu çok güzel işleyen bir proje.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Efendim, Engelsiz Gençlik Merkezi bizim de 3 taneye ihtiyacımız var; merkez, doğu ve batı olmak üzere.

Sayın Bakanım, ben şöyle kısaca millî eğitimle ilgili hemen bir veri vereyim: 50 özel eğitim okulum var, 47 rehabilitasyon merkezimiz var. Şehir hastanemizde de Sayın Bakanım...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Gündüz bakım var mı?

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Var efendim, 2 tane; 1 Çarşamba, 1 de Atakum ilçemde.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yatılı var mı?

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Yatılı var 2 tane de.

Hem personel hem araç sıkıntımı o yüzden söyledim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Anladım, anladım.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Onlar var bizde. Hani bizde var ama, desteklenmesi gerekiyor Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Mutlaka.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Hizmetin niteliği artmalı, artı, sırada bekleyenler de buna, bu hizmete dâhil olmalı.

Efendim, bizim şehir hastanemizde de şöyle: ÇÖZGEM ve kritik müdahale güvenli alanı planlandı. Hani bizde ekstra bunu söylemek istiyorum. Açılımı da çok disiplinli çocuk ve genç ruh sağlığı merkezi. Sayın Bakanım, sağlık açısından Samsun bölge, birçok aile geliyor. Efendim, iki sorun doğuyor. Sayın Belediyemiz, Büyükşehir Belediyemiz çok büyük destek verse de sayı o kadar çok ki hem konaklamaları hem de bu engelsiz taksi konusunda hani bize, il müdürlüğümüze de biz de yaparız, yürütürüz bu konuyu diye düşünüyorum. Sıkıntılardan bir tanesi bu.

Çok uzatmamaya çalışıyorum Sayın Bakanım ama...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun, buyurun; dinliyoruz sizi, çok net tespitlerimiz var.

Buyurun.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Efendim, Samsun otizm konusunda pilot il. Evet, 11 pilot ilden biriymiş Samsun. Ben geldiğimde çok güzel bir çalışma buldum efendim. 7 ve 18 yaş arası 18 yaş üstü hafif düzey otizm ve zihinsel yetersizliği olan bireylere hizmet veriyoruz. Efendim, Yaşar Doğu isminde bir bakım merkezimiz var bizim, 55 çocuk var şu anda. Efendim, Sinop'tan bile çocuk var, anne var, gelmişler ev tutmuşlar, biz onlara da hizmet veriyoruz.

Efendim, ayrıca, 1.200 aileye evde bakım hizmeti verildi otizm konusunda. Efendim ve İkinci Ulusal Otizm Eylem Planı kapsamında biz 500 aileye de bireysel sosyal hizmet danışmanlığı vermişiz. Dediğim gibi, pilot iliz efendim. Alt komisyonlarımız çalışıyor, 6 kere de toplanmışız. Samsun il eylem planını da yürürlüğe koyduk Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu bahsettiğiniz projelerle ilgili finansman Bakanlıktan mı geliyor, başka bir yerden mi? Nasıl?

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - İşte, geleceğim Sayın Bakanım.

Şimdi, ben Sayın Valimin desteğiyle Büyükşehirden her zaman destek kapımız olsa da 16 proje yapmıştık efendim, bunların 2-3 tanesi engellilere dairdi. Sayın Valimin desteğiyle organize sanayi bölgemizde bir protokol imzalanmış ama şu anda çalışmalarımız devam ediyor. Efendim, araca en çok ihtiyacımız var, 1-2 de nitelikli personel otizmle çalışabilecek dil terapisti gibi, vesaire gibi. Biraz önce birçok arkadaşımız, vatandaşımız dile getirdi. Destek hattı kurmak istiyoruz mesela. Efendim, ya organize sanayi bölgeden ya da Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Vakfından... İl vakfına da ben bakıyorum efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Demek ki istenildiğinde efendim, finansman sorun olmaktan çıkıyor. Bu, diğer vali yardımcılarımıza da örnek olmalı.

Evet, buyurun.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Efendim, somut geri dönüşü beklemedeyiz, hani bunu belirtiyorum.

Ayrıca, Sayın Bakanım, yine otizm konusunda biz 19 Mayıs Tıp Fakültesi ve Eğitim Fakültemizdeki değerli hocalarımızla "Otizmde doğru bilgi, güçlü adımlar" adı altında bir aile eğitimi gerçekleştiriyoruz, 3 kere gerçekleştirdik, 200 anneye ulaştık Sayın Bakanım. İyi gidiyor, devam edeceğiz, sayıyı artırmak istiyoruz. Dediğim gibi, hocalarımız da çok canla başla çalışıyor, arkadaşlarımız... Hatta bu konuda bazı bakanlıklar arasında veri sıkıntısı yaşadık Sayın Bakanım. Alttan müdür arkadaşlarımızla, sorumlu arkadaşlarımızla bunu bile çözmeye çalışıyoruz ama bilmiyorum, bir onam, bir bilgi, veri, paylaşım sıkıntımız var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Doğru, onunla ilgili sorun var.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Evet efendim, ona takıldık. Hani inşallah, siz de o konuda aslında çok basit çözümü.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Veri konusu bizim de gündemimizde genel itibarıyla.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Evet efendim, bir onam mı, artık ne olur bilmiyorum ama.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Genel anlamda bu veri konusunu çözmemiz gerekiyor.

SAMSUN VALİ YARDIMCISI CANAN HANÇER BAŞTÜRK - Evet Sayın Bakanım.

Dediğim gibi, tekrar hizmet içi eğitimlere çok önem veriyoruz Sayın Bakanım, otizmle alakalı, özelde belirtiyorum çünkü erken dönemde teşhis otizmde gerçekten güzel sonuçlar veriyor. Bakanlığın güzel çalışmaları var. 600'e yakın müftülük personelimize, imam arkadaşımız da biz eğitim vermişiz efendim. Ayrıca özel bakım merkezindekilere de eğitime devam ediyoruz Sayın Bakanım.

Arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi Büyükşehir Belediye Başkanlığı temsilcimiz, Genel Sekreter Yardımcımız.

Buyurun.

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Sayın Bakanım, çok kıymetli Komisyon üyeleri; Samsun... Tabii, şöyle bir girizgâh yapmak istiyorum: Daha önce uluslararası bir toplantıya katılmıştım, Cumhuriyet Bayramı'nın ikinci gününde olduğu için bu cümleyi de tekrar etmek istiyorum. O uluslararası toplantıda yine birçok ilimizin temsilcileri katılmışlardı, bana en son söz verdikleri zaman konu da yine şehirlerin tanıtımıydı, ben şöyle bir şey söylemiştim: Bugün, Türkiye Cumhuriyeti'nin her metrekaresi görülmeye ve gezilmeye değer ama Samsun ve Samsun'da atılan ilk adım olmasaydı bugün herhâlde bu toplantı yapamıyor olacaktık. Onun için, meşale şehir Samsun'dan hepinize selam getirdik. (Alkışlar)

Efendim, biz 2007 yılında özellikle engellilere yönelik çalışmaları bir projeksiyon dahilinde madde madde çalıştık. Bunun için Sağlık İl Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Samsun Valiliğimiz, Millî Eğitim Müdürlüğümüz ve Büyükşehir Belediyemizle her yılı planladık. Bunun için 2007 yılında yaptığımız çalışmalarla ilgili ilk önce tespitlerimizi yaparken biz engellilerin ve bakıma muhtaç olan yaşlılarımızın nelere ihtiyaç olduğu tespitini yaptık, ondan sonra onlara yönelik de hamleleri yerine getirdik. Biraz önce sayın milletvekilimiz, Komisyon üyelerimizden bir tanesi çok kıymetli bir şey söyledi, dedi ki: "Engellileri düşünüyorsunuz, onlarla ilgili hamleleri yapıyorsunuz ama onların aileleriyle ilgili bir şey yapıyor musunuz?" Bir uygulamayı size anlatayım, bu çok kıymetli bir tespitti aslında: Bir gün bir programdan çıkarken alzaymır anne-babasına bakan bir hanımefendi yanımıza geldi, dedi ki: "Ben yedi yıldır ne çarşıya gidebildim ne pazara gidebildim ne sinemaya gidebildim ne alışverişe gidebildim, anneme bakıyorum. Benim hiç mi hakkım yok?" O zaman biz bir proje başlattık. Sayın Bakanım, iyi uygulama örnekleri dediğiniz için bunu söylemeye çalışıyorum. Biz o zaman Samsun genelinde kendi engelli, alzaymır, parkinson, demans gibi engelli yakınına bakanların yakınını biz haftada iki gün alalım, onlara izin verelim, onlar o iki günde kendi ihtiyaçlarını karşılasınlar dedik ve bu proje hâlâ devam ediyor ve yine devamında tabii ki insani ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra, insanların yeme, içme, yaşama, ulaşım gibi ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra, birtakım kültürel ve sosyal ihtiyaçları da vardı. Bunu gidermek için ne yapabiliriz diye bir çalışma yürüttük ve şehrimizin en güzel yerinde yaklaşık 10 bin metrekare alanı denizden doldurarak Mavi Işıklar Engelliler Eğitim, Dinlenme ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmete açtık. Burada bir engelli hiçbir yardıma ihtiyaç duymadan hem havuz suyunda ihtiyacını giderebiliyor hem denize girebiliyor hem rehabilitasyon hizmeti alabiliyor hem fizik tedavi hizmeti alabiliyor hem de sportif aktiviteleri yerine getirebiliyor. İnşallah, bir dahaki Komisyon toplantınızı burada yapmaya sizi davet ediyorum. Bu tesisin Türkiye'de bir örneği yok. Gidenler varsa...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kayda girsin bu; fırsat olursa...

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Hemen söyleyeyim efendim size: Bu yıl biz orada 3.122 engelli ailemize kamp hizmeti vermişiz, 8.034 engellimize ve refakatçisine de havuz ve deniz hizmeti vermişiz; 8034.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz, Trabzonluları ağırlıyor musunuz orada?

TRABZON OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI MURADİYE DİLEK - Bir defa gittik.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bir defa daha ağırlayın o zaman.

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Efendim, şöyle söyleyeyim...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, bakın, onlar bugün bizi ağırladı, bunun karşılığı olarak da siz de Trabzon'daki... (Alkışlar)

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Başımızın üzerinde yerleri var her zaman.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ona göre, adres burası bundan sonra. Aldınız sözü, Vali Bey de şahidi, tamam mı?

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Sayın Bakanım, zaten toplantıdan önce geldiler, hanımefendiler sözü aldılar.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Bunun yanı sıra efendim, hakikaten önemli hizmetlerden biri de şuydu: Engellilerin, tabii, bu tür sosyal ihtiyaçlarını karşılarken birtakım kültürel ihtiyaçları da oluyor. Biz, Samsun'daki bütün engellilerimizi bir kayıt altına aldık, onları ayda 1 kere ya da 2 kere istedikleri yere götürüyoruz; diyor ki: "Ben bugün sahilde, falanca kafede çay içmek istiyorum." Bir aracımız şoförüyle beraber gidiyor, ona refakat ediyor ve o engelliyi alıyor, oraya götürüyor, işi bittikten sonra tekrar evine götürüyor. Bir de, efendim, şu vardı: Biz hepimiz sahilde gezebiliyoruz; Samsun'un 201 kilometre sahili var ve düzenlenmiş Türkiye'nin en uzun sahiline sahip, orada biz sağlıklı insanların bu tür ihtiyaçlarını yerine getirirken engellilerin de bundan istifade etmesini düşünmemek olmazdı; onlar için de biz, odak turizm altında engelsiz turizm projesini gerçekleştirdik ve Samsun'daki bütün engellilerimizi bu turizm odaklarına hepsini götürüyoruz ve orada onların projelerle, programlarla her türlü ihtiyaçlarını gideriyoruz.

Bir de, efendim, ulaşımda 185 otobüsümüzün tamamını da engelli ulaşımına uygun hâle getirdik. En son, geçen hafta, doğu ilçelerimizin halk otobüsleri engelli ulaşımına uygun değildi, onları da bir proje kapsamında yeniledik ve onları da engelli ulaşımına hazır hâle getirdik. Yani Samsun hem Valiliğiyle hem Millî Eğitimiyle hem Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüyle tek bir kurum gibi çalışıyor.

Ulaşım konusuna gelince, ben sadece bir rakam vereyim: Biz sadece bu yıl Sağlık Müdürlüğümüze 100 tane ambulans aldık, verdik Samsun Büyükşehir Belediyesi olarak ve yine sizin projeniz olan "Geleceğe Kulaç Atıyoruz" gençlerimizin yüzmeye araştırılması projesini de 2020 yılından beri aralıksız sürdürüyoruz ve onlara ulaşım desteğini veriyoruz.

Şunu söyleyelim: Geçen gün yine Kavak'tan bir vatandaşımız geldi, dedi ki: "Benim evladım dil terapisine gidecek, bunun hocası da sadece 19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesinde var. Ne yapabiliriz?" Her hafta salı günü onu Kavak'tan 19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesine götürüyoruz, dil terapistine gidiyor ve tekrar evine götürüyoruz. Onun için bu konuda biz Samsun Büyükşehir Belediyesi olarak engellilerimizin bütün haklarını en az sağlıklı insanların daha fazlası olarak görüyor, böyle hizmet etmeye şiar ediniyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tebrik ediyoruz sizi. (Alkışlar)

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Teşekkür ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yani biz bu güzel uygulama örneklerini artırıp her yere örnek olsun istiyoruz. O yüzden, bu konuştuklarınız kayda girdi, rapora da girecek.

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Sağ olun efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ama bu işleri büyütmek durumundayız yani daha fazlasını yapmak durumundayız.

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Her yıl üzerine koyarak gitmeye çalışıyoruz, ben söyleyemedim, mesela...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İnşallah, o konuda da sizinle irtibatta olacağız.

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Mart ayında otizmle ilgili çok güzel bir eğitim merkezini faaliyete alıyoruz. Otizmle ilgili bir merkezi faaliyete alıyoruz mart ayında.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Önümüzdeki mart ayında mı?

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bravo, tebrik ediyoruz. (Alkışlar)

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Onu faaliyet alıyoruz.

Bu söylediğimiz programları 2009 yılında biz başlattığımız zaman Sayın Cumhurbaşkanımız o zaman Başbakandı bütün illere, valiliklere ve belediyelere örnek proje olarak gönderilmişti. Bunu da arz ederim.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Vekilimizin bir sorusu var.

ALİ KARAOBA (Uşak) - 185 otobüs engellilere uygun hâlde.

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Evet.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Mükemmel bir şey.

Taksi var mı, engelli taksisi?

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Engelli taksi uygulamamız henüz yok ama engellilerin bütün ulaşım ihtiyaçlarını karşılayabilecek hizmetleri biz Büyükşehir Belediyesi olarak veriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Trabzon Belediyesinin engelli taksisi buraya geldi, birazdan hep birlikte onu inceleyeceğiz. Siz de inceleyin, Samsun'da başlatalım onu da inşallah, olur mu?

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Onu zaten not aldım, göreceğim gitmeden.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Eyvallah, sağ olun.

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI NECMİ ÇAMAŞ - Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz, var olun.

Evet, Trabzonlu hemşehrimiz, buyurun. Sizi beklettik ama siz ev sahibisiniz.

Buyurun Savaş Bey.

SAVAŞ YOL - Görme engelliyim.

Öncelikle Sayın Bakanım, sayın milletvekilleri; Trabzon'umuza hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Şimdi, Samsun, iyi örnekleri sayarken biz Trabzon olarak bunun altında kalamayız. Bizim eksik iyi örneklerimiz de var görme engellilere yönelik. Ben görme engellilere yönelik birkaç iyi örneklerden bahsetmek istiyorum. Özellikle Türkiye'de gündem olmuş Engelsiz Trabzon Mobil uygulaması, Trabzon Büyük Şehir Belediyesiyle beraber yaptığımız ve Ankara'da ödül aldığımız bu uygulamadan burada bahsetmezsek olmaz. Ve geçen günlerde açılışını yaptığımız Görme Engelliler İçin Erişilebilir Teknoloji Ofisinin burada ismini söylemesek olmaz. Bu, belki de Karadeniz Bölgesi'nde değil, Türkiye'de tektir Görme Engelliler İçin Erişilebilir Teknoloji Ofisi. İçinde Braille baskı makinesinden tutun, işte, az görenler için büyüteçlerden, ciltleme makinesinden... Böyle bir ofis açtık. Tabii, bu ofisi açmamızda Trabzon Büyükşehir Belediyemizin çok büyük destekleri, Sayın Ahmet Metin Genç Başkanımızın destekleri var. Otobüslerimizle sesli anons sistemleri bugün belki birçok ilde yoktur ama bugün Trabzon'da bütün otobüslerde sesli anons sistemleri var görme engelliler için. Bütün otobüslerimizin erişilebilir hâlde... Bu iyi örneklerden burada bahsetmeden buradan gitmek olmazdı.

Diğer bir konu, Sayın Bakanım, ben yüzde 90 görme engelliyim. 2015'te rapor aldım ama 2019 öncesi raporlar e-devlette görünmüyor, işlenmiyor. Yani ben bugün bir kuruma gitsem e-devlette raporum yok diye beni yeni rapor çıkartmaya gönderiyorlar yani benim bu raporum sürekli. Bu raporların sisteme işlenmesi gerekiyor yani dönemimiz yapay zekâ dönemi yani bu raporlar sisteme, e-devlet sistemine entegre edilmemesi... Bu kadar zor olmaması gerekiyor. Yani bir daha biz rapor çıkartma, bu zorlukları yaşamamamız gerekiyor. Bu, başlı başına bir sıkıntı.

Diğer bir konu -bu araştırmaması gereken bir konu- Ben görme engelliyim retinitis pigmentosa hastasıyım yani halk diliyle tavuk karası hastasıyım. Genetik bir hastalık, doğuştan bir hastalık. Bugün Türkiye'nin birçok yerinde, özellikle de özel hastanelerde retinitis pigmentosa tedavi ediyoruz diye insanlarımız suistimal edilip binlerce lira para alınıyor. Tabii, biz görme engelli olarak, bir çare olarak bizim arkadaşlarımız buralara koşuyor ama sadece parayı veriyor ama düzelen hiçbir şey yok. Bu hastanelerin... Kök hücre tedavisi diyorlar ama bizim hastalığımızın tedavisi yok, retinitis pigmentosa tedavisi yok. Yani kök hücre tedavisi, PRP tedavisi deyip insanlarımızı kandırıyorlar. Yani bu konunun araştırılmasını, Sağlık Bakanlığımızın özellikle, ivedilikle bu konunun üzerinde durmasını talep ediyorum çünkü tedavi yöntemleri değil bunlar. Bunlar Avrupa'nın deneyip de işe yaramayınca bıraktığı tedaviler. Bizim Türkiye'de bazı özel hastanelerimiz, isim yapmış özel hastanelerimiz bunları insanları suistimal ederek maalesef kullanıyor. Bu konuda özellikle sizden istirhamım var.

Son olarak bizim Trabzon'da bu iyi örnekleri artırmamızın sebebi Sayın Valimiz olsun, Belediye Başkanımız olsun, Sağlık Müdürümüz olsun, İlçe Millî Eğitim Müdürümüz olsun, biz çoğunda randevu almıyoruz. Gidiyoruz, "Sayın Valim, müsait mi Sayın Belediye Başkanım müsait mi? Beş dakika bir çayını içebilir miyiz?" deyip giriyoruz. Hepsinin telefon numaraları bizde mevcut. Biz istediğimiz zaman kendilerine ulaşabiliyoruz. Bizim iyi örnekleri artırmamızın sebebi budur.

Yani son olarak hep şunu derler: "Engellileri topluma kazandırın." Bence engel olanları topluma kazandırmak gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet son cümleniz de tabii, işi taçlandırdı.

Savaş Bey'di değil mi? Tebrik ediyoruz.

Evet, şimdi Trabzon'dan siz mi varsanız?

Buyurun.

Sonra Samsun'a döneceğiz tekrar.

TRABZON LİSANSIZ İNSAN DERNEĞİ BAŞKANI AYŞE MURAT - Sayın Bakanım, Sayın Valim; Ben de bir özel anneyim. Biz teşekkür ediyoruz buradaki Valimize, Belediye Başkanımıza çünkü burada biz bazı projelerimizi yaparken onların destekleri olmadan asla bir şey yapamıyoruz. Benim de çocuğum mezun olduktan sonra, okuldan mezun olunca çocuklarımız eve kapandılar yani engelsiz yaşam okullarında kimi çocuklar alındı kimisi alınmadı, bundan bazı sıkıntılar yaşadık. Bununla ilgili bir proje ürettik biz de. Sayın Başkanımız Ahmet Metin Genç'ten Allah razı olsun, projemizi aldı, şu anda yürürlüğe yeni başladık. Projemizde çocuk engelli sayımız fazla olduğu için okullara sığmıyor ve kalabalıklaştık, gittikçe de engelli sayılarımız arttığı için buna bir çözüm üretmemiz gerektiğini ve sadece devletimizden değil, STK'lar olarak, özel anneler olarak bizler de bir şeyler yapmak isteğinde de bulunduğumuz için bizler de çalışmalar yapıyoruz. Bizleri de destekleyen Valimiz olsun, Büyükşehir Belediyemiz olsun, Sosyal Politikalar Bakanlığı Müdürümüz olsun bizlere hep desteklerini verdikleri için onlara buradan tekrar teşekkür ediyorum.

Projemizde şöyle: Merkeze yakın köy okullarımızı oralarda çocuklarımızı nasıl, çocuklarımızın eğitimine göre onları yönlendireceğiz. Nasıl yönlendireceğiz? Sanat, müzik, spor atölyelerimizle birlikte çünkü bizim bu çocuklarımızın en çok sevdiği şey yemek yemek, spor yapmak, gezmek yani fazla aktiviteleri yok ama bizim çocuklarımıza güzel bir sorumluluk verdiğimiz zaman çocuklarımızın yapamayacağı bir şey yok. Bizim çocuklarımız için ben bir anne olarak çocuğumdan istediğim yani sadece eğitim yani tabii, bakımını bizler yapıyoruz zaten. Ben çocuğumla evde hani onunla zaman geçiriyorum, nereye gitsem peşimden geliyor. Alıp gitmek zorunda kalıyorum. Ben de istiyorum ki çocuklarımıza, bu çocuklarımıza kendi özgürlük ve haklarını yaşayabilecek bir alanlar yapabilmek, onların güzel sosyal alanlarında arkadaşlarıyla, nasıl bizler kendi sevdiğiniz arkadaşlarımızla bir arada olduğumuz zaman mutlu oluyorsak onlar da mutluluğu... Onların mutluluğu bizim her şeyimiz. Bizim sadece bir çocuklarımız... Hani bir engelli çocuğum benim var ama bizim bütün çocuklarımız, bütün engelliler, hepsi bizim kardeşimiz, evlatlarımız, çocuklarımız. Biz bunun için mücadele veriyoruz, hâlâ da vereceğiz. Mücadelelerimizi asla kesmeyeceğiz.

Bir de...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu projeniz ne zaman başladı ya da başlayacak?

TRABZON LİSANSIZ İNSAN DERNEĞİ BAŞKANI AYŞE MURAT - Yeni başlattık biz de. Biz merkez okulunda şu anda oranın işte mimarlarla birlikte gittik, projesini çizdik. Şimdi orayı bir başlangıç olarak...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Erkan Bey, bu projeyi yakından takip edelim, olur mu?

TRABZON LİSANSIZ İNSAN DERNEĞİ BAŞKANI AYŞE MURAT - Çok iyi olur. Eğer bu projemiz zaten geçerse de yapılırsa tüm Türkiye'de yapılacak Allah'ın izniyle.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, biz de takip edelim.

Teşekkür ediyoruz.

TRABZON LİSANSIZ İNSAN DERNEĞİ BAŞKANI AYŞE MURAT - Ben teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

Hoş geldiniz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun.

Evet, şimdi, Samsun Hasene Vakfı, Seyit Balcı.

Buyurun.

Hemen hızlıca, çok az vaktimiz kaldı.

HASENE VAKFI ENGELLİLER TEŞKİLAT BAŞKANI SEYİT BALCI - Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz verilen fırsatlardan dolayı.

Samsun'la alakalı Belediyemiz ve Aile Bakanlığımız gerekli bilgileri verdiler ama sıkıntılı olan durumları da biraz es geçtiler galiba. Şöyle bir sıkıntımız var: Ne yazık ki Samsun'da ulaşımla alakalı o sesli sinyalizasyon sistemimiz yeni yeni oturmaya başladı yani bu sene zaten devreye girdi yani geçen sene yoktu bu sistem. Bu sene devreye girmeye başladı ama Samsun'umuzda ne yazık ki 1 kilometre boyunca düzgün bir kaldırımımız şu anda yok. En azından ben şu ana kadar rastlamadım, on senedir Samsun'dayım, 1 kilometre boyunca çukuru olmayan ya da kaldırımı sökülmemiş veyahut araç içerisinden girip de bir şekilde bozulmamış ne yazık ki bir kaldırımımız, bir yolumuz da yok yani belediyemizin asli hizmetlerinde biraz sıkıntı yaşıyoruz. Biraz önce söylediğiniz gibi engelsiz taksi meselesi vardı. Engelsizi değil, standart taksiyi de aradığımızda yaklaşık bir saat kırk beş dakika gibi vakitler veriliyor. Taksiye ulaşmamız zaten ciddi bir problem, o konuda genel bir problemimiz var bildiğim kadarıyla. Ulaşımla alakalı çok ciddi otobüs sayımız var. Evet, engellilerin ulaşımına bire bir uygun araçlarımız artık ama ne yazık ki sayısı çok az. Engelliler bindiği zaman Samsun -biraz önce söylediği gibi, belediyemizden de söylendiği gibi- geniş bir coğrafyada, geniş bir arazisi var ve çok kalabalık bir nüfusu var yani 2015 yılında 420-430 otobüsle hizmet veriyorken şu an 300'de otobüsler ama erişilebilir otobüslere sahibiz ama sayı düştü, on yıl geçti, insan sayısı arttı, yeterli hizmet yine ne yazık ki verilemiyor. Bedensel engelli arkadaşlar mesela otobüse bindiğinde ciddi bakışların arasında mağdur kalıyorlar çünkü araçlarıyla bindikleri zaman sanki başkalarının binmesini engellemiş gibi bir durumda kalıyorlar. Çok yetersiz sayıda bildiğim kadarıyla, özellikle okulların açıldığı dönemde dokuz ay, on ay boyunca yeterli bir aracımız yok.

Bunun dışında, gündüz bakım merkezleriyle alakalı 18 yaş üzerinde Gençlik Sporun daha ciddi destek vermesi gerektiğini düşünüyoruz, 18 yaş altında da aynı durum var. Özellikle yaz aylarında otizm ve diğer durumdaki çocuklarla alakalı yeterli bilgi yok. En büyük sıkıntımız... Belki de birkaç sene önce, hatta sizden önceki Akif Bakanımızın bulunduğu dönemde bir olimpiyat yapılmıştı işitme engellilerle alakalı ama Samsun'da ne yazık ki işitme engellilerle alakalı da -tabii tüm Türkiye'de var ama- Samsun da belki de en büyük sıkıntı yaşadığımız durumlardan birisi de o, işaret dili bilen personel sayısı çok az. Bu bütün Bakanlıklarda, bütün kurumlarda çok az, işaret diliyle birlikte iletişim kurma noktasında çok ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Benim şu anda söyleyebileceğim en kısa olarak, özet olarak söyleyeceğim bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Down-Çed Down Sendromlu Çocuklar ve Aileleri Eğitim Dayanışma Derneği Başkanı Ulviye Demirci...

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI ULVİYE DEMİRCİ - Sayın Bakanım, Komisyon üyeleri; hepinize merhaba diyorum.

Ben 2019 yılında da Türkiye Büyük Millet Meclisinde Down Sendromu Otizm Araştırma Komisyonu kurulmuştu, oraya da gelmiştim, yine en sonuna kalmıştım. "Sıkıştık, sıkıştık, gideceğiz, hadi, çabuk ol, tamam, sözünü bitir..." Sözümü bitirmeyeceğim Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun, bitirmeyin.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI ULVİYE DEMİRCİ - Öncelikle burada Genel Sekreterimiz var belediyeden, kendisine çok teşekkür ediyorum, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürümüz de burada, kendisine de teşekkür ediyorum, uyum içerisinde çalışıyoruz. Biz 2017 yılında sadece Down sendromlu çocuğa sahip aileler tarafından -çünkü çok kullanıldık, çok yıpratıldık- oluşturulmuş bir derneğiz. 2017 yılından bu yana da çok büyük adımlar attık, büyük projeler gerçekleştirdik. Yine, 2019 yılında, dediğim gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki araştırma komisyonuna da katıldık, oraya raporlarımızı da verdik, sunumlarımızı da yaptık.

Yine de ben çok vaktinizi almayayım. Şöyle bir özetledim aslında konuşmak istediğim çok şey vardı ama... Şimdi, Samsun'da ne kadar Down sendromlu var? Biz dernek olarak bir yere gittiğimizde bize bu soruluyor. Vali Bey bile bize soruyor ama bilmiyoruz. Niye bilmiyoruz? Çünkü veri yok, ne kadar Down sendromlu olduğu bilinmiyor, Türkiye genelinde de bilmiyor. Dünyada istatistikleri var bunun ama Türkiye'de yok. Bu çocuklar zihinsel engellilerle aynı kategoride bulundukları için verileri yok. Down sendromlu çocuklar diğer zihinsel engelli çocukların arasında kaybolup gidiyorlar, yok olup gidiyorlar, görünmüyorlar. Biz dernek olarak bu çocukları göz önüne çıkartmaya çalışıyoruz. Öncelikli olarak Türkiye genelinde mutlaka Down sendromlu bireyler hakkında veri olması gerekiyor.

Benim oğlum Ahmet, burada, 27 yaşında, yirmi yedi sene önce ben Down sendromuyla tanıştığım zaman "Araştırmalara göre 800 canlı doğumdan 1 tanesi Down sendromlu olarak dünyaya geliyor." deniyordu. Hâlâ daha bu veri aynı, 800 canlı doğumdan 1 tanesi Down sendromlu olarak dünyaya geliyor ama dernek olarak bizim ulaşabildiğimiz o kadar çok Down sendromlu bireyler dünyaya geliyor ki bu da ilk çocuklar, genç anneler ve ilk çocuklar; bunların araştırılması lazım ivedilikle.

Down sendromu düzelebilen bir durum değil, hepimizin bildiği gibi, bir kromozom anomalisi, ömür boyu bu çocuklar Down sendromludur ama hastane raporlarını alırken biz sıkıntı yaşıyoruz. Bir yıllık, hatta altı aylık veriyorlar, altı aylık rapor veriyor hastane, hastane raporu. O hastane raporunu aldıktan sonra RAM'a gidecek, oradan raporlandırma çıkaracak, özel eğitim rehabilitasyon merkezi bulacak, çocuğu eğitime başlatacak; altı ay bitti. Hadi, yeniden raporlandırma; en az on beş gün sürüyor zaten rapor almak. Down sendromu düzelebilen bir şey olmadığı için bu çocukların raporlarının sürekli olması gerekiyor. Down sendromu düzelmez.

Halk eğitim merkezlerinden bahsedildi. Yine, ben de bunda ivedilikle duruyorum çünkü biz projeler yaptık, Halk Eğitimle birlikte yaptık, İçişleri Bakanlığı, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğüyle birlikte yaptık bu projelerimizi. Çocuklarımız mecburi eğitimini tamamladıktan sonra eve bağımlı kalıyorlar. Biz hak temelli çalışmalar yapmak üzere kurulmuş bir dernek olmamıza rağmen -benim çocuğum da burada- bu çocuklar eve bağımlı kalmasınlar diye çocuklarımızı ne yapalım dedik, çıkaralım evden; derneğimizde bir atölye oluşturduk bu proje kapsamında. Bu atölyede çocuklar el sanatları gibi, tiyatro, halk oyunları gibi eğitimleri alıyorlar. O el sanatlarında üretmiş oldukları ürünleri biz pazar oluşturuyoruz, satıyoruz ve onun paralarını çocuklar alıyor, derneğe kalmıyor; başka yerlerden biz kendi ihtiyaçlarımızı görüyoruz. 2021 yılında biz bu projeyi yaptık, hâlâ daha bu projemizin sürekliliği devam ediyor. Ancak her ne kadar bunu biz devam ettirebiliyor olsak da modüllerin kısıtlanmış olması sebebiyle bu çocuklarımızın başına Halk Eğitimden bir eğitimci alamıyoruz. Modül sıkıntısı çekiyoruz; birçok modül kaldırıldı, tığ işi, iğne işi gibi modüller bırakıldı. Şimdi, Ahmet'in tığ işiyle, iğne işiyle çalıştığını düşünebilir misiniz? Her ne kadar bu çocuklar bunların eğitimini...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu modül konusuna biz eğilelim Mesut Bey, Erkan Bey.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI ULVİYE DEMİRCİ - Her ne kadar bu çocuklar bunun eğitimini almış olsalar dahi başlarında bir eğitimcinin mutlaka olması gerekiyor.

Bir de şöyle bir durum var: Yine, halk eğitim merkezlerinde daha önce biz, işte, 4-5 çocukla kurs açabiliyorken öğretmenin yanında yani el sanatları eğitimcisinin yanında veya halk oyunları eğitimcisinin yanında, tiyatro eğitimcisinin yanında bir de özel eğitim öğretmeni oluyordu çünkü o kadar çocukla bir eğitmen baş edemiyor. Bunlar bireysel eğitimler alıyorlar. Bu öğretmen bireysel eğitimle ilgilenirken diğer çocuk oradan kaçabiliyor. Özel eğitim öğretmeni de sınıfa adapte ediyor, öğretmenine adapte ediyor, arkadaşlarına adapte ediyordu çocukları ancak Halk Eğitim Merkezi bu sistemi de kaldırdı, artık özel eğitim öğretmeni görevlendirilmiyor; 4-5 öğrenci sınırını da kaldırdı, 12 kişiye 1 öğretmen veriyor. Devlet okullarımıza baktığımız zaman 7 özel eğitim öğrencisine 2 özel eğitim öğretmeni veriyor. Bunu büyük bir haksızlık olarak görüyoruz. 2023 yılından bu yana biz bu sıkıntıları yaşıyoruz tasarruf tedbirleri kapsamında. Bunun 2023 yılından öncesine geri döndürülmesini özellikle istiyoruz. Hatta şöyle bir şey... Dün ben Halk Eğitim Müdürümüzün yanındaydım; sporcu çocuklarımız var bizim, dernek üyesi olan 15 sporcumuz var, bunlarda Türkiye 1'incileri, 2'ncileri var, bölge 1'incileri var; benim oğlum da lisanslı sporcu. Şimdi, Halk Eğitim üzerinden biz öğretmenlerimizi alıyorduk. Bir çocuğumuz da hatta millî sporcu oldu, dünya şampiyonasına gidecek kızımız. Şimdi, bu çocuk, ampute atletizm eğitimini aldı diye Halk Eğitim kurs açamıyor. Şimdi, bu çocuk gülle atmayı öğrendi, diyor ki Halk Eğitim: "Bu, gülle atmayı, cirit atmayı öğrenmiş; tamam, bu buna yeter." Bunun devamlılığı yok, devamlılığı olmazsa bu çocuklar spor alanında daha nasıl gelişecekler? O Türkiye 1'inciliği, 2'nciliği olan çocuklarımız ne olacak? Dünya Şampiyonası'na gidecek olan kızımız, millî sporcu olan kızımız ne olacak? Bunların önünün açılması lazım.

Rehberlik araştırma merkezleri bizim en büyük sıkıntılarımızdan bir tanesi yine. Biz çocuklarımıza eğitim aldırabilmek için RAM'lara gitmek zorundayız fakat burada norm fazlası öğretmenler de olabiliyor -hepsi aynı da demiyorum ama olabiliyor- ve değerlendirmeleri yanlış yapabiliyorlar veya on beş, yirmi dakikada bir değerlendirme yapıyorlar. Çocuklar orada yabancılayabiliyor. Çocukların alışık olduğu ortamlarda değerlendirmelerinin yapılması çok çok daha uygun olacaktır. Ayrıca, ben bunları bir kitapçık hâline getirdim, size vereceğim Bakanım.

Bunun haricinde, yine Down sendromlu çocukların kaynaştırma problemleri. Bir müdürümüz biraz önce bu kaynaştırmaya karşı çıktı, bu bu beni acıttı açıkçası. Benim oğlum da kaynaştırma okudu, Zafer İş Eğitim Okulundan mezun oldu ama bir işi olamadı, istihdam edilemedi. Şimdi, şunu söylemek istiyorum: Yani tamam, kaynaştırmaya karşı da olunabilir ama İngiltere'de 3 tane özel eğitim okulu var ama Samsun'da 50 tane özel eğitim okulu olduğu söylendi biraz önce. İngiltere'de 3 tane var ve onlara sadece ağır engelliler gidiyor. Onun haricindeki bütün engelliler kaynaştırma eğitiminde. Şimdi, Down sendromunu ele alırsak yapılan araştırmalara bakıldığında Down sendromluların yüzde 97-98'i rahatlıkla kaynaştırma eğitiminden faydalanabiliyor, istihdam edilebiliyor, yarı bağımlı veya bağımsız hayatlar yaşayabiliyor. Bunun örneklerini biz dünyada görüyoruz, Samsun'da da görüyoruz. Bir kızımız 3 tane üniversite bitirdi, Bafra Belediyesinde işe başladı. Bunlar örnekler arasında var.

Şunu söylemek istiyorum: Biz yine İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğüyle birlikte bir proje gerçekleştirdik yine. İl Millî Eğitim Müdürlüğünü de ortak olarak aldık projemize. Kaynaştırıcı eğitimi ve bunları istihdam etme; 15 tane kaynaştırıcı yetiştirdik yani eski ismiyle gölge öğretmen yetiştirdik. Millî Eğitimin bize göstermiş olduğu 3 tane kaynaştırma eğitimi olan okullarda bunlar staj yaptılar. Ayrıca, yine Ondokuz Mayıs Üniversitesini de bu projeye aldık. Ondokuz Mayıs Üniversitesinin akademisyenleri bu okullarda hem öğretmenlere hem velilere akran kaynaştırmasıyla ilgili sunumlar yaptı. Biz bu 3 okula gittik. Bu 3 okuldaki gözlemimiz şu: İlk gittiğimiz okulda öğretmenler çocukları istemedikleri için bizi protesto etti, eğitimciyi konuşturmadı, akademisyen arkadaşımızı konuşturmadı. İkinci gittiğimiz okulda hemen hemen hiç veli, şey bulamadık. Onların özel eğitimcileri de müdürleri de bu kaynaştırma eğitimine karşıydı. Üçüncü gittiğimiz okulda da veliler bizi dinledikten sonra şunu söylediler: Hiç kimse bize sizin gibi anlatmadı. Eğer sizin gibi anlatmış olsalardı bu eğitime daha çok veli katılırdı ve biz çok daha fazla aydınlanırdık. Bizim 3 pilot okuldaki gözlemlerimiz budur. Bu otizm eylem planları sebebiyle bu 3 okulda hep otizmli çocuklar vardı kaynaştırmada, bir tane Down sendromlu yoktu. Otizm eylem planları kapsamında bu çocuklar kaynaştırmaya yönlendiriliyor, bu yapılıyor. Evet, güzel, doğru bir şey

ama uygulama okulları boş kalıyor. O hâlde ne yapalım? Down sendromlu çocukların hepsi uygulama okullarında. Uygulama okullarında daha çok hangi çocuklar var? Ağır zihinsel engelli çocuklar var. Down sendromlu çocuklar; bir, naif çocuklardır, görsel algıları normal insanlara göre çok daha yüksek olan çocuklardır, taklit becerilere de normal insanlara göre yüksek çocuklardır. Bizim Down sendromlu çocuklarımız o okullara gittiği zaman, ağır engelli o çocuk bir kriz geçirdiğinde bizim çocuklarımız masaların altına saklanıyor ve okula gitmeyi reddediyor, korktuklarını söylüyorlar veya o ağır engelli çocuğu kafasına vuruyorsa veya kendini yere atıyorsa veya kafasını işte duvara vuruyorsa aynı eylemleri gerçekleştirmeye başlıyor. Down sendromlu çocuklar için dünya genelinde yapılmış olan araştırmalara göre en uygun yer kaynaştırmadır. Bunun özellikle üzerinde duruyoruz ve çocuklarımızın kaybolmasını, ziyan olmasını istemiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ulviye Hanım, herkesten fazla siz konuştunuz.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI ULVİYE DEMİRCİ - Komisyona geleyim, ben Meclise geleyim, uzun uzun konuşayım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şöyle, her zaman konuşun, başımızın üstünde yeriniz var. Sizin sözünüzü kesmeyiz, çok net anlatıyorsunuz, tane tane anlatıyorsunuz ama hakikaten limitlerdeyiz şu an çünkü uçak var.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI ULVİYE DEMİRCİ - Son bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hepimizin yetişmesi gerekiyor.

Bir defa, o raporu alalım.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI ULVİYE DEMİRCİ - Vereceğim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İki: Ne zaman isterseniz sizi Mecliste de ağırlarız.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI ULVİYE DEMİRCİ - Çok memnun olurum, çok isterim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ve herkesten de uzun sizi dinledik, onu da söyleyeyim.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI ULVİYE DEMİRCİ - Tamam, memnuniyetle.

Ahmet ayağa kalk.

Şimdi Ahmet benim oğlum, 27 yaşında, ben yirmi yedi senedir hiçbir haktan faydalanmadım; ne bakım ücreti ne engelli maaşı alıyor ne ÖTV indirimi vesaire vesaire. 18 yaşına geldiği zaman babanın üzerinden düştü. Ben SGK'ye prim yatıracağım Ahmet sağlık hizmetlerinden faydalanacak. Şimdi, bu vatandaş mı nedir? Lütfen nitelendirin bunu bana.

Son sözüm teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Eşiniz bir şey söyleyecek mi, sesini duyalım en azından. yani bir selam verin.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI MEHMET DEMİRCİ - Sayın Başkan, değerli hazırun; böyle bir toplantıyı tertip ettiğiniz, bizlere değer verdiğiniz için teşekkür ederiz.

Hanım bu kadar konuştuktan sonra hanımın lafının üzerine fazla laf söylenmez.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ancak peki demek lazım.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI MEHMET DEMİRCİ - Ama yine de söz almışken -verdiğiniz için teşekkür ederim- ben şunu söylemek istiyorum: Valilikler bünyesinde -Sayın Başkanım söyledi: "Uyum içerisinde çalışıyor ilgili kurumlar." diye ama- özellikle zihin engelli grup ile talep eden grup olmadığı için bunun adına bizim düşünüyor, bizim planlıyor, bizim farkındalık olma durumunda olmamız lazım. Kim olacak? İlgililer yani başta anne, baba olmak üzere ama kamunun ilgili, sorumlu kurumları hiyerarşik bir şekilde çalışabiliyor olması lazım. Burada işte, Ahmet Metin Başkanım olsun, Aziz Yıldırım... Sayın Valimiz Samsun'daki örneklerde olduğu gibi gönüllüler ordusu oluşturmamız lazım. Yani ilgili kurumlarda bu çocuklara, dezavantajlı gruplara hassasiyet duyan ilgilileri bir araya getirerek bir kurul oluşturulması. Yani valilik bünyesi altında ilgili kurumların temsilcileri bu konuları koordineli bir şekilde, iyi bir şekilde düşünüp, değerlendirip sorunları yerelde çözüp iyi örnekleri artırabiliyor olması lazım. Bunun da kanuni olarak ödeneklerinin, yönetmeliklerinin çıkması gerekiyor. Yani bunlar, birçok şey finansmanla oluyor. Dolayısıyla bunun da iyi tanımlanmış olması gerekiyor ki kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılması lazım. Atıl bir şekilde, A kurumunda belki bir konuda yeterli teçhizat ya da imkân var, personel var, B kurumunda yok, bunlar kendi aralarında...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte burada eş güdüm önemli, eş güdümü sağlamamız lazım.

Teşekkür ediyoruz.

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLAR VE AİLELERİ EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI MEHMET DEMİRCİ - Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İnşallah, irtibatta olmaya devam edeceğiz.

Şimdi, Samsun'dan üç derneğimiz kaldı, onlara da birer dakika söz vereceğim maksimum.

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) - Söz almayanlara öncelik versek.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Dediğim gibi, limitimizi doldurduk, sonra Komisyon üyelerimizden söz almak isteyen olursa onlara verip bitireceğiz ama burada bitmeyecek, iletişimimiz devam edecek.

Buyurun Tahsin Bey, Eğitim, Gençlik, Engelliler ve Spor Derneği Derneği.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Ben de hiç dokunulmamış bir şeye dokunayım: Engelli arabaları tamiri bizde çok pahalı. Böyle her şehirde, belediye altında tamirhanelerin açılmasını istiyorum 81 ilde.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sandalyeler için mi diyorsunuz?

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Evet, akülü sandalyeler için diyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bakın, Trabzon'da varmış, bravo.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Biz de yok.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Genel Sekreterimiz, bakın, bunu alalım. Bir tamirhane, ne olacak yani. Çok mu zor? Değil.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Ya, bir tamir ustası yeter bize, belediye...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, mutlaka bulurlar onu, bunu biz de not alalım.

Tamam Tahsin Bey.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Sayın Bakanım, çok önemli.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Mesut Bey, bunu not alalım, bu da ihtiyaç, doğru.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Çok büyük ihtiyacımız, bizi parçalıyor tamirciler.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Doğru, bana geçen İzmir'de de biri iletti bunu ama bu kadar genel bir sorun olduğunu düşünmedim, şimdi size belirtelim.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Çok büyük sorun ya...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, notumu aldım ben.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Araba varsa çıkabiliyoruz, çıkamıyorsak evde yatalağız.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, Tahsin Bey.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Bir de Valimden bir isteğim var, Sayın Valim, ben Maçkalıyım. Gürgenağaç köyünde eve gitmek için bir 500 metre yola ihtiyacımız var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - 500 metre mi?

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - E, Valim onu YİKOB'dan yapar ya hemen, Büyükşehir de yapar.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Gürgenağaç köyünde...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, Büyükşehir yapar onu, sorun yok. Yani, mutlaka yapılır, sorun olmaz. Gökhan Bey, burada.

İllettiniz mi daha önce?

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Yok, iletmedim, daha yeni iletiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - E, tamam, Gökhan Bey burada bak, sabahtan beri bizimle beraber, her şeyi not alıyor, not aldığı gibi de çözer.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - O zaman not alsın benimkini.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet Gürkan Bey, o da Maçkalı sen de Maçkalı, sorun yok.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ GÜRKAN ÜÇÜNCÜ - Sayın Bakanım, biz...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ama Maçka yolları taşlı diyor yani, orada yol olmaması lazım o zaman.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Maçka yolları taşlı olacak, bir de sen yol istiyorsun, nasıl olacak bu?

Buyurun.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ GÜRKAN ÜÇÜNCÜ - Sayın Bakanım, biz hem engelli bireylerle hem şehit ve gazi yakınlarının yollarını alıyoruz, tabii bunların sayısı fazla olduğu için bir anda çözemiyoruz ama biz genelde bunların listelerinin, bize başvuranların listelerinin her yıl belli bir kısmını yapmaya çalışıyoruz. Ama takdir edersiniz ki Trabzon'un, sizin de demin Maçka'nın yolları taşlı dediğiniz gibi, bizim yol maliyetlerimiz çok yüksek. O yüzden, biz yetişebildiğimizi yapmaya çalışıyoruz.

Bu tamir atölyesiyle alakalı... Bütün yedek parçaları da biz kendimiz alıyoruz. Yani, bize de TİKOM'dan başvurduklarında bütün ihtiyaçlarını biz alıyor ve tamir ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bakın, Tahsin Bey...

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ GÜRKAN ÜÇÜNCÜ - Herkesi de davet ederiz, bu yerin görülmesi ve diğer illerde bir örnek olmasını da isteriz Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, inşallah, biz onu duyururuz seve seve. Siz bu işi, tamir işini kurumsallaştırın, tamam mı?

Bir de bu taşlı yolu artık asfalt hâline getirelim.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ GÜRKAN ÜÇÜNCÜ - Ben notlarımı aldım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bak, Tahsin Bey, yolu yapacak sen de fotoğrafları bize gönder.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Söz veriyorum, yeter ki Sayın Valim yolumu yapsın.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yapar, Valim de yapar Büyükşehir Belediye Başkanım da yapar.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Sağ olun, var olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

EĞİTİM, GENÇLİK, ENGELLİLER VE SPOR DERNEĞİ BAŞKANI TAHSİN GÜLER - Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Son konuşmacımız Hakan Koşar, Samsun Beyazay Spor Kulübü...

Buyurun Hakan Bey.

SAMSUN BEYAZAY SPOR KULÜBÜ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HAKAN KOŞAR - Beden eğitimi öğretmeniyim, bedensel engelliyim.

Şöyle bir durum var Bakanım: Üniversitede antrenörlük bölümü mezunuyum, formasyon alıp sonra öğretmen olarak atandım fakat şöyle bir şey: Antrenörlük bölümü mezunu olanlar olarak eğitim hakkımız var, kendimize özgü yani engellilerin yüzde 3 hakkı var her bölümde, belli ürünlerde, parkurla giriliyor fakat antrenör ataması olduğunda ilgili federasyon, uzman olduğun bölümden mezun olduktan sonra ilgili federasyon size bir parkur hazırlıyor herkese hazırladığı gibi, engelliler de dâhil olmak üzere, o parkurdan geçemediğim için çünkü ben paravoleybol sporcusuyum fakat voleybol antrenörlüğü olduğunda uygulamadan kalıyorsunuz otomatikman, kendisi bırakıyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi şöyle yapalım: Ozan Bey bizim bu konuda en tecrübeli arkadaşlarımızdan biri, Trabzon'da da görev yaptı başarılı bir şekilde. Şimdi, Ozan Bey voleybola da ilgili bayağı. O konuda bu sorunu o takip etsin. Tamam mı? Bizzat Hakan Bey'le birlikte, madem son konuşmacı onun sözünü de yerde bırakmayalım inşallah. Tamam mı?

Evet, teşekkür ediyoruz herkese. (Alkışlar)

Şimdi, Komisyon üyelerimizden söz almak isteyen varsa...

Bakın, arkadaşlar, şöyle: Gençler, herkesi dinledik, konuşmak isteyenlerin de bilgilerini alalım, onları gerek Komisyonumuza bağlayalım gerek başka bir şekilde...

Buyurun, vekillerimizden söz almak isteyen var mı?

Evet, buyurun.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Salonda 3 Down sendromlu aile yakını vardı, onlarla ilgili, kendi branşımdan kaynaklı, kadın doğum uzmanıyım... Şimdi, down sendromuna 2 bölümde bakmak lazım; bir, anne karnında tanı; iki, doğumdan sonraki süreci. Doğum sonrası süreci siz inanılmaz güzel anlattınız yani hani damdan düşeni damdan düşen anlar misali inanılmaz anlattınız hatta söylediklerinizin hepsinin altına imza atabilirim ama şöyle bir şey var arkadaşlar: Bizde gebelik takibinde 1'inci, 2'nci trimester tarama testleri var. Devlet üçlü tarama testini ödüyor sadece şu an yani çok cüzi bir miktar üçlü tarama testini ödüyor, devlette falan bunu ücretsiz de yaptırabiliyorsunuz. Ancak son dönem on ve on birinci haftalarda "nifty testi" denilen bir test çıktı yani fetal DNA testi. Siz on birinci haftada annenin kolundan kan alarak bebeğin kanını buluyorsunuz, genetik incelemesini yapıyorsunuz, Down sendromunu çok erken tanıyabiliyorsunuz. Ha, tanındıktan sonra bu bebek alınmalı mı alınmamalı mı bu aileyle oturup konuşulması gereken bir şey. Burada devletin nifty testini yaygınlaştırıp ücretsiz hâle getirmesi gerekir çünkü nifty testleri şu an serbest piyasada ful genetik yaptıracak olursanız 13-14 bin liraya mal oluyor. Gebelere özellikle biz bunu Bebek Ölümleri Komisyonunda da dile getirdik, bunu rutin hâle getirmek için çaba sarf ediyoruz. O açıdan Down sendromları sekiz yüzde 1 görülüyor ama 35 yaşın üzerine çıkınca üç yüz ellide 1'e düşüyor, 40 yaşın üzerine çıkınca yüzde 1'e düşüyor yani geç evlilikler, insanların daha geç evlenmesi ya da işte doktora gitmemesi ya da Down sendromu tanısı konup işte ailenin "Ben doğurmak istiyorum." demesi bu işlerin çok uzun şeyi. Nifty testiyle birlikte sadece Down sendromunu da değil, "trizomi 13, trizomi 18" dediğimiz birçok genetik testin tanısını koyabiliyorsunuz hem çok basit bir test, nasıl şekerinize baktırıyorsunuz koldan alınan bir kanla, nifty testi de böyle bir test ama bunun yaygın ve ödenir hâle getirilmesi şart çünkü yıllarca çekenler aileler. Tabii, buna her sosyal açıdan da bakmak gerekir, getirdiği yükler de çok ağır, sosyal anlamda sizi yıprattığı boyutları da çok ağır. O açıdan bunu değerlendirmek lazım.

Ben Komisyonun da mutlaka bu nifty testle ilgili bir öneride bulunması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Başkanım, iki cümle, sadece bir dakikada toparlayacağım.

Bu konuyu daha önce hekimlerle çalıştay yaptığımızda özellikle kadın doğum hekimleri dâhil olmak üzere pek çok hekimle sadece bu konu özelinde bir çalıştay yaptım ve burada bu testlerin içinden down sendromun çıkarılmasını öneriyor çok ciddi anlamda hekimler, üniversite hocaları da var bunun içinde. Down sendromu konusunun diğer ağır engel gruplarıyla aynı yere konulmasından rahatsız olan ciddi bir hekim grubu var. Onun için bu kadar tartışmalı bir konunun bu şekilde burada söylenmesine de kendi adıma bu şehri düşmek istiyorum ben.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Vekilim, şimdi, hayır, burada ağır engellilerden ayrı bir yere konulabilir, o tartışma konusu ayrı bir konu ama mesela bu salonda 3 tane Down sendromu var, hanımefendi de çok güzel anlattı. İşte, hala sekiz yüzde 1 devam ediyor deniyorsa tanı araçlarını geliştirmemiz gerekiyor.

Siz tanıyı koyarsınız sonlandırılıp sonlandırılmaması sosyal endikasyondur, aile ona karar verir, o farklı bir boyuttur.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Ben de bir şey söyleyebilir miyim.

Konuyla alakalı değil ama bütün konuşmacılar çok somut şeyler söylediler fakat bir tane âmâ arkadaş olağanüstü bir bir şey söyledi, o da şu: "Bizi aile, anne, baba, eş, oğullarımızın vicdanına teslim etmeyin. Bizim haysiyetimizi koruyun." Komisyonda bunun sözünü veriyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz herkese.

Dediğim gibi bu, bugün bir başlangıçtı sizlerle, inşallah bunu devam ettireceğiz. Kusurumuz olduysa affola, sizleri seviyoruz, iyi ki varsınız. İnşallah, sorunlara da birlikte mücadele noktasında da birlikte olacağız. Allah yardımcımız olsun.

Hepinize hayırlı akşamlar, hepinizi saygıyla hürmetle muhabbetle selamlıyoruz.

Sağ olun. (Alkışlar)

Kapanma Saati: 19.32